

Project VEEL2do

Rapport resultaten Freya
VEEL2do enquête

(15 mei 2017)

Vereniging voor mensen
met vruchtbaarheidsproblemen

Geschreven door:

José Knijnenburg & Judith Pasmans

VEEL2do/Freya

Auteurs: José Knijnenburg & Judith Pasmans

Inleiding

Deze Freya vragenlijst maakt deel uit van het samenwerkings-project VEEL2do. Binnen dit project van 10 deelnemende patiëntenorganisaties worden systematisch en structureel ervaringen van patiënten verkregen. Het doel van het project is onder meer om vroege herkenning en erkenning van de ziektebeelden te bevorderen en zo de kwaliteit van zorg en maatschappelijke participatie te verbeteren. De verkregen informatie helpt bij het innemen van een effectievere rol van patiëntenorganisaties als derde partij en een verbeterde positie van individuele patiënten. Voorliggend project is hierbij niet alleen gericht op het sterker dan voorheen expliciteren van de inbreng van patiënten in de zorg, maar ook op bewustwording van patiënten. Daarnaast ziet Freya het als haar taak om patiënten te motiveren om zelf hun vruchtbaarheidsprobleem te managen, op medisch, sociaal, relationeel en arbeidstechnisch gebied.

Onderzoeksmethode

Als online onderzoekstool kozen we voor SurveyMonkey. Deze tool wordt door veel onderzoeksbureaus en universiteiten gebruikt. Het voordeel van deze methode is dat je het onderzoek op verschillende manieren kunt verspreiden en inzetten.

Als basis voor de ontwikkelde vragenlijst werd gekeken naar de Netwerkrichtlijn Subfertiliteit (gezamenlijk ontwikkeld door bij fertiliteitszorg betrokken beroepsverenigingen), de kwaliteitscriteria voor fertiliteitszorg van Freya en probleempunten verzameld via een focusgroep.

De vragenlijst is op verschillende manieren verspreid onder fertiliteitspatiënten. Hiervoor hebben we met name de sociale media en de website ingezet.

De vragenlijst bestond uit maximaal 84 vragen. Hierin zit een logica redentatie verwerkt dus niet iedere respondent kreeg alle vragen te zien. Welke vragen getoond werden was afhankelijk van gegeven antwoorden.

Dit is de derde keer dat Freya deze vragenlijst uitzet. De voorgaande keren waren 2014 en 2016, toen werden er vergelijkbare problemen aan de kaak gesteld. Daarom hebben we in dit rapport ook waar mogelijk vergelijkingen met voorgaande jaren verwerkt.

Onderzoeksresultaten

In dit rapport hebben we de resultaten verwerkt van de respondenten die de afgelopen twee jaar onder behandeling zijn geweest, uit Nederland kwamen en de volledige vragenlijst hebben ingevuld. Op de verschillende oproepen zijn 776 respondenten gestart met het invullen van de vragenlijsten. Hiervan werden 628 vragenlijsten voltooid. Van deze 628 kwamen er 600 respondenten uit Nederland. En hiervan waren er 588 de afgelopen twee jaar onder behandeling.

De resultaten in dit rapport zijn gebaseerd op de vragenlijsten van 588 respondenten.

Demografie

De vragenlijst is vooral ingevuld door vrouwen (99,15%) en een zeer kleine groep mannen (0,85%). De gemiddelde leeftijd is 32 jaar.

De grootste groep respondenten kwam uit Zuid-Holland (15,99%), Gelderland (15,82%) en Noord-Brabant (14,63%). De kleinste groep respondenten kwam uit Zeeland (2,21%).

Het opleidingsniveau van de respondenten ligt iets lager dan in de voorgaande jaren. Een klein gedeelte heeft alleen de middelbare school afgerond (2,89%), daarna volgt de grootste groep MBO (45,58%), HBO (38,27%) en een kleine groep WO (13,27%).

Het opleidingsniveau van de partner ligt lager dan dit van de respondenten. Van de partners heeft 5,11% alleen de middelbare school afgerond, 53,32% MBO, 29,64% HBO en 9,54% WO.

Kinderwens

In de oproep voor deelname aan deze vragenlijst vroegen we om deel te nemen indien men de afgelopen twee jaar in behandeling was voor vruchtbaarheidsproblemen. Dit werd in 2016 ook gedaan, terwijl we in 2014 geen tijdsbepanking stelden. We gebruiken alleen de resultaten de afgelopen twee jaar om de resultaten up-to-date te houden en te kunnen vergelijken met de voorgaande jaren.

Gemiddeld begonnen de respondenten in 2013 aan hun kinderwens. Dit betekent dat ze ten tijde van het invullen van deze vragenlijst ongeveer 4 jaar actief bezig waren met hun kinderwens.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Onderzoeksmethode	1
Onderzoeksresultaten.....	2
Demografie	2
Kinderwens	2
Inhoudsopgave.....	3
VEEL2do resultaten in vogelvlucht	4
De vragen en antwoorden uit de enquête	6
Achtergrondgegevens van de respondenten	6
Verwekkingsmethoden van de kinderen	12
Kwaliteit van leven	14
Ovulatietiesten.....	15
De diagnose bij de man.....	34
De diagnose bij de vrouw	41
PCOS	43
Prematuur Ovarieel Falen (POF) en Prematuur Ovariële Insufficiëntie (POI)	47
Vruchtbaarheidsbehandelingen.....	52
Behandelingen in het ziekenhuis.....	54
Behandelingen in het buitenland.....	63
Leefstijl	67
Kostenoverwegingen.....	70
Opties om kinderwens te vervullen	72
Stoppen met behandelen	73
Werk en vruchtbaarheidsbehandelingen	75
Impact op je dagelijkse leven.....	79
Contact met lotgenoten	83
Afsluiting	89
Project VEEL2do	10

VEEL2do resultaten in vogelvlucht

Algemeen	
	588 Respondenten vulden de vragenlijst volledig in en kwamen uit Nederland De gemiddelde leeftijd is 32 jaar
V8.	Respondenten hebben gemiddeld 4 jaar een actieve kinderwens
V10.	43,71% is in behandeling voor een eerste kind 15,65% is zwanger 13,27% is in behandeling voor een volgend kind 13,27% zit in een ander stadium (vooral in een pauze) 5,75% is het gezin compleet 4,59% zit in de onderzoeksfase 2,72% is definitief uitbehandeld en kinderloos 1,02% is definitief uitbehandeld voor volgend kind
V11.	Van de 186 kinderen bij 209 respondenten was 30,65% het resultaat van een spontane zwangerschap Trend: stijging van % spontane zwangerschappen
V11.	Gemiddeld is de kwaliteit van leven 7,48 Uitsplitsing levert een significant verschil op met 7,02 voor de groep in behandeling
Ovulatietesten	
V13.	81,80% gebruikt ovulatietesten
V15.	Belangrijkste beweegreden om een test te kopen is de betrouwbaarheid (43,04%) Trend: minder respondenten kiezen voor de eerste de beste test, meer respondenten vinden betrouwbaarheid en het advies van de arts belangrijk
De huisarts	
V18.	De huisarts vraagt in het eerste gesprek meestal niet naar het bijhouden van een cyclus, werkomstandigheden, seksuele problemen en erectie- en ejaculatiestoornissen Trend: de cyclus van de vrouw en seksuele problemen worden telkens minder vaak besproken, de doorverwijzing wordt telkens vaker besproken en ook het temperatuur terwijl dit niet zinvol is
V19.	65,6% tevreden eerste consult
V24.	63,61% tevreden over de rol van de huisarts Trend: de tevredenheid over de rol van de huisarts en het eerste consult stijgt
V20.	50,07% wordt niet onderzocht door de huisarts
V21.	Trend: huisarts bespreekt psychische belasting, Freya en hulp bij het stoppen met roken minder
V22.	70,54% werd na het eerste consult doorverwezen Trend: steeds meer respondenten worden na het eerste consult doorverwezen
V23.	45,79% werd doorverwezen zonder onderzoeken Trend: huisartsen wijzen minder vaak op het afwachtend beleid
De diagnose bij de man	
V26.	91,54% zaadonderzoeken gynaecoloog 35,31% zaadonderzoeken huisarts 19,18% zaadonderzoeken uroloog 6,49% zaadonderzoeken androloog Trend: de huisarts blijft dalen met 7% terwijl de andere specialisten juist stijgen
V27.	55,10% van de mannen kreeg geen lichamelijk onderzoek Trend: mannen worden vaker lichamelijk onderzocht, met name de gynaecoloog onderzoekt mannen vaker (stijging van 14,91%)
V28.	19,68% van de mannen rookt
V32.	8,50% van de vrouwen rookt
V31.	50,24% kreeg adviezen ter verbetering van de zaadkwaliteit
PCOS	
V35.	Trend: alhoewel steeds meer respondenten uitleg krijgen over PCOS krijgt de meerderheid van de
V36.	respondenten nog altijd geen uitleg over de lange termijn gezondheidsrisico's en geen controles.
V37.	Hierbij wordt de richtlijn van de NVOG niet afdoende aangehouden.
POF/POI	

V38. V39. V40. V41.	Trend: steeds meer respondenten ontvangen geen uitleg over hun diagnose of hormoongebruik, krijgen geen botmeting en een ruime meerderheid krijgt nog altijd geen uitleg over de lange termijn gezondheidsrisico's.
Behandelingen in het ziekenhuis	
V45. V52.	84,85% tevredenheid over het eerste consult in het ziekenhuis 79,80% tevredenheid over het ziekenhuis Trend: de ontevredenheid over het ziekenhuis neemt af en de tevredenheid neemt toe
V47.	59,03% besloot samen met de arts met welke behandeling ze startten
V48. V49.	Trend: er komt meer duidelijkheid voor de patiënten. Steeds meer artsen bespreken het behandelplan in detail en steeds meer respondenten weten wat te doen bij acute problemen
Behandelingen in het buitenland	
V54.	50,57% zou een behandeling in het buitenland overwegen van de 88,69% die nog geen behandeling in het buitenland heeft gehad
V57.	89% tevredenheid over het buitenlandse ziekenhuis Ondanks de lagere zwangerschapscijfers (51,32% NL 44,64% buitenland) is er meer tevredenheid
Leefstijl	
V58. V59. V60.	Ondanks dat 87,22% een gezonde leefstijl belangrijk vindt en ruim 93,30% een gezonde leefstijl aanhoudt heeft de helft van de respondenten (50,89%) een ongezond BMI
Opties om de kinderwens te vervullen	
V64.	'alle mogelijke opties' is uit de top 5 verdwenen van opties die de respondenten willen benutten om hun kinderwens te vervullen: een kleine 5,05% wil hier nog gebruik maken.
Werk en vruchtbaarheidsbehandelingen	
V66.	Trend: meer respondenten hebben problemen gehad vrij te krijgen voor de behandelingen
V67.	Partners hebben minder problemen gekregen om vrij te krijgen voor de behandelingen
Impact op je dagelijkse leven	
V74.	Trend: respondenten krijgen steeds minder steun ervaren vanuit die omgeving Ook zien we dat de respondenten vaker lotgenoten vinden, meer gevoelens delen via social media en dat het leven vaker een tijdje stil stond vanwege de kinderwens Hier kunnen we een aantal observaties uit halen: terwijl de kinderwens minder het leven beheerst, staat het leven vaker stil, terwijl de steun uit de omgeving afneemt, zoeken de respondenten meer steun online.
Contact met lotgenoten	
V75.	Ruim 67% heeft wel eens contact met lotgenoten Trend: % lotgenotencontact stijgt flink
V77.	Het belangrijkste bij lotgenotencontact is begrip (8,62), het minst belangrijke vriendschap (6,42) Opvallend is dat ook humor relatief laag scoort met een 7,58
V79.	75,38% heeft wel eens online contact met lotgenoten
V80.	58,33% online lotgenotencontact via Freya besloten Facebookgroepen 48,00% via Facebook op een andere manier 3,33% is het laagste aantal via Twitter
V81. V82.	63,98% is bekend met Freya's bijeenkomsten, slechts 6,28% maakt hier gebruik van 50,25% is bekend met de regionale themabijeenkomsten, slechts 2,77% maakt hier gebruik van

De vragen en antwoorden uit de enquête

Achtergrondgegevens van de respondenten

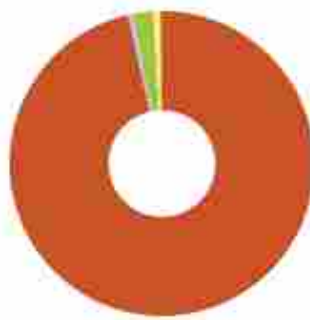
1. Wat is op jou van toepassing:

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

De meerderheid van de respondenten was vrouw (99,15%). Hiervan was 96,43% in een relatie met een man, 2,21% had geen relatie en 0,51% had een relatie met een vrouw.

Een zeer kleine groep respondenten (0,85%) was man, hiervan was de meerderheid in een relatie met een vrouw (0,68%) en 0,17% (1 respondent) was in een relatie met een man.

V1.1

V1.2

Antwoordkeuzen	Reacties	
Ik ben een vrouw in een relatie met een man	96,43%	567
Ik ben een vrouw in een relatie met een vrouw	0,51%	3
Ik ben een vrouw zonder relatie	2,21%	13
Ik ben een man in een relatie met een vrouw	0,68%	4
Ik ben een man in een relatie met een man	0,17%	1
Ik ben een man zonder relatie	0,00%	0
Totaal		588

2. Wat is je leeftijd?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

De gemiddelde leeftijd was 32 jaar oud.

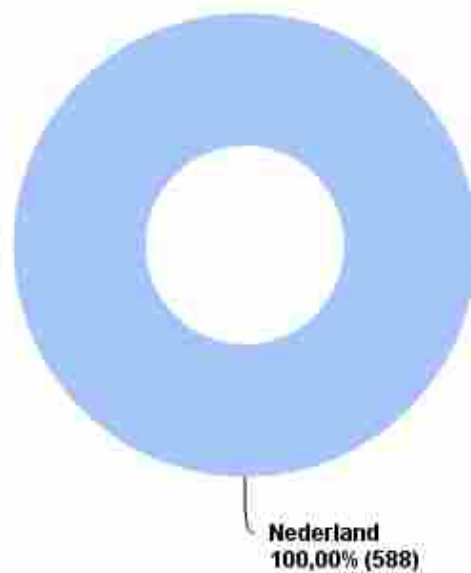
V2.1

Antwoordkeuzen	Gemiddeld aantal	Totale aantal	Reacties
	32	18.891	588
Totale aantal respondenten: 588			

3. In welk land woon je?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

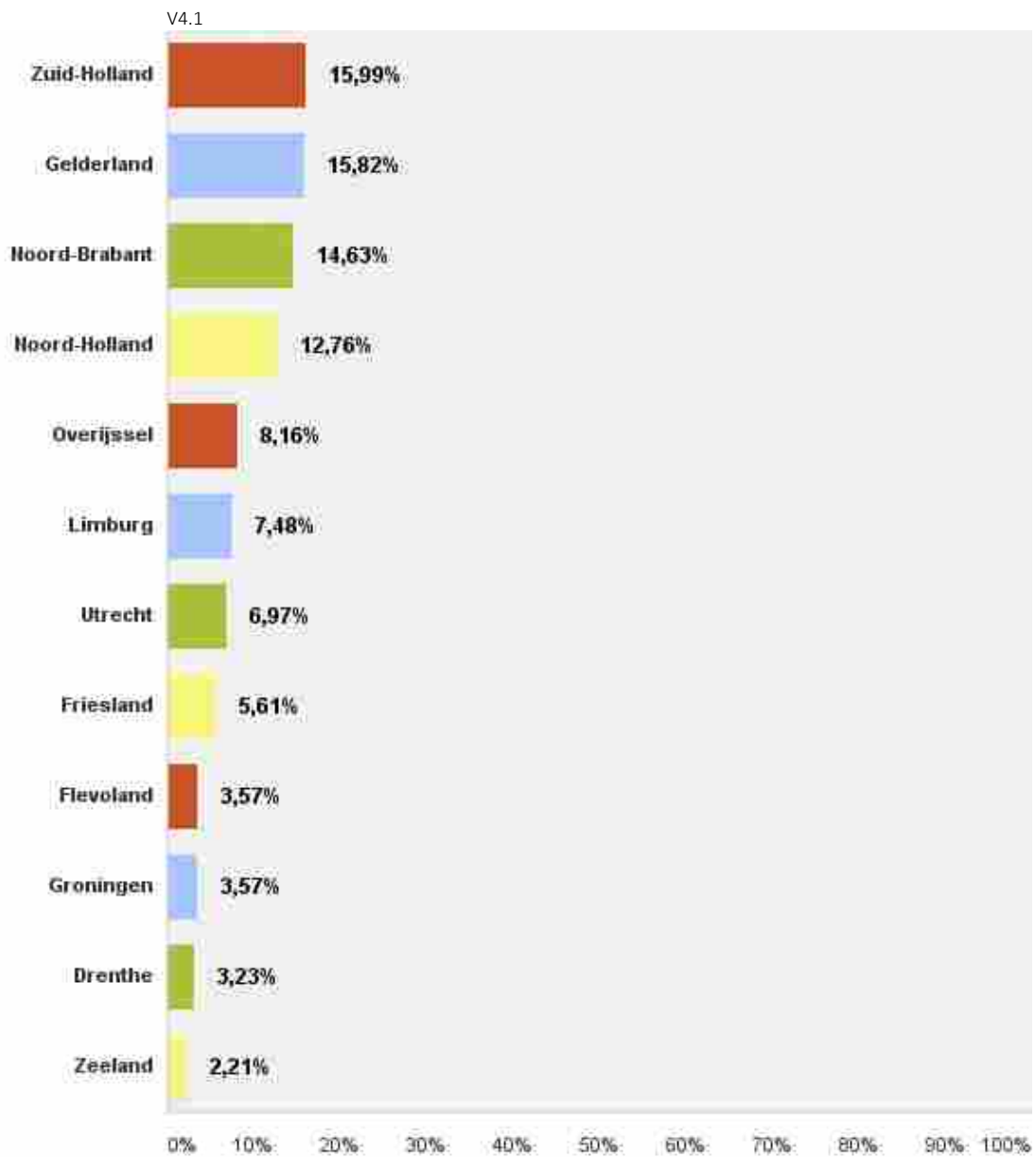
V2.1

4. In welke provincie woon je?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

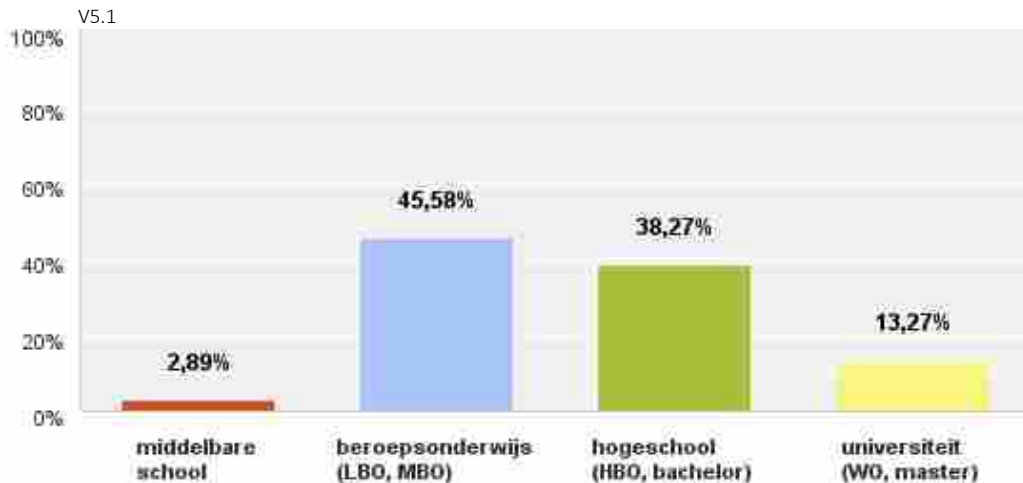
De grootste groep respondenten kwam uit Zuid-Holland (15,99%), Gelderland (15,82%) en Noord-Brabant (14,63%). De kleinste groep respondenten kwam uit Zeeland (2,21%).

5. Wat is je hoogst genoten opleiding?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

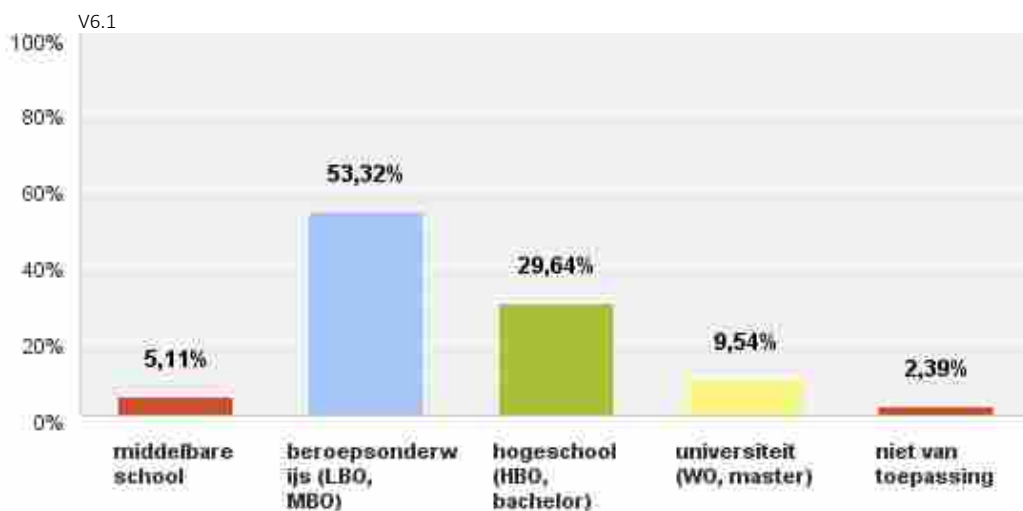
Het opleidingsniveau van de respondenten ligt iets lager dan in de voorgaande jaren. Een klein gedeelte heeft alleen de middelbare school afgerond (2,89%), daarna volgt de grootste groep MBO (45,58%), HBO (38,27%) en een kleine groep WO (13,27%).

6. Wat is de hoogst genoten opleiding van je partner?

Beantwoord: 587 Overgeslagen: 1

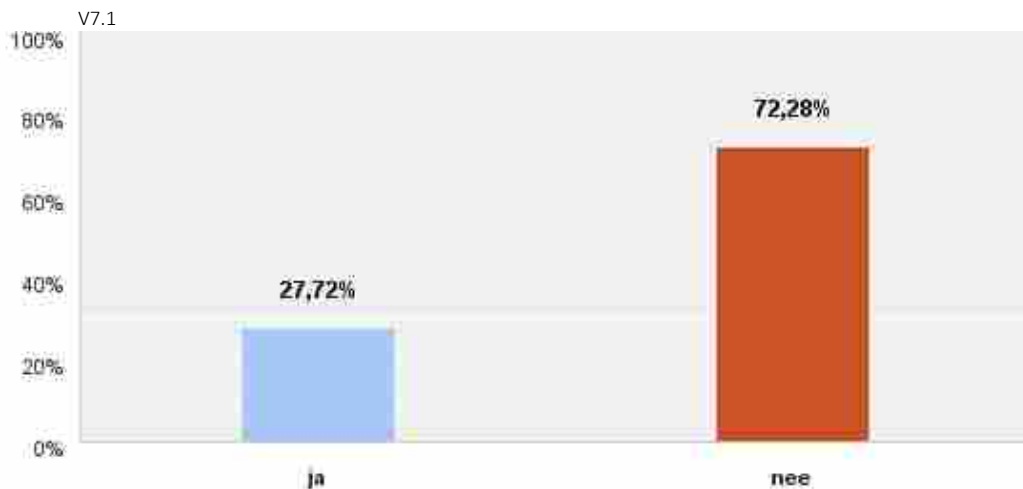
Het opleidingsniveau van de partner ligt lager dan dit van de respondenten. Van de partners heeft 5,11% alleen de middelbare school afgerond, 53,32% MBO, 29,64% HBO en 9,54% WO.

7. Ben je lid van Freya?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

Ruim 27% van de respondenten is lid van Freya. Dit is een kleine steiging (3,3%) ten op zichte van 2016 toen 24,4% lid was.

V7.2

antwoorden	% 2016	% 2017	% vergelijking
ja	24,4	27,7	+3,3
nee	75,6	72,3	-3,3

8. In welk jaar begon je aan je kinderwens?

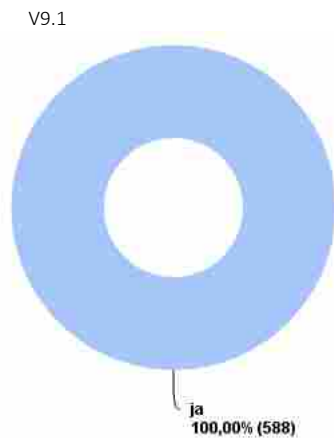
Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

Gemiddeld begonnen de respondenten in 2013 aan hun kinderwens. Dit betekent dat ze ten tijde van het invullen van deze vragenlijst ongeveer 4 jaar actief bezig waren met hun kinderwens.

V8.1

Antwoordkeuzen	Gemiddeld aantal	Totale aantal	Reacties
	2013	1.183.417	588
Totale aantal respondenten: 588			

9. Ben je tussen januari 2015 en nu onder behandeling geweest voor je kinderwens?
Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

10. In welk stadium bevind je je nu?
Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

De meeste respondenten zijn onder behandeling voor hun eerste kind (43,71%), daarnaast is een grote groep zwanger (15,65%), in behandeling voor een volgend kind (13,27%) of heeft aangegeven in een ander stadium te zitten (13,27%). Bij deze laatste groep gaven de meeste respondenten aan in een pauze te zitten tussen behandelingen.

V10.1

Antwoordkeuzen	Reacties	Aantal
1. in behandeling voor eerste kind	43,71%	257
2. zwanger	15,65%	92
3. in behandeling voor volgend kind	13,27%	78
4. anders, namelijk...	13,27%	78
5. ons gezin is compleet	5,78%	34
6. onderzoeksfase	4,59%	27
7. definitief uitbehandeld en kinderloos	2,72%	16
8. definitief uitbehandeld voor volgend kind	1,02%	6
Totaal		588

Verwekkingsmethoden van de kinderen

11. Hoe is je kind verwekt?

Beantwoord: 209 Overgeslagen: 379

Bij 209 respondenten werden 186 kinderen geboren. Bij het eerste en tweede kind kwamen de meeste zwangerschappen spontaan of via IUI of IVF tot stand.

Net als in voorgaande onderzoeken ligt het spontane zwangerschapscijfer hoog (23,08% bij de eerste en 12,90% bij de tweede). Van de 186 kinderen waren 57 (30,65%) kinderen het resultaat van een spontane zwangerschap. Dit is een forse stijging (11,75%) ten op zichte van 2016 toen het cijfer nog op 18,9% lag (zie V11.4).

V11.1

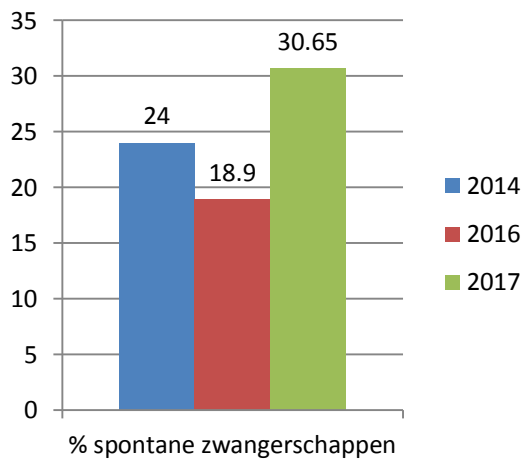
V11.2

Verwekkingsmethode										
	spontane zwangerschap	OI (ovulatieinductie) met clomifeen pillen	OI (ovulatieinductie) met hormooninjecties	IUI (intra uteriene inseminatie) zonder hormoonstimulatie	IUI (intra uteriene inseminatie) met hormooninjecties	KID (kunstmatige inseminatie met donorzaad)	IVF	IVF terugplaatsing cryo's	IVF met donorzaad	
Kind 1	23,88% 48	7,21% 15	5,77% 12	2,40% 5	10,58% 22	3,37% 7	10,10% 21	2,88% 6	0,48% 1	
Kind 2	12,90% 8	6,45% 4	11,29% 7	3,23% 2	12,90% 8	0,00% 0	12,90% 8	4,84% 3	0,00% 0	
Kind 3	7,14% 1	21,43% 3	14,29% 2	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	14,29% 2	7,14% 1	0,00% 0	
Kind 4	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	

V11.3

	Totaal aantal kinderen	Kinderen ontstaan uit spontane zwangerschappen	% Spontane zwangerschappen
1 ^e kind	137	48	35,04
2 ^{de} kind	40	8	20,00
3 ^{de} kind	9	1	11,11

V11.4

V11.5

% 2014	% 2016	% 2017
24	18,9 (-5,1)	30,65 (+11,75)

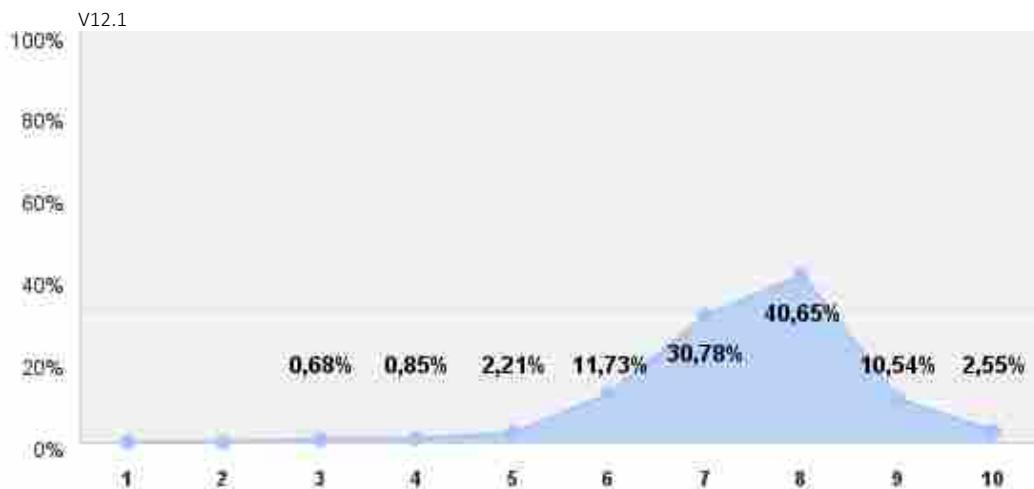
Kwaliteit van leven

12. Welk cijfer geef je jouw kwaliteit van leven?

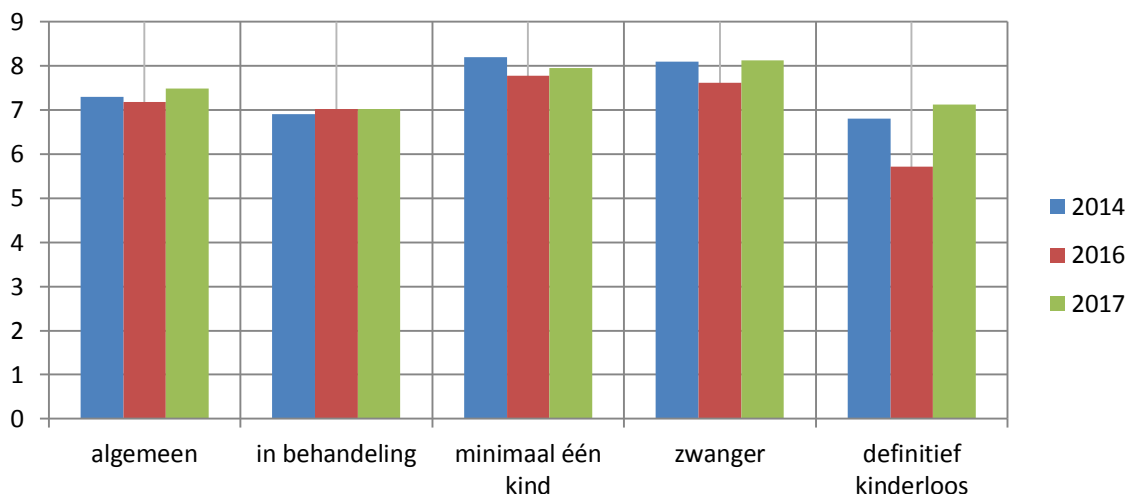
Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

Het gewogen gemiddelde cijfer van de kwaliteit van leven op een schaal van 1-10 is 7,48. Dit is licht gestegen ten op zichte van 2016 met 0,09%.

De zwangere respondenten geven het hoogste cijfer (8,13) en iets daaronder komen de respondenten met minimaal één kind (7,95). Opvallend is dat dit keer de definitief kinderloze groep een forse stijging maakt van 1,42 naar 7,13. Zodoende geven zij dit keer een hoger cijfer geeft dan de groep in behandeling. Deze laatste geeft het laagste cijfer van 7,02.

V12.3 kwaliteit van leven per groep

V12.4 kwaliteit van leven per groep

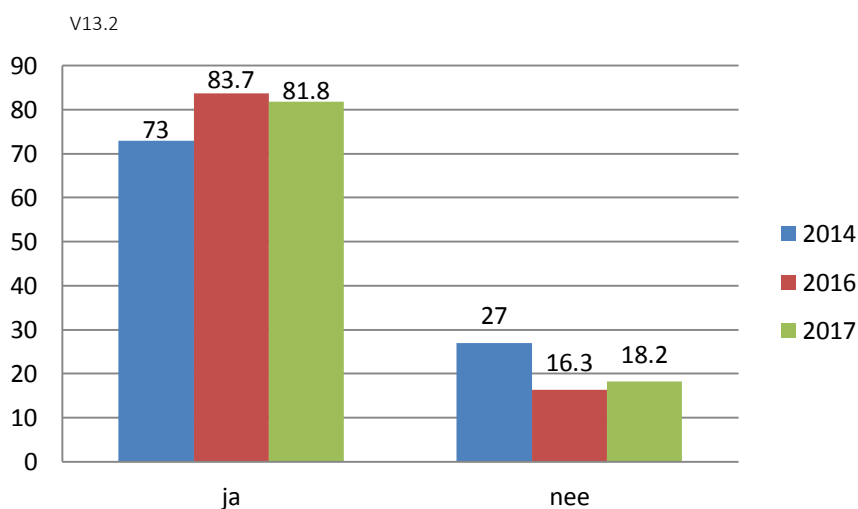
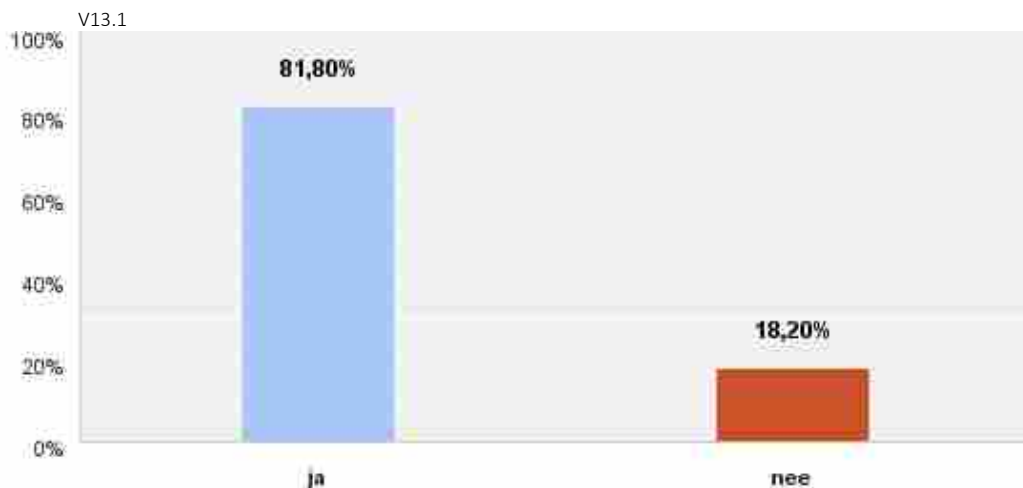
groep	2014	2016	2017	2014 - 2016	2016 - 2017
algemeen	7,30	7,18	7,48	-0,12	+0,09
in behandeling	6,9	7,02	7,02	+0,12	0,00
minimaal één kind	8,2	7,78	7,95	-0,42	+0,17
zwanger	8,1	7,61	8,13	-0,49	+0,52
definitief kinderloos	6,8	5,71	7,13	-1,09	+1,42

Ovulatietesten

13. Heb je wel eens ovulatietesten gebruikt?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

De ruime meerderheid van de respondenten (81,80%) heeft wel eens ovulatietesten gebruikt. Dit aantal is licht gedaald ten opzichte van 2016 toen er 1,9% meer respondenten ovulatietesten hadden gebruikt.

V13.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014 - 2016	% 2016 - 2017
Ja	73,00	83,70	81,80	+10,70	-1,90
Nee	27,00	16,30	18,20	-10,70	+1,90

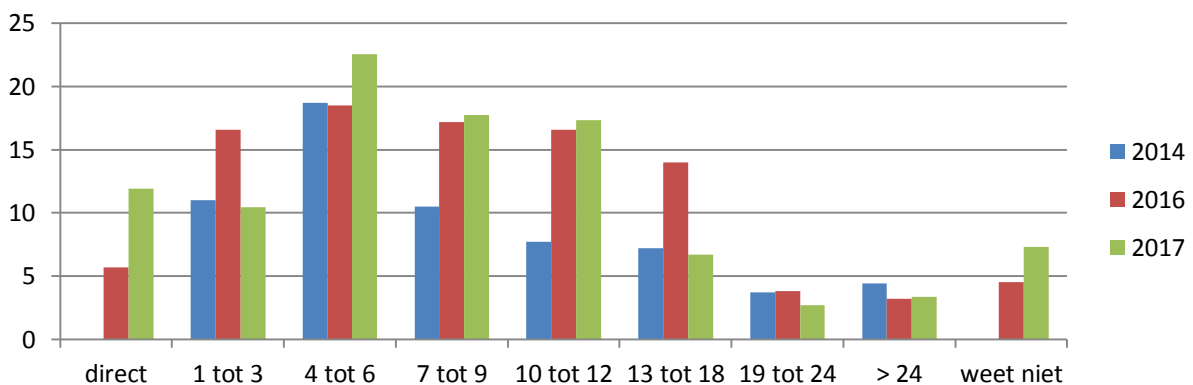
14. Wanneer begon je met het gebruik van ovulatie testen?

Beantwoord: 479 Overgeslagen: 109

De meeste respondenten (22,55%) begonnen na 4 tot 6 maanden met ovulatie testen. In vergelijking met 2016 zien we dat de respondenten iets eerder beginnen met het gebruik van ovulatie testen. Zo zien we een stijging van 6,20% van de groep die direct start en een daling van 7,32% in de groep die start tussen de 13 en 18 maanden. De groepen van 7 tot 9, 10 tot 12 en meer dan 24 maanden zijn zowat gelijk gebleven.

V14.2 data 'weet ik niet' uit 2014 is weggelaten uit de grafiek

V14.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
direct	onbekend	5,7	11,90	onbekend	+6,20
1-3	11,0	16,6	10,44	+5,60	-6,16
4-6	18,7	18,5	22,55	-0,20	+4,05
7-9	10,5	17,2	17,75	+6,70	+0,55
10-12	7,7	16,6	17,33	+8,90	+0,73
13-18	7,2	14	6,68	+6,80	-7,32
19-24	3,7	3,8	2,71	+0,10	-1,09
Meer dan 24	4,4	3,2	3,34	-1,20	+0,14
Weet niet	36,5	4,5	7,31	-32,00	+2,81

15. Waarom koop je een bepaalde ovulatietest? Meerdere antwoorden mogelijk.

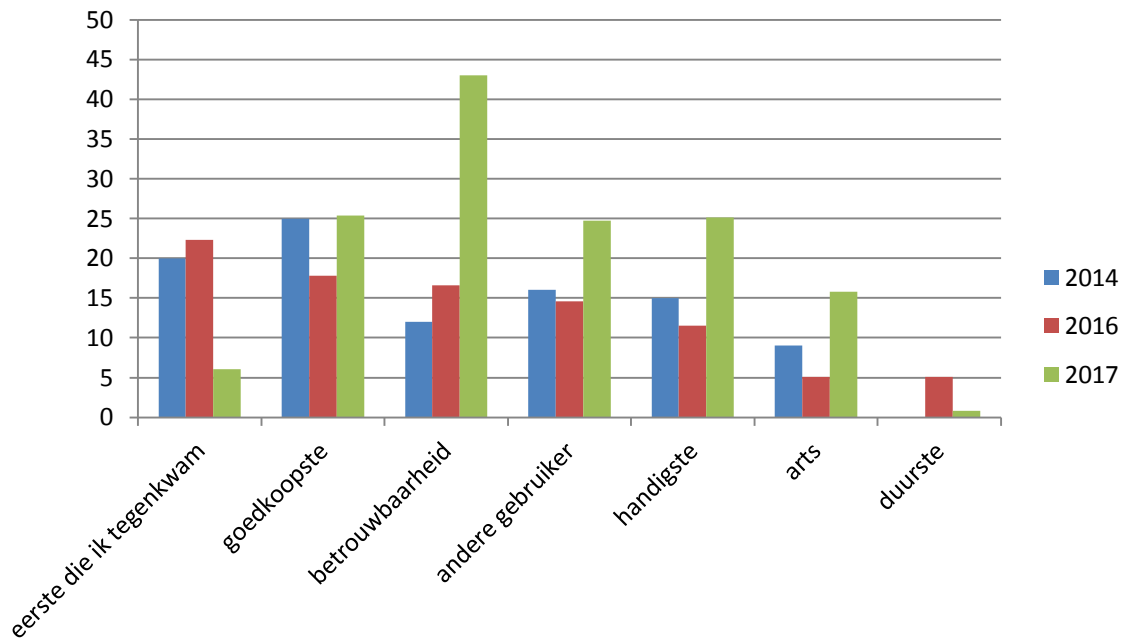
Beantwoord: 481 Overgeslagen: 107

De beweegredenen om te kiezen voor een bepaalde ovulatietest veranderen ten op zichte van voorgaande jaren. Het belangrijkste is de betrouwbaarheid (43,04%) gevolgd door de goedkoopste prijs (25,36%) en de handigheid (25,16%). Een stuk minder respondenten (-16,27%) kiezen voor de eerste ovulatietest die ze tegenkomen (in 2016 was dit nog de voornaamste reden). En de betrouwbaarheid is flink gestegen als belangrijkste reden met 26,44%. Opvallend is dat het advies van de arts belangrijker wordt gevonden (+10,70%).

V15.1

Antwoordkeuzen	Reacties	
1. omdat deze me betrouwbaar leek	43,04%	207
2. omdat het de goedkoopste is	25,36%	122
3. omdat deze me handig leek	25,16%	121
4. omdat iemand anders hier een goede ervaring mee had	24,74%	119
5. omdat mijn arts deze aanraadde	15,80%	76
6. omdat het de eerste was die ik tegenkwam	6,03%	29
7. ik had geen reden om deze test te kopen	4,78%	23
8. omdat het de duurste is	0,83%	4
Totale aantal respondenten: 481		

V15.2

V15.3

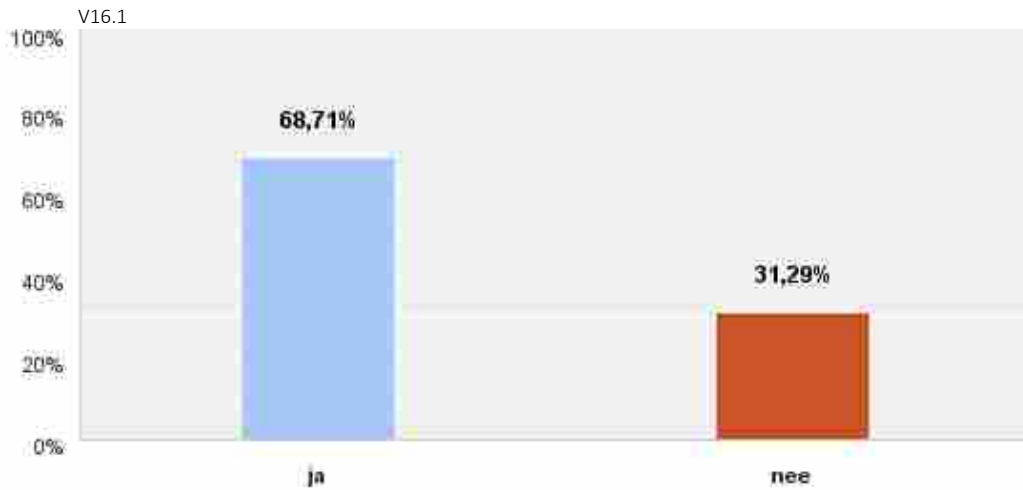
antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
eerste die ik tegenkwam	20	22,3	6,03	+2,3	-16,27
goedkoopste	25	17,8	25,36	-7,2	-07,56
betrouwbaarheid	12	16,6	43,04	+4,6	+26,44
andere gebruiker	16	14,6	24,74	-1,4	+10,14
handigste	15	11,5	25,16	-3,5	+13,66
arts	9	5,1	15,8	-3,9	+10,70
duurste	onbekend	5,1	0,83	onbekend	-04,27
geen reden	onbekend	onbekend	4,78	onbekend	onbekend

De huisarts

16. Ben je tussen januari 2015 en nu bij de huisarts geweest in verband met een vruchtbaarheidsprobleem?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

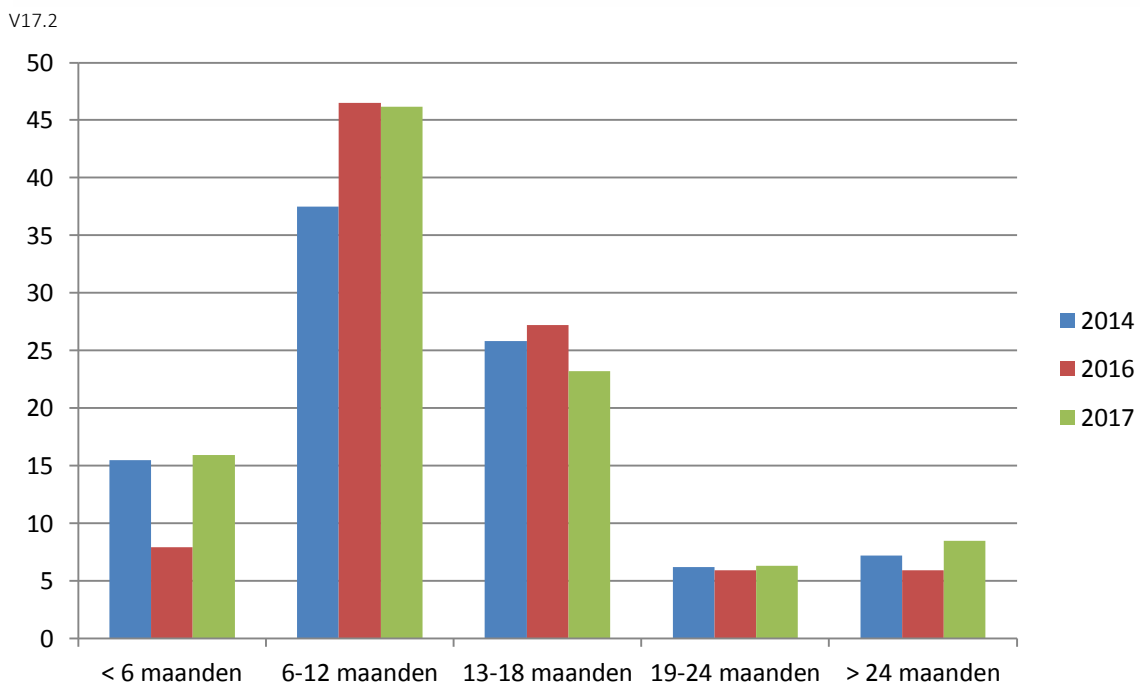
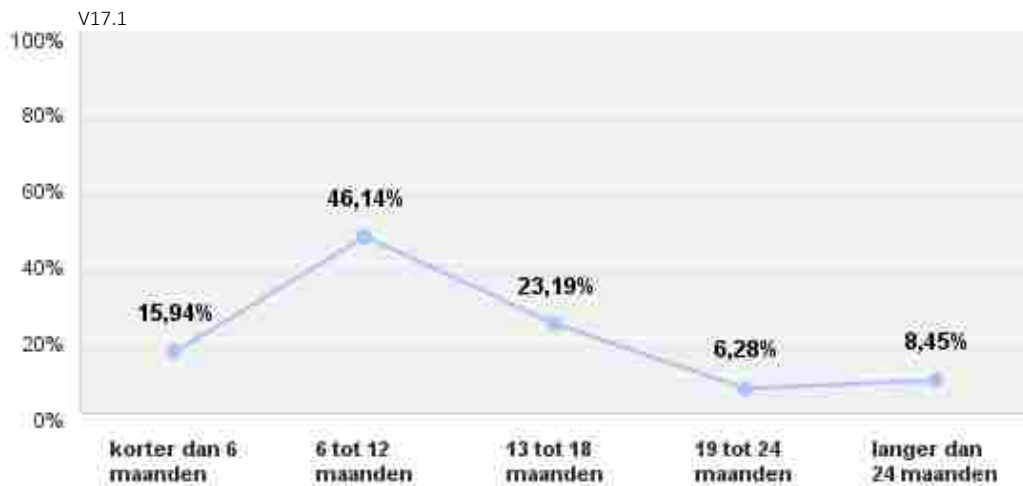
De meerderheid van de respondenten (68,71%) is bij de huisarts geweest tussen januari 2015 en mei 2017. Alleen deze groep respondenten vulde de vragen over de huisarts in.

17. Hoe lang heb je geprobeerd zwanger te worden voordat je naar de huisarts ging?

Beantwoord: 414 Overgeslagen: 174

Net als voorgaande jaren gingen de respondenten het vaakst na 6 tot 12 maanden proberen naar de huisarts.

V17.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
korter dan 6 maanden	15,5	7,9	15,94	-7,6	+8,04
6-12 maanden	37,5	46,5	46,14	+9,0	-0,36
13-18 maanden	25,8	27,2	23,19	+1,4	-4,01
19-24 maanden	6,2	5,9	6,28	-0,3	+0,38
langer dan 2 jaar	7,2	5,9	8,45	-1,3	+2,55

18. Geef hieronder aan wat de huisarts in het eerste consult heeft besproken.

Beantwoord: 407 Overgeslagen: 181

Hier zien we dat huisartsen met name niet vragen naar het bijhouden van een cyclus (63,64%), werkomstandigheden (63,14%), seksuele problemen (62,90%) en erectie- en ejaculatiestoornissen (58,97%).

De huisartsen bespraken in het eerste consult wel een doorverwijzing (91,54%), de cyclus van de vrouw (83,29%) en de medische voorgeschiedenis (70,52%).

Ten op zichte van voorgaande jaren werden een aantal onderwerpen vaker besproken tijdens het eerste consult (zie V18.2 & V18.3): timing van de seks, werkomstandigheden, temperaturen, familiale achtergrond en doorverwijzing.

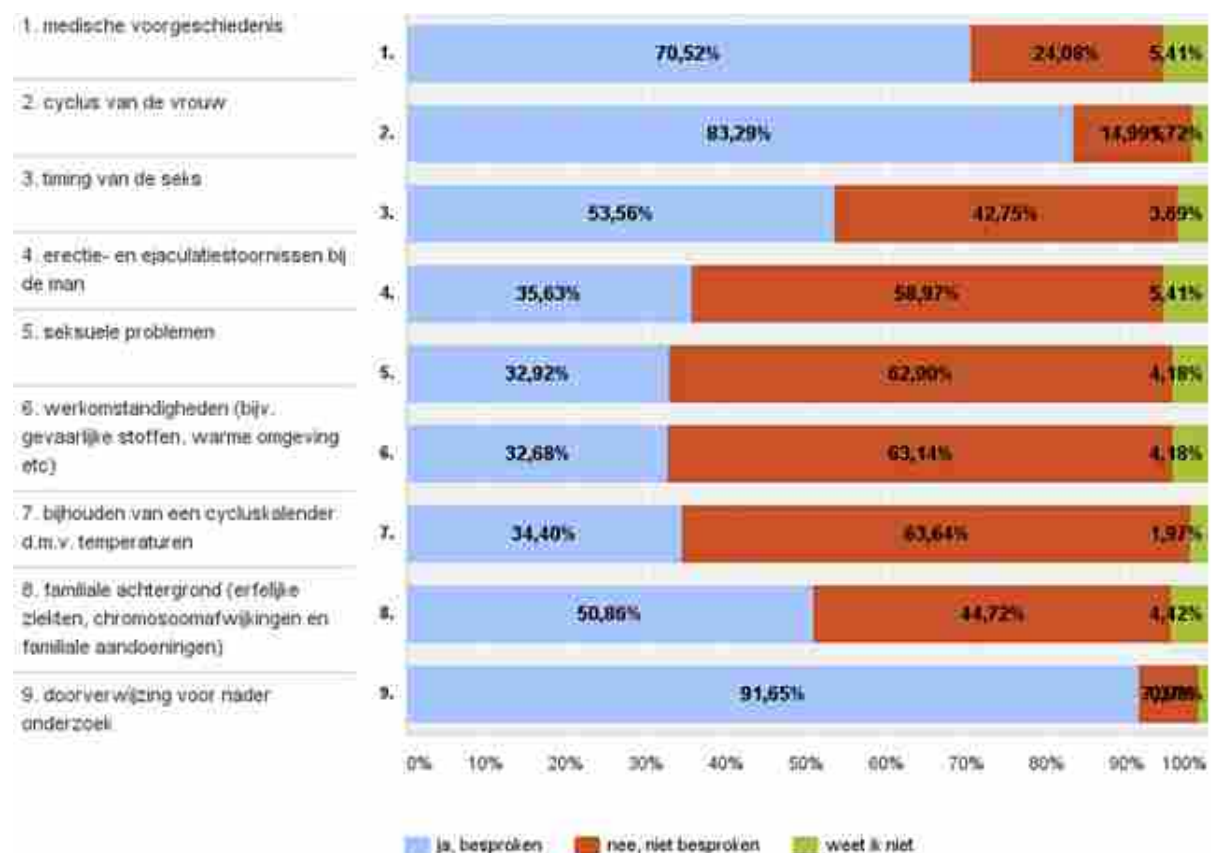
De cyclus van de vrouw en seksuele problemen werden echter nog minder vaak besproken dan voorgaande jaren.

De huisartsen bespreken vaker een doorverwijzing in het eerste consult (stijging van 12,55%) en ook het temperatuur wordt weer vaker aangehaald (13,50%), terwijl dit juist niet langer als zinvol wordt geacht.

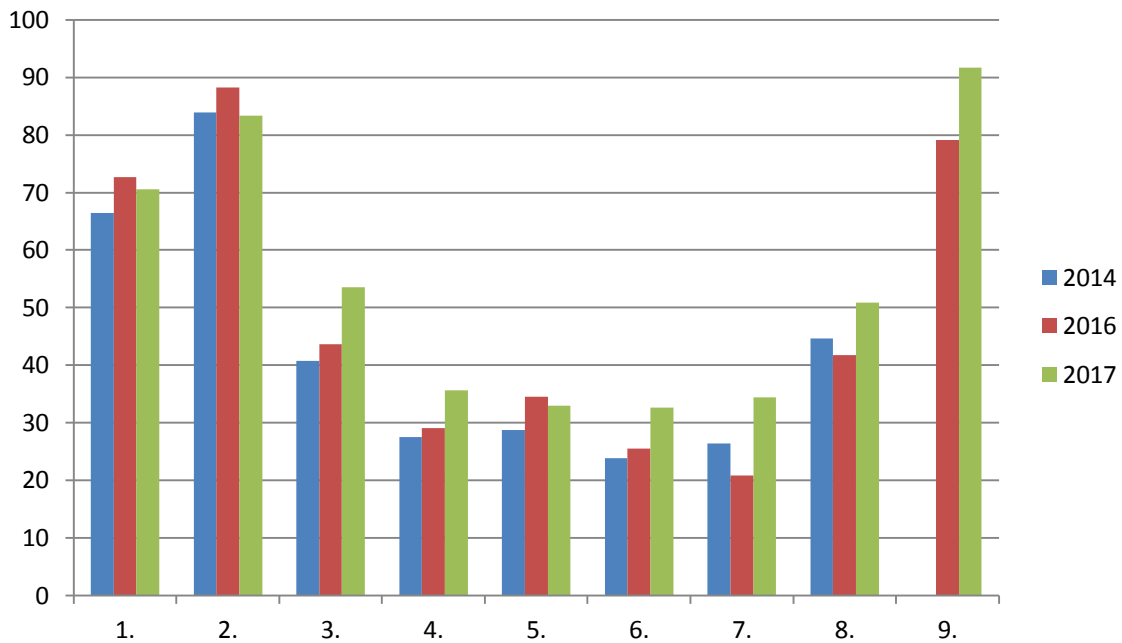
V18.1 Ter verduidelijking:

2. cyclus van de vrouw: nee, niet besproken 14,99% weet ik niet 1,72%

9. doorverwijzing voor nader onderzoek: nee, niet besproken 7,37% weet ik niet 0,98%

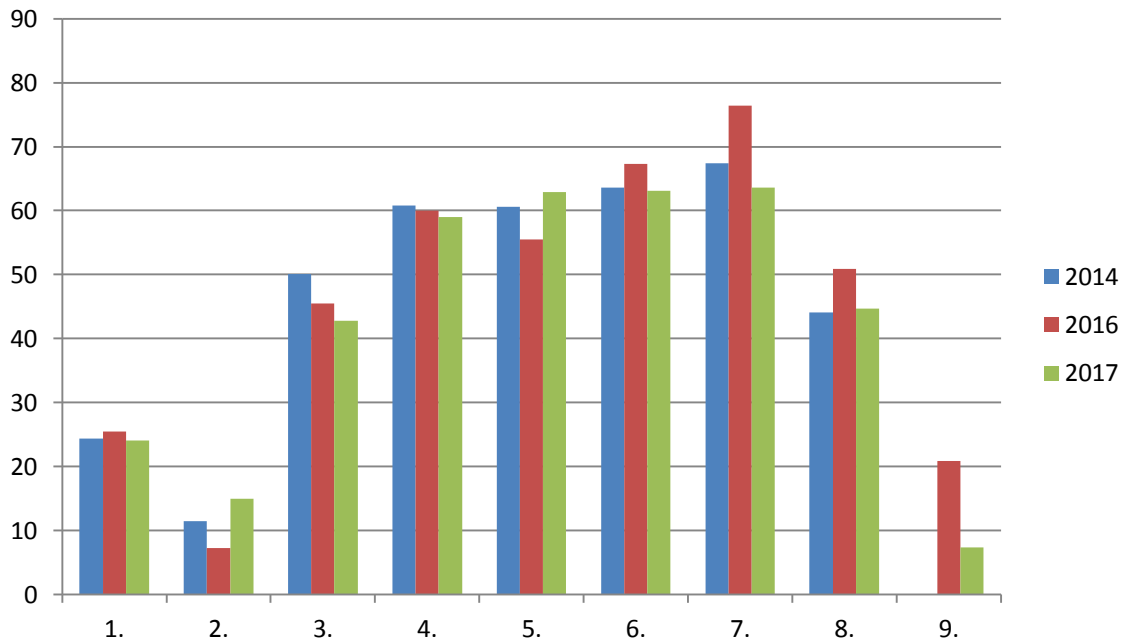
V18.2 onderwerpen besproken met huisarts in eerste consult

V18.3 onderwerpen besproken met huisarts in eerste consult

eerste consult wel besproken	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
1. medische voorgeschiedenis	66,42	72,7	70,52	+6,28	-2,18
2. cyclus van de vrouw	83,86	88,2	83,29	+4,34	-4,91
3. timing van de seks	40,71	43,6	53,56	+2,89	+9,96
4. erectie- en ejaculatiestoornissen	27,58	29,1	35,63	+1,52	+6,53
5. seksuele problemen	28,71	34,5	32,92	+5,79	-1,58
6. werkomstandigheden	23,83	25,5	32,68	+1,67	+7,18
7. temperaturen	26,45	20,9	34,40	-5,55	+13,5
8. familiale achtergrond	44,65	41,8	50,86	-2,85	+9,06
9. doorverwijzing	onbekend	79,1	91,65	onbekend	+12,55

V18.4 onderwerpen niet besproken met huisarts in eerste consult

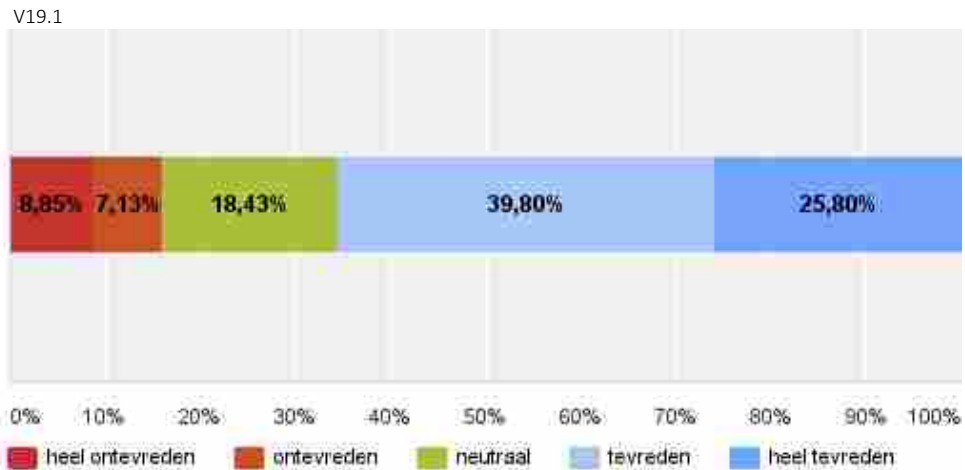
V18.5 onderwerpen niet besproken met huisarts in eerste consult

eerste consult niet besproken	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
1. medische voorgeschiedenis	24,39	25,5	24,08	+1,11	-1,42
2. cyclus van de vrouw	11,44	7,3	14,99	-4,14	+7,69
3. timing van de seks	50,09	45,5	42,75	-4,59	-2,75
4. erectie- en ejaculatiestoornissen	60,79	60,0	58,97	-0,79	-1,03
5. seksuele problemen	60,60	55,5	62,90	-5,10	+7,40
6. werkomstandigheden	63,60	67,3	63,14	+3,70	-4,16
7. temperaturen	67,35	76,4	63,64	+9,05	-12,76
8. familiale achtergrond	44,09	50,9	44,72	+6,81	-6,18
9. doorverwijzing	onbekend	20,9	07,37	onbekend	-13,53

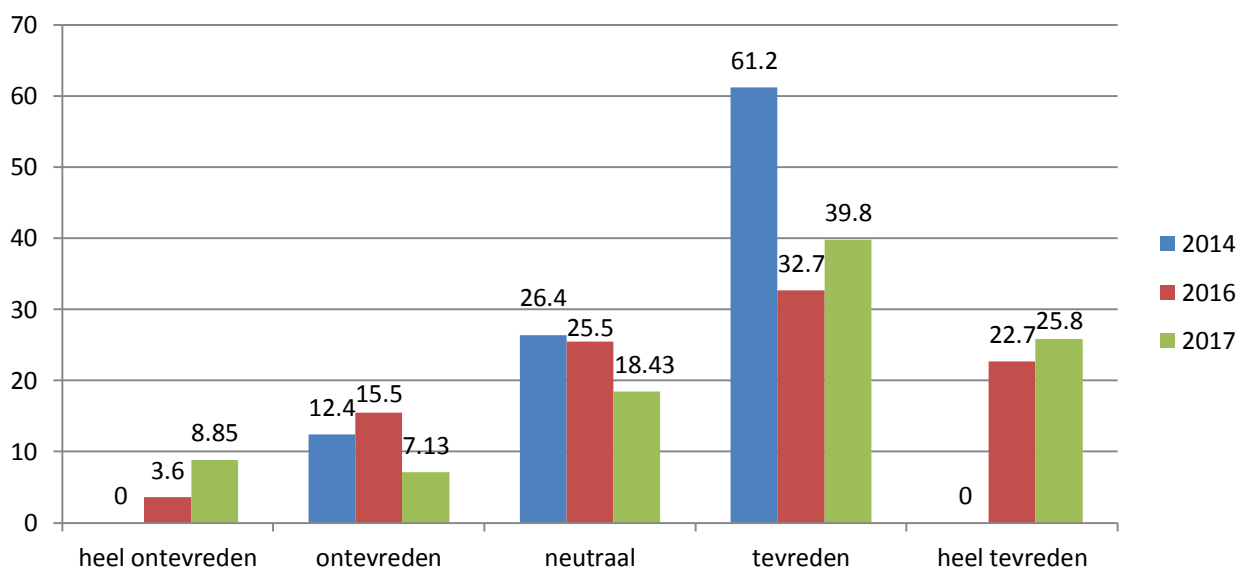
19. Hoe tevreden was je over het eerste consult bij de huisarts?

Beantwoord: 407 Overgeslagen: 181

Een ruime meerderheid (65,6%) is tevreden over het eerste consult bij de huisarts, hiervan is 25,80% heel tevreden. We zien dan ook dat de tevredenheid stijgt ten op zichte van voorgaande jaren (zie V19.2 en V19.3), hoewel het opvallend is dat de groep heel ontevreden ook stijgt met 5,25%.

V19.2

V19.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
heel ontevreden	onbekend	3,6	8,85	onbekend	+5,25
ontevreden	12,4	15,5	7,13	+3,1	-8,37
neutraal	26,4	25,5	18,43	-0,9	-7,07
tevreden	61,2	32,7	39,80	-28,5	+7,10
heel tevreden	onbekend	22,7	25,80	onbekend	+3,10

20. Geef hieronder aan welke onderzoeken de huisarts uitvoerde.
Meerdere antwoorden mogelijk.

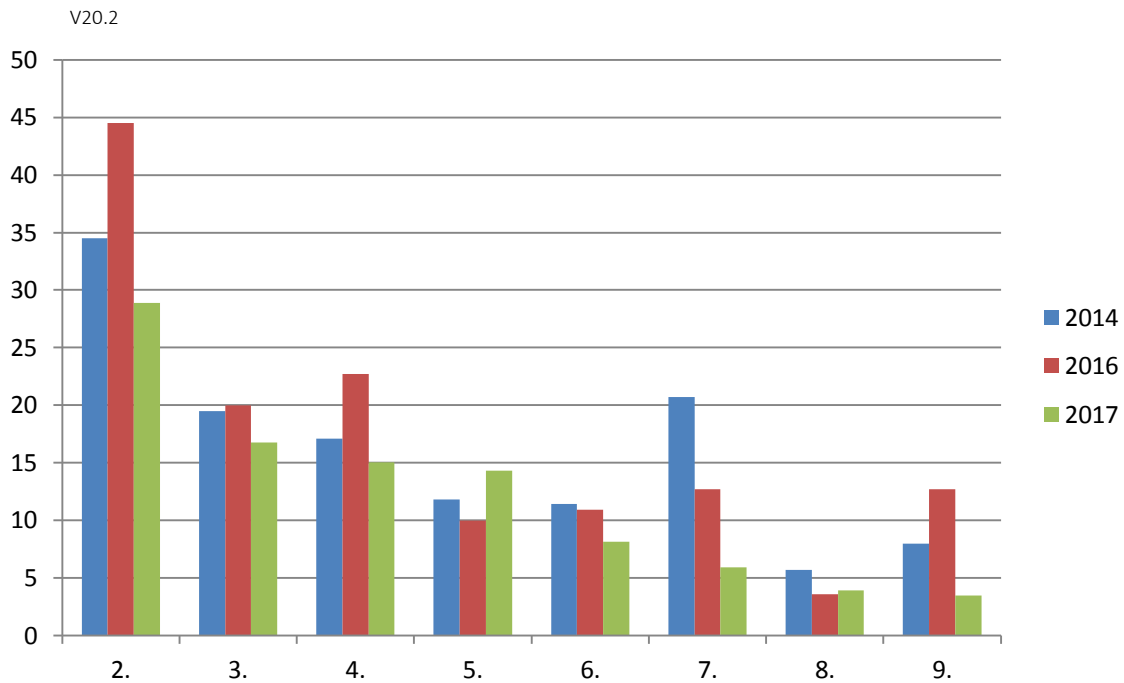
Beantwoord: 405 Overgeslagen: 183

Bij een meerderheid van de respondenten (54,07%) worden geen onderzoeken uitgevoerd door de huisarts. Bij 28,89% wordt wel een semenanalyse uitgevoerd, daarna volgt bij 16,79% een bloedonderzoek naar de hormoonwaarden van de vrouw en bij 15,06% het chlamydia antistof titer.

Als we de resultaten vergelijken met voorgaande jaren zien we duidelijke veranderingen (zie V20.2 en V20.3). Zo daalt het aantal onderzoeken dat de huisarts uitvoert fors. De grootste dalers zijn de semen analyse met 15,61%, ovulatie testen met 9,24% en het chlamydia antistof titer met 7,64%. Het enige onderzoek dat vaker wordt uitgevoerd is het inwendig onderzoek bij de vrouw (stijging van 4,32%). Daarnaast bleef het aantal uitgevoerde lichamelijke onderzoeken bij de man vrijwel gelijk.

V20.1

V20.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
1. geen onderzoek	onbekend	onbekend	54,07	onbekend	onbekend
2. sperma analyse	34,5	44,5	28,89	+10,0	-15,61
3. hormoonwaarden vrouw	19,5	20,0	16,79	+0,5	-3,21
4. chlamydia vrouw	17,1	22,7	15,06	+5,6	-7,64
5. inwendig onderzoek vrouw	11,8	10,0	14,32	-1,8	+4,32
6. extra sperma analyse	11,4	10,9	8,15	-0,5	-2,75
7. temperaturen	20,7	12,7	5,93	-8,0	-6,77
8. lichamelijk onderzoek man	5,7	3,6	3,95	-2,1	+0,35
9. ovulatietesten	8,0	12,7	3,46	+4,7	-9,24

21. Wat heeft de huisarts met je besproken over je kinderwens?

Meerdere antwoorden mogelijk.

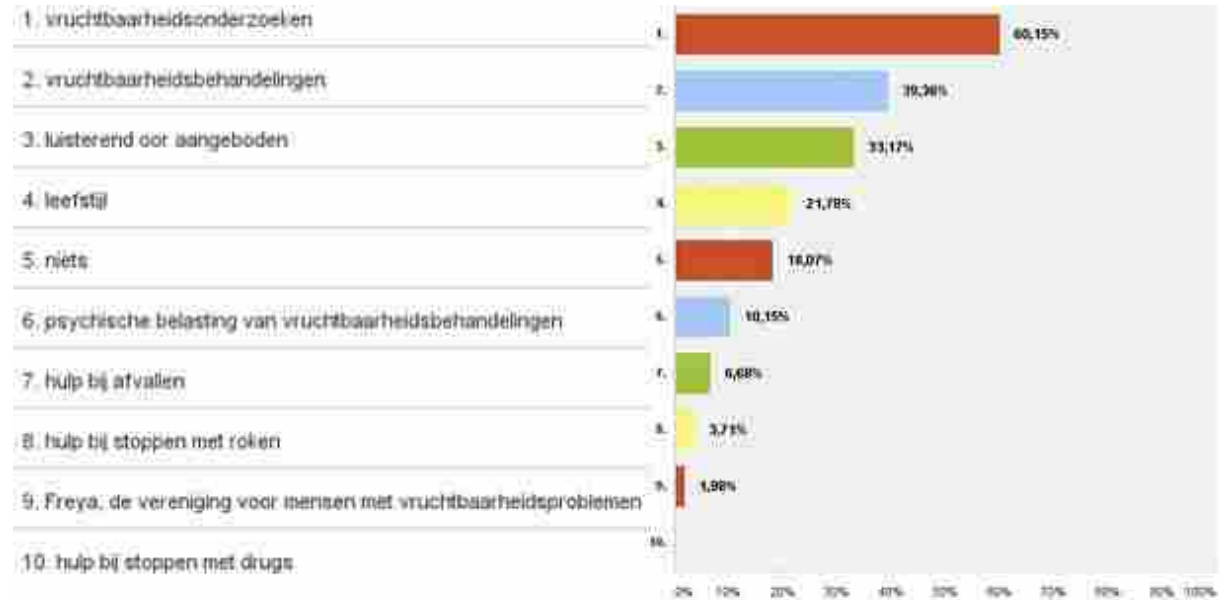
Beantwoord: 404 Overgeslagen: 184

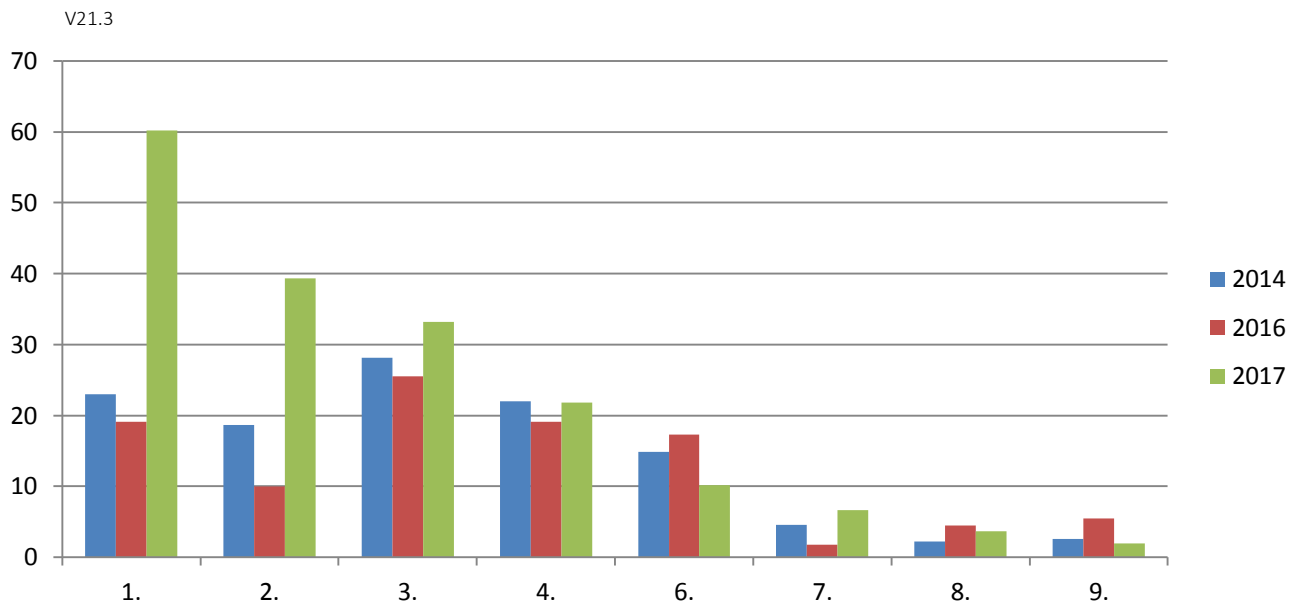
Hier zien we dat de huisarts vooral vruchtbaarheidsonderzoeken (60,15%) en vruchtbaarheidsbehandelingen (39,36%) bespreekt, daarnaast biedt de huisarts een luisterend oor aan (33,17%). In 18,07% van de gevallen bespreekt de huisarts niets over de kinderwens.

In vergelijking met voorgaande jaren zien we dat huisartsen over het algemeen meer bespreken met patiënten. Met name de onderzoeken (stijging 41,05%) en behandelingen (stijging 29,36%) zijn flink gestegen.

De huisartsen praten echter minder over de psychische belasting (daling 7,15%), Freya (daling 3,52%) en hulp bij het stoppen met roken (daling 0,79%)

V21.1

V21.3

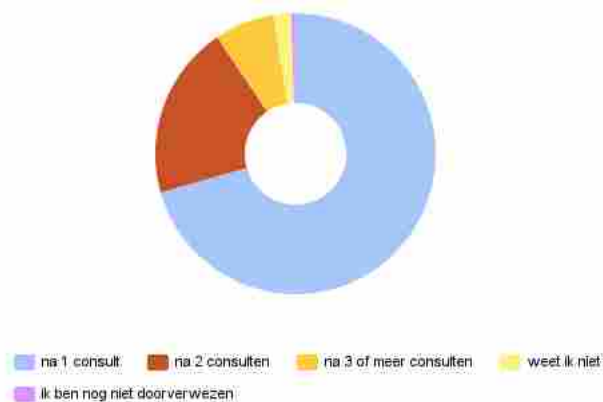
antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
1. onderzoeken	22,97	19,1	60,15	-3,87	+41,05
2. behandelingen	18,61	10,0	39,36	-8,61	+29,36
3. luisterend oor	28,12	25,5	33,17	-2,62	+7,67
4. leefstijl	21,98	19,1	21,78	-2,88	+2,68
5. niets	onbekend	onbekend	18,07	onbekend	onbekend
6. psychische belasting	14,85	17,3	10,15	+2,45	-7,15
7. hulp bij afvallen	4,55	1,8	6,68	-2,75	+4,88
8. hulp stoppen met roken	2,18	4,5	3,71	+2,32	-0,79
9. Freya	2,57	5,5	1,98	+2,93	-3,52
10. hulp bij stoppen met drugs	0,20	0,00	0,00	-0,20	0

22. Na hoeveel consulten bij de huisarts ben je doorverwezen naar het ziekenhuis?

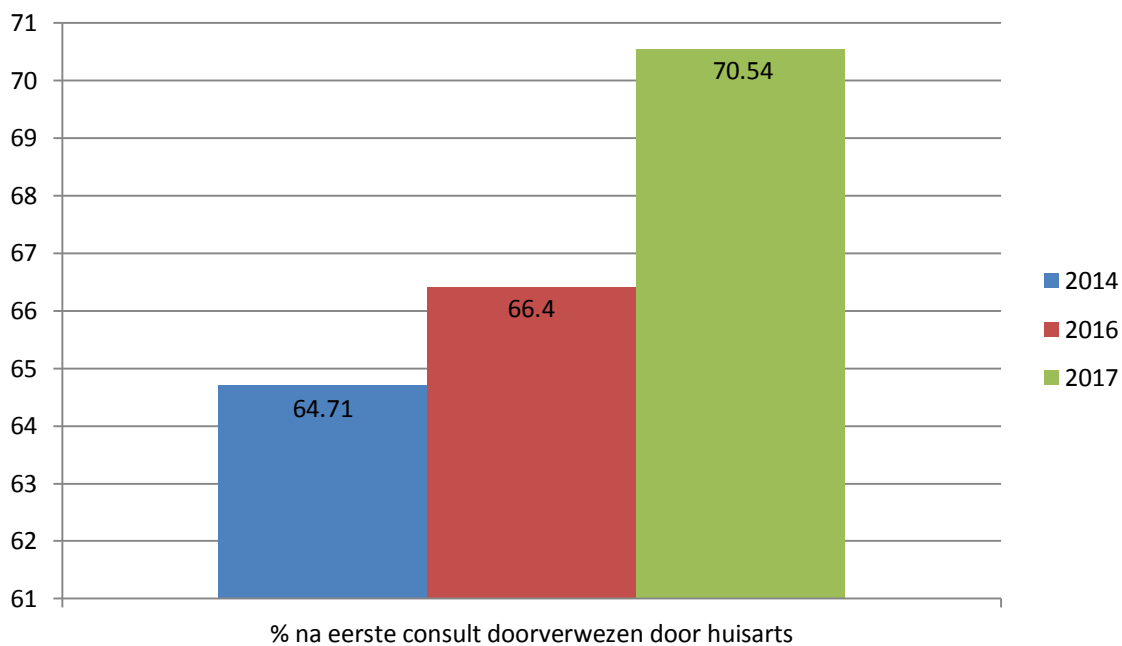
Beantwoord: 404 Overgeslagen: 184

Net als voorgaande werd een grote meerderheid van de respondenten (70,54%) doorverwezen na 1 consult.

V22.1

V22.2

V22.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
na 1 consult	64,71	66,4	70,54	+1,69	+4,14
na 2 consulten	onbekend	24,5	20,05	onbekend	-4,45
na 3 of meer consulten	onbekend	6,4	6,93	onbekend	+0,53
weet ik niet	2,66	1,8	1,98	-0,86	+0,18
ik ben nog niet doorverwezen	2,09	0,9	0,50	-1,19	-0,4

23. Hoe verliep de doorverwijzing van de huisarts naar het ziekenhuis?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 404 Overgeslagen: 184

Bijna de helft van de respondenten (45,79%) werden zonder onderzoeken doorverwezen naar het ziekenhuis.

De groep respondenten die voor de optie anders kozen (13,12%) gaf aan wel meteen doorverwezen te worden, maar dat dit met een duidelijke reden was.

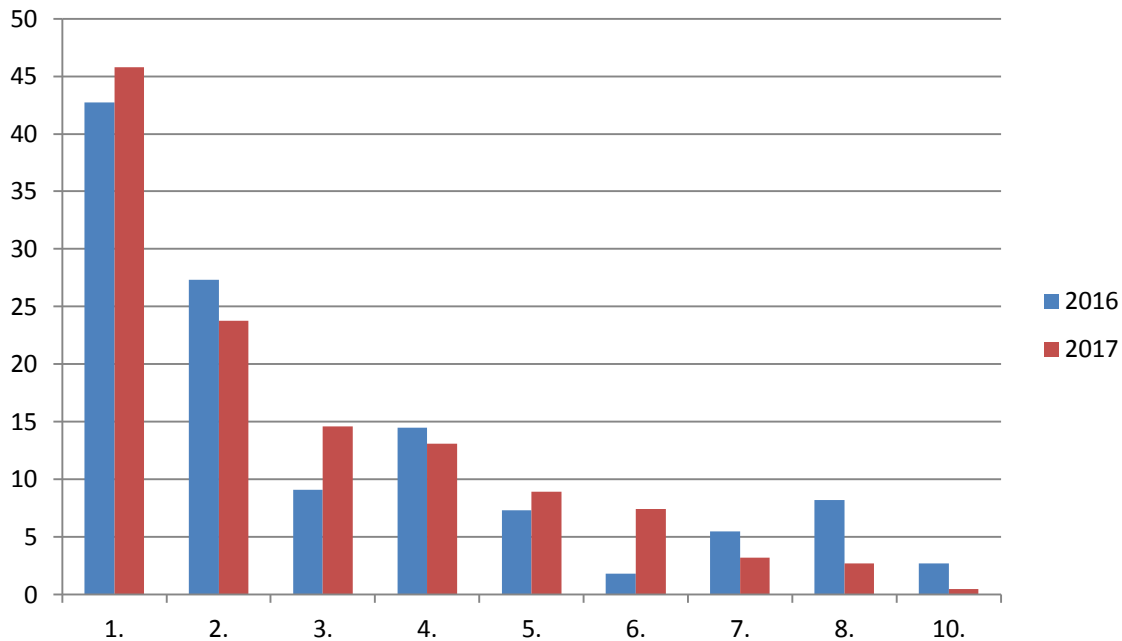
In vergelijking met 2016 zien we een aantal veranderingen. Zo stijgt het aantal respondenten dat na onderzoeken wordt doorverwezen naar een specialist met 5,63% en ook het aantal respondenten dat werd doorverwezen na onderzoek bij de huisarts stijgt met 5,50%.

Daarnaast daalt de groep die zelf mocht kiezen of ze doorverwezen wilden worden met 3,54% en opvallend is dat huisartsen de respondenten minder vaak wezen op het afwachten beleid (daling van 5,48%).

V23.1

Antwoordkeuzen	Reacties
1. ik werd zonder onderzoeken doorverwezen	45,79% 185
2. ik kreeg de keus of ik naar het ziekenhuis wilde	23,76% 96
3. ik werd na enkele onderzoeken doorverwezen	14,60% 59
4. anders, namelijk...	13,12% 53
5. ik werd op mijn uitdrukkelijk verzoek doorverwezen (maar de huisarts vond het eigenlijk niet nodig)	8,91% 36
6. ik werd na enkele onderzoeken doorverwezen naar een specialist	7,43% 30
7. ik werd na een spermatest doorverwezen naar de uroloog	3,22% 13
8. de spontane zwangerschapskans was groot genoeg om nog even te wachten met de doorverwijzing	2,72% 11
9. ik werd verteld dat de vrouw moest afvallen, maar de huisarts deed verder niets	1,49% 6
10. ik werd naar huis gestuurd en de huisarts deed niets	0,50% 2
Totale aantal respondenten: 404	

V23.2

V23.3

antwoorden	% 2016	% 2017	% 2016 - 2017
1. doorverwezen zonder onderzoek	42,7	45,79	+3,09
2. eigen keus	27,3	23,76	-3,54
3. doorverwezen na onderzoek	9,1	14,60	+5,50
4. anders	14,5	13,12	-1,38
5. eigen verzoek met klem	7,3	8,91	+1,61
6. doorverwezen specialist na onderzoek	1,8	7,43	+5,63
7. doorverwezen uroloog na onderzoek	5,5	3,22	-2,28
8. afwachtend beleid	8,2	2,72	-5,48
9. vrouw moest afvallen	onbekend	1,49	onbekend
10. huisarts deed niets	2,7	0,50	-2,2

V23.4

Anders, namelijk...
Van huisarts naar euroloog ivm gedraaide testis in verleden, van euroloog naar gynaecoloog
Nadat ik aangaf de hele maand door te bloeden en erg veel pijn te hebben stuurde ze mij toch maar eens door
Na onderzoeken én op eigen verzoek zijn we doorverwezen
Ik werd naar de vruchtbaarheidspoli gestuurd met de mededeling dat het sperma van extreem slechte kwaliteit was. Alleen aantallen waren vermeld, niets over beweeglijkheid/morfologie. Er werd niets verteld over frequenties/mogelijkheden. Ik heb maanden in onzekerheid/angst gezeten voor mijn eerste afspraak bij de vruchtbaarheidspoli.
Het was al langer bekend dat ik een ernstige vorm van pcos heb. Diagnose op mijn 18e en geen cyclus; vier jaar na het stoppen met de pil, geen menstruatie. Het was dus duidelijk dat het zonder hulp niet gaat lukken.
Na sperma onderzoek van man die goed was door gestuurd naar zkh
Ik had zelf al een afspraak gemaakt bij de gynaecoloog. Heb bij het 2e consult dus alleen een doorverwijzing gevraagd.
We hadden een thuis test gedaan voor sperma, deze bleek slecht uit te vallen. Vandaar ons bezoek aan huisarts.
Echo laten maken bij diagnostisch centrum
Na aandringen van een arts van het voortplantingscentrum in 't erasmus MC die een familielid behandelde, kreeg ik met moeite en protest een doorverwijzing mee...

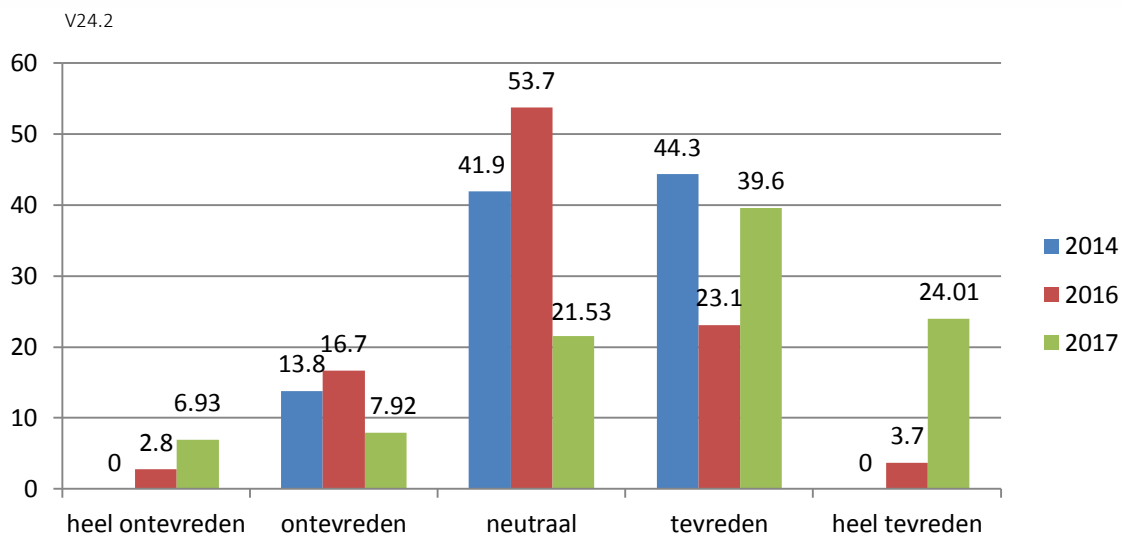
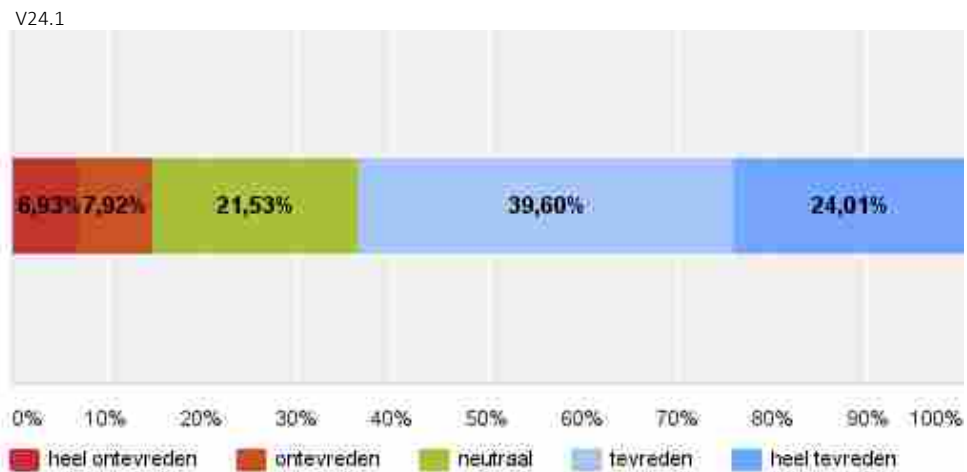
Ik werd eerst doorverwezen naar verloskundige i. V. M half jaar geen menstruatie zwangerschapstesten gaf negatief aan
Mijn cyclus was apart en niet constant dus vermoede pcos
Ik had wat ondergewicht en na het aankomen een doorverwijzing
Buitenbaarmoederlijke zwangerschap
Mijn man werd doorverwezen naar de uroloog na de sperma
direct na uitslag sperma onderzoek (via andere huisarts) van partner doorverwezen
Ik werd meteen doorgestuurd naar gynaecoloog
Mijn man heeft in 2011 teelnalkanker gehad. Bij spermacelonderzoek voor de bestraling en na verwijdering van 1 testikel bleek hij onvruchtbaar. Door uroloog verwezen naar radboud. Daar in 2012 na een dag vol onderzoeken op wachtlijst voor tese behandeling. Helaas ook hier geen levende zaadcellen gevonden. Via radboud verwijsbrief voor rijnstate als de tijd rijp was! Voor de 2de kinderwens via huisarts telefonisch contact gehad. Kort gesprek verwijzing heeft hij opgestuurd
Ik heb zelf gevraagd om een doorverwijzing. Daarom kwam ik bij de huisarts
Toen de uitslagen van de sperma onderzoeken positief waren en de huisarts niet wist wat ze verder kon onderzoeken heeft ze ons op doorgestuurd, ook omdat wij dat graag wouden.
Ik werd direct doorverwezen de huisarts had direct vermoeden van pcos
bij echo via huisarts werd endometriose ontdekt vandaar dat ik ben doorgestuurd, en dus niet ivm de kinderwens. wel was onze zwangerschapswens toen ong 11 maanden niet op de verwijzing vermeld waardoor het allemaal langer duurde. daarom ook geen onderzoek gedaan door de huisarts met betrekking tot kinderwens
Eerst naar de schildklier poli, daarna ziekenhuis
Ik heb zelf voor doorverwijzing gevraagd en deze zonder problemen gekregen
we werden na spermatetest doorverwezen
Ik kreeg een heftige menstruatie na 6 maanden niks waardoor ik direct door mocht naar de gynaecoloog
Na semenanalyse van mijn vriend
Doormijn man en ik verwezen naar voortplantingsgeneeskunde na slechte uitslag semen analyse. Vanuit vpg doorverwezen naar de uroloog
Man was al hij specialist onder behandeling
Ik werd na herhaaldelijk aandringen doorverwezen nadat ik eerst weer naar huis werd gestuurd om het zelf te proberen
werd direct doorverwezen ivm chlamydia in het verleden en onregelmatige cyclus
Ik wilde een door verwijzing omdat ik niet menstrueerde en ik een verleden heb met cysten
Wij zijn doorverwezen naar het ziekenhuis na herhaalde miskramen. Om onderzoek te doen waarom de miskramen ontstaan.
manlief was in het verleden ziek geweest
Ik ben niet door huisarts, maar door gynaecoloog doorverwezen. Liep bij gyn ivm tussentijds bloedverlies
Direct doorverwezen naar ziekenhuis
Ik bezocht de huisarts omdat wij in 2011 al een zontje kregen middels ivf. We hadden nu een doorverwijzing nodig. Deze kregen we zonder problemen
Aangegeven dat we naar het ziekenhuis wilden. Bij ons 1e kind ook onderzoeken in het ziekenhuis geweest
Ik heb zelf aangestuurd op een doorverwijzing
ivm eerdere onderzoeken heeft de huisarts mij meteen doorgestuurd zonder consult
Ik heb een verwijzing gevraagd voor een fertiliteitskliniek
I.v.m. buikklachten werd ik doorgestuurd naar de Gyn en daar direct doorgestuurd naar het voortplantingscentrum. Daar zitten we nu 1,5 jaar
Ik was al 3 jaar gestopt met de pil. Er was duidelijk iets mis.
Na miskraam en tijdje zelf proberen direct doorgestuurd
Ik moest door de eerste huisarts behandeld worden voor trage schildklier en verder niets. Overgestapt naar andere huisarts en zij verwees me direct door naar gynaecoloog . Over eerste huisarts heel ontevreden, tweede dacht met me mee
Uit ovulatie testen die ik zelf had gedaan bleek al wel een probleem. Daarom doorverwezen.
na clamidia onderzoek doorverwezen
Na spermatetest startten de onderzoeken bij mij.
Mijn man is gesteriliseerd dus de situatie is anders
Ik werd door de gynaecoloog in het ziekenhuis doorverwezen, huisarts heeft dat ondersteund.
De huisarts constateerde dat ik waarschijnlijk het poos syndroom had dus werd ik gelijk doorgestuurd
Ik werd doorverwezen naar ziekenhuis om daar onderzoeken te laten doen

24. Hoe tevreden ben je over de rol van de huisarts met betrekking tot je kinderwens?

Beantwoord: 404 Overgeslagen: 184

Een meerderheid van 63,61% is tevreden over de rol van de huisarts. Hiervan is 24,01% heel tevreden. Slechts 14,75% is ontevreden over de rol van de huisarts, hiervan is 6,93% heel ontevreden.

In voorgaande jaren was de tevredenheid een stuk lager en in 2016 stonden de respondenten vooral neutraal tegenover de huisarts.

V24.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
heel ontevreden	onbekend	2,8	6,93	onbekend	+04,13
ontevreden	13,8	16,7	7,92	2,9	-08,78
neutraal	41,9	53,7	21,53	11,8	-32,17
tevreden	44,3	23,1	39,60	-21,2	+16,5
heel tevreden	onbekend	3,7	24,01	onbekend	+20,31

De diagnose bij de man

25. De volgende vragen gaan over de man. Wil je deze invullen?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

Ruim 95,07% van de respondenten wilden de vragen over de diagnose van de man invullen. Deze vraag was toegevoegd, zodat respondenten deze vragen konden overslaan als er geen man aanwezig was.

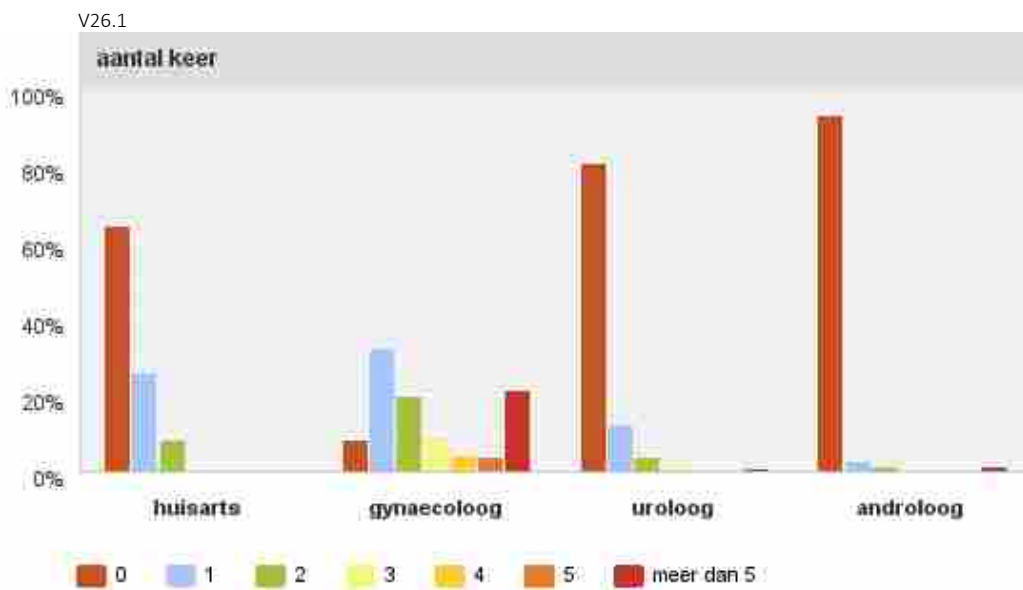

26. Hoe vaak heeft de man sperma ingeleverd bij de volgende artsen?

Beantwoord: 559 Overgeslagen: 29

De respondenten moesten het vaakste sperma inleveren bij de gynaecoloog (91,54%), daarna bij de huisarts (35,31%), dan bij de uroloog (19,18%) en als laatste bij de androloog (6,49%). Bij de gynaecoloog leverde 32,54% één keer sperma in en 19,85% twee keer.

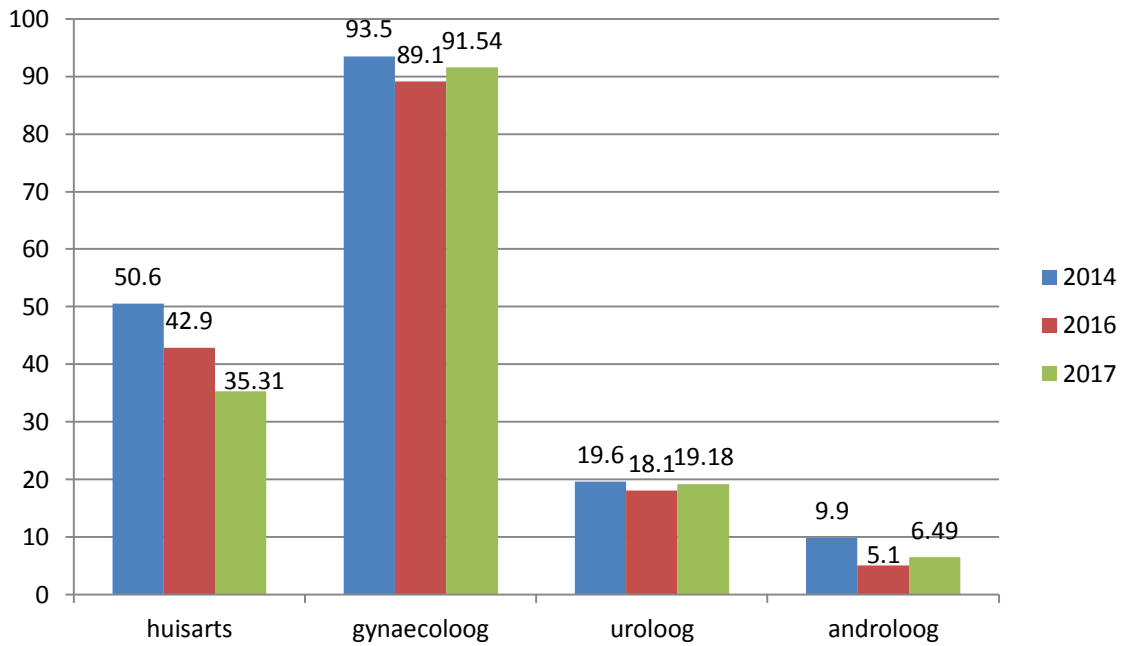
In vergelijking met voorgaande jaren zien we dat de huisarts telkens blijft dalen met ruim 7% in het aantal zaadonderzoeken, terwijl de andere specialisten weer licht stijgen.

V26.2

aantal keer								
	0	1	2	3	4	5	meer dan 5	Totaal
huisarts	64,69% 306	26,00% 123	8,67% 41	0,63% 3	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	473
gynaecoloog	8,46% 46	32,54% 177	19,85% 108	8,82% 48	4,60% 25	4,23% 23	21,51% 117	544
uroloog	80,82% 295	12,33% 45	4,11% 15	1,37% 5	0,55% 2	0,00% 0	0,82% 3	365
androloog	93,51% 317	3,24% 11	1,47% 5	0,00% 0	0,00% 0	0,29% 1	1,47% 5	339

V26.3

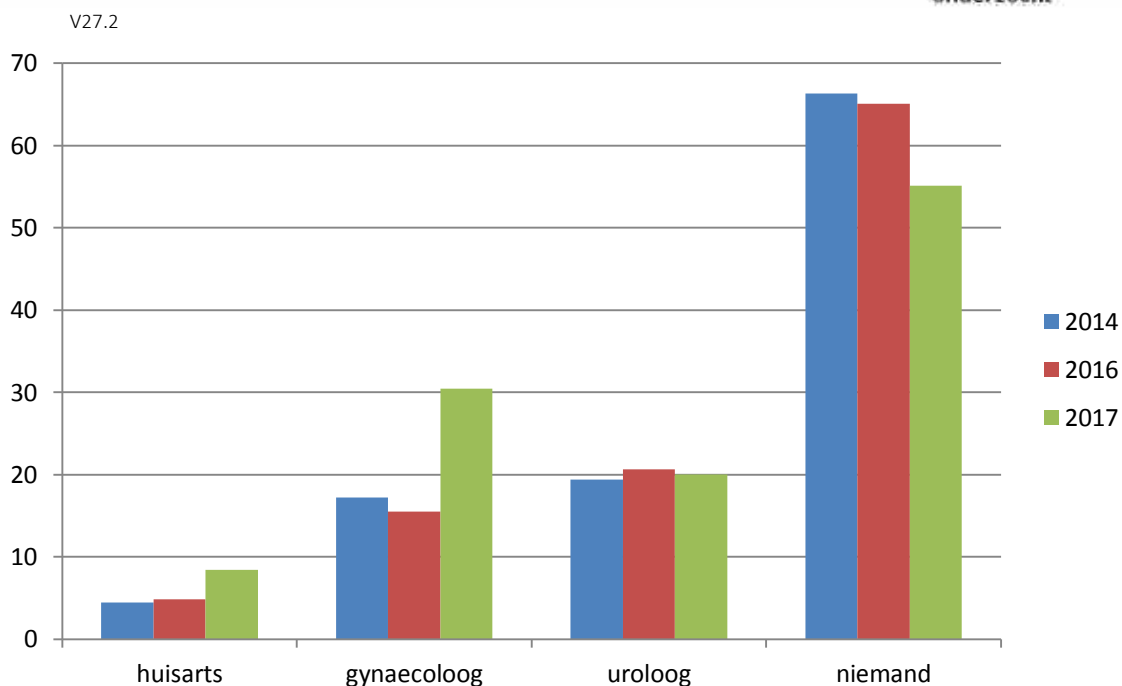
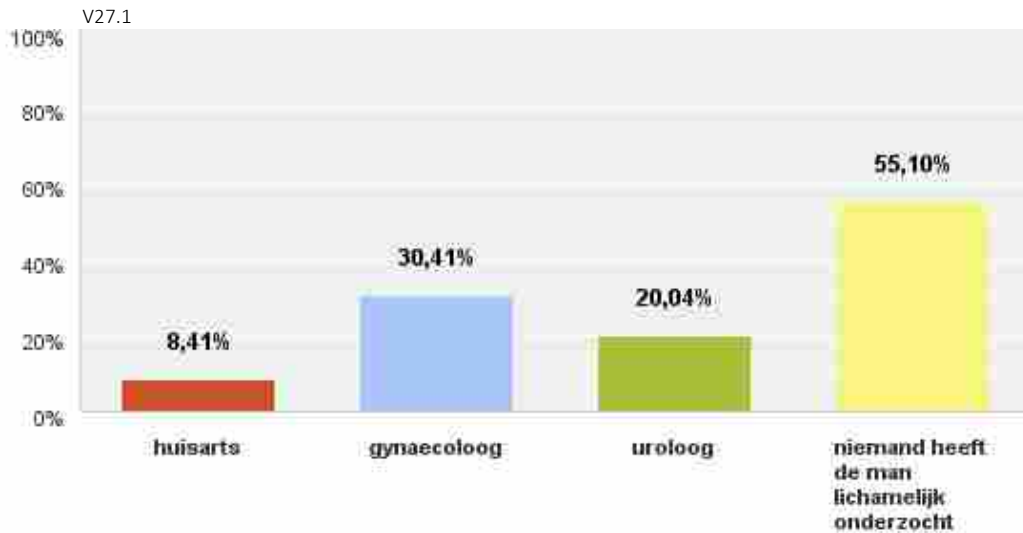
V26.4 % uitgevoerde zaadonderzoeken

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
huisarts	50,6	42,9	35,31	-7,7	-7,59
gynaecoloog	93,5	89,1	91,54	-4,4	+2,44
uroloog	19,6	18,1	19,18	-1,5	+1,08
androloog	9,9	5,1	6,49	-4,8	+1,39

27. Welke arts heeft de man lichamelijk onderzocht? Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 559 Overgeslagen: 29

Bij 55,10% werd er geen lichamelijk onderzoek bij de man verricht. Dit is een daling ten opzichte van voorgaande jaren. De mannen werden in 2017 vaker lichamelijk onderzocht. Zo voerde de huisarts 3,61% meer onderzoeken uit en de gynaecoloog was de grootste stijger met 14,91%. De onderzoeken verricht door de uroloog bleef gelijk.

V27.3

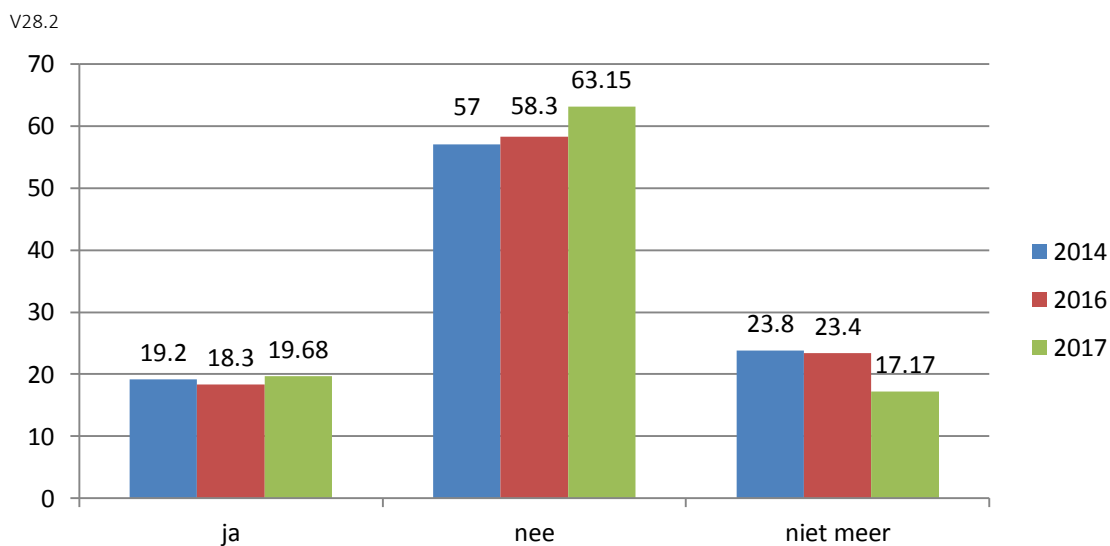
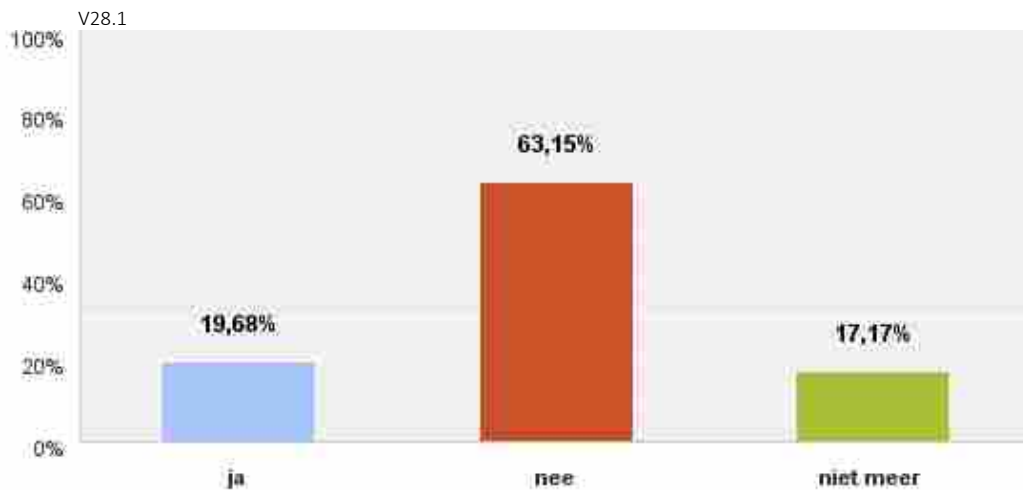
antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
huisarts	4,4	4,8	8,41	+0,4	+03,61
gynaecoloog	17,2	15,5	30,41	-1,7	+14,91
uroloog	19,4	20,6	20,04	+1,2	-00,56
niemand	66,3	65,1	55,10	-1,2	-10,00

28. Rookt de man?

Beantwoord: 559 Overgeslagen: 29

De meerderheid van de mannen (80,32%) rookt niet, hiervan rookt 17,17% niet meer. Dit betekent dat 19,68% wel rookt.

In vergelijking met voorgaande jaren zien we dat zowel de rokers (+1,38%) als niet-rokers (+4,85) zijn toegenomen.

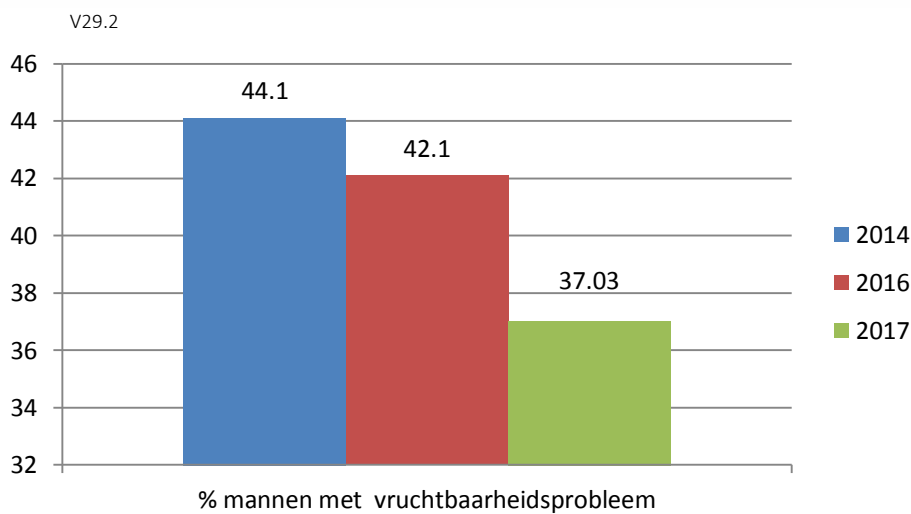
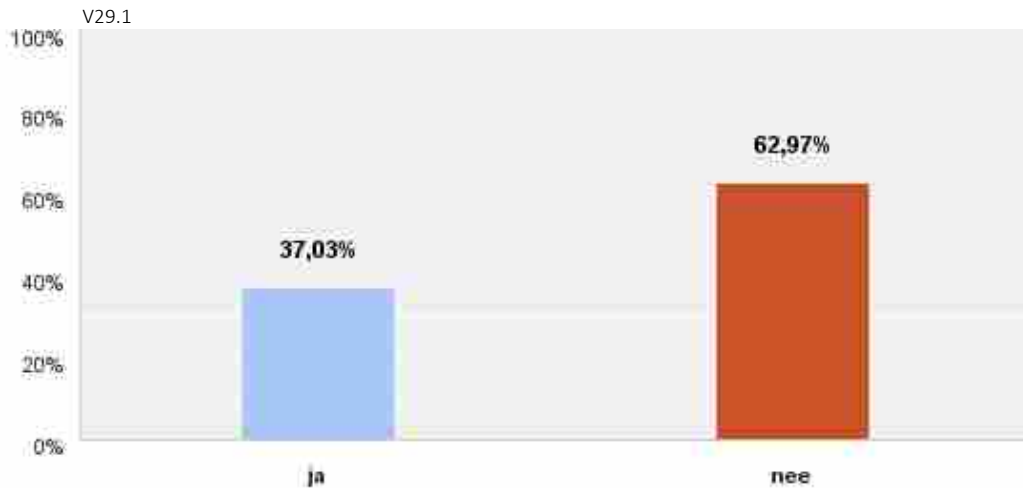
V28.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	19,2	18,3	19,68	-0,9	+1,38
nee	57,0	58,3	63,15	+1,3	+4,85
niet meer	23,8	23,4	17,17	-0,4	-6,23

29. Heeft de man een vruchtbaarheidsprobleem?

Beantwoord: 559 Overgeslagen: 29

Ruim 37% van de mannen heeft een vruchtbaarheidsprobleem. In 2016 (42,1%) en 2014 (44,1%) lag dit cijfer hoger. Vergeleken met voorgaande jaren hebben minder mannen een vruchtbaarheidsprobleem.

V29.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
% mannen met vruchtbaarheidsprobleem	44,1	42,1	37,03	-2,00	-5,07

30. Welk vruchtbaarheidsprobleem heeft de man? Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 207 Overgeslagen: 381

De meeste mannen kregen de diagnose asthenozoöspermie (39,13%), daarna volgde oligozoöspermie (35,75%) en dan OAT (21,26%). Het minste werd oligospermie (0,97%) geconstateerd.

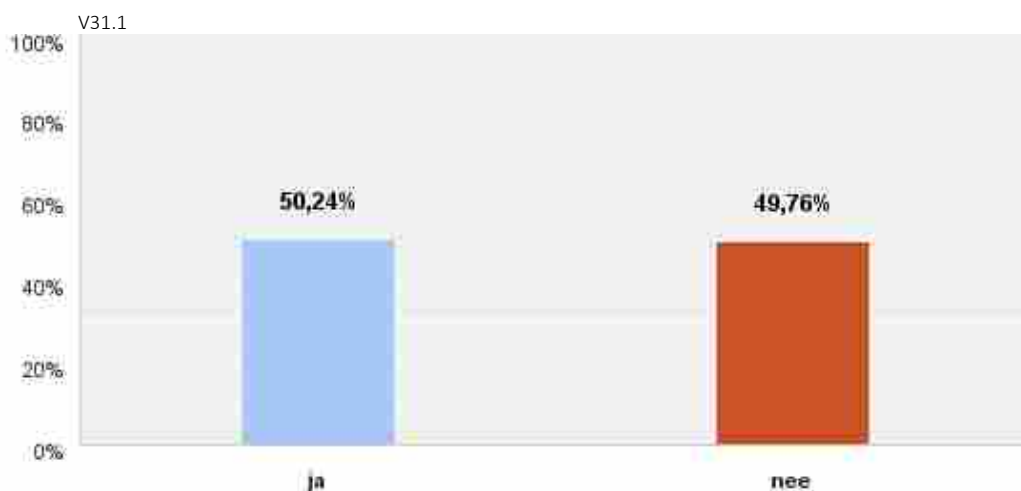
V30.1

Antwoordkeuzen	Reacties
1. asthenozoöspermie	39,13% 81
2. verminderde hoeveelheid zaadcellen in sperma (diagnose: oligozoöspermie)	35,75% 74
3. OAT	21,26% 44
4. azoöspermie	14,98% 31
5. verminderde zaadkwaliteit, maar weet niet wat	10,14% 21
6. overige	6,76% 14
7. teratozoöspermie	5,80% 12
8. varicocele	5,80% 12
9. een hormonale afwijking	3,38% 7
10. oligospermie	0,97% 2
Totale aantal respondenten: 207	

31. Werden er adviezen gegeven voor de verbetering van de zaadkwaliteit?

Beantwoord: 207 Overgeslagen: 381

Bij de helft (50,24%) van de respondenten werden er adviezen gegeven voor de verbetering van de zaadkwaliteit.

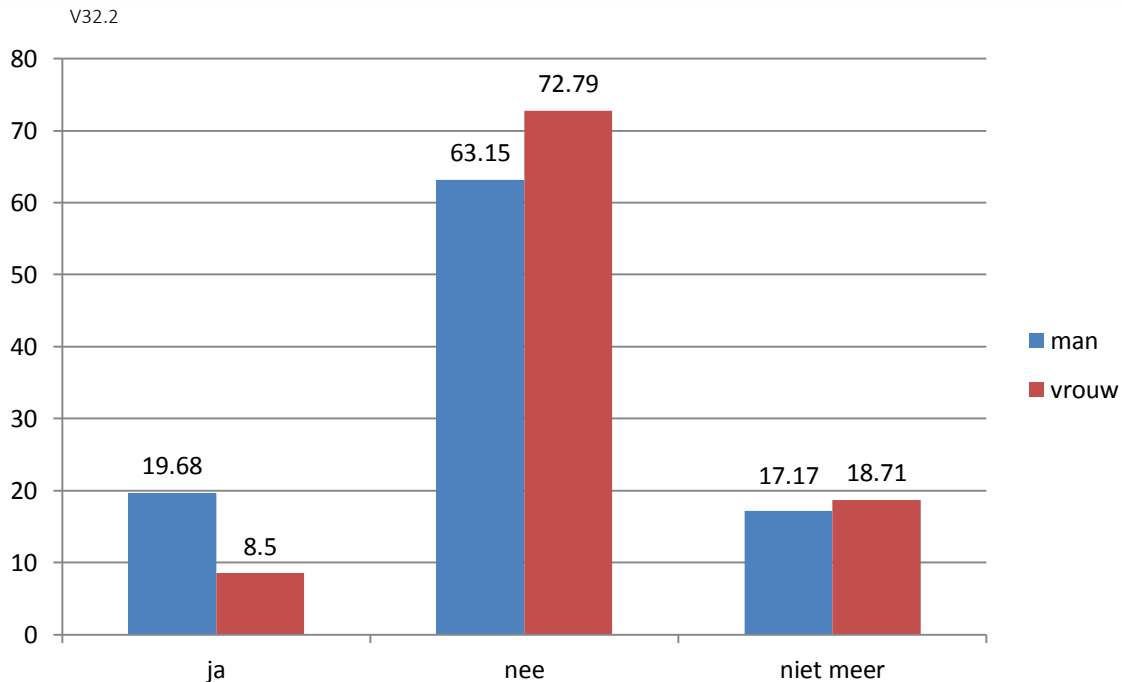
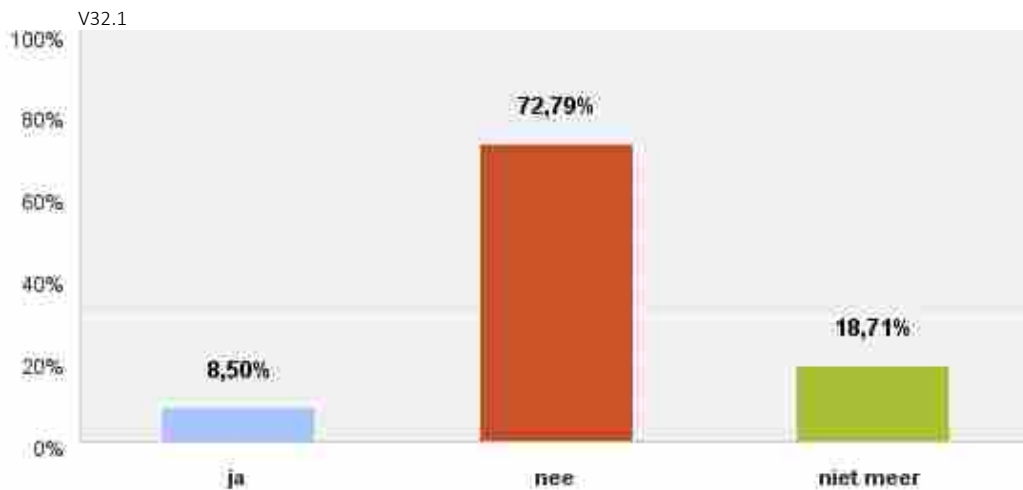
De diagnose bij de vrouw

32. Rookt de vrouw?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

Van de vrouwen roken 8,50% van de respondenten. Dit betekent dat 91,50% van de vrouwen niet rookt, hiervan is 18,71% ooit gestopt.

Het is interessant om de vergelijking met de mannen te zien. Dan is duidelijk dat vrouwen een stuk minder roken dan mannen (11,18% minder).

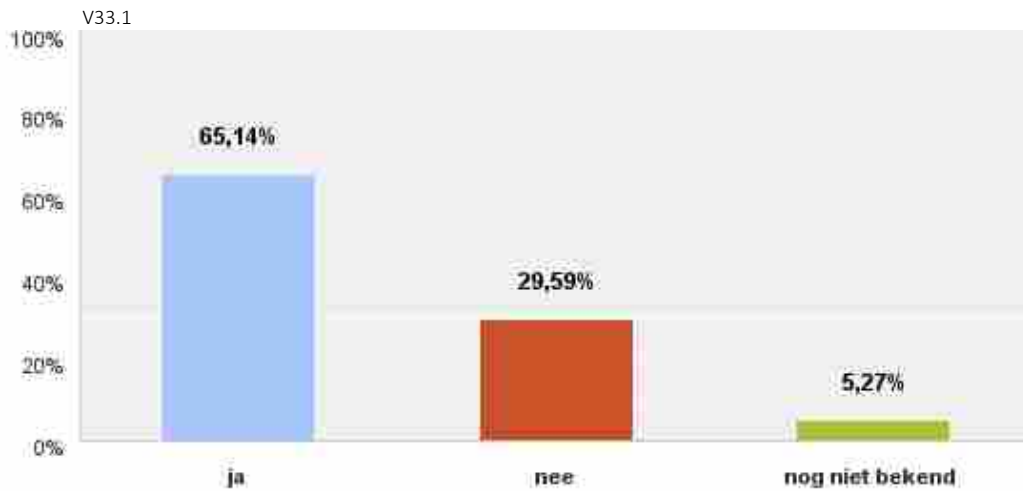

V32.3

antwoorden	% man	% vrouw	% vergelijking
ja	19,68	8,50	-11,18
nee	63,15	72,79	+9,64
niet meer	17,17	18,71	+1,54

33. Heeft de vrouw een vruchtbaarheidsprobleem?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

34. Welk vruchtbaarheidsprobleem heeft de vrouw? Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 383 Overgeslagen: 205

De twee grootste groepen respondenten kregen de diagnose onbegrepen verminderd vruchtbaar (32,11%) en PCOS (32,11%), daarna volgde endometriose (15,40%) en afgesloten eileiders (11,49%). POF/POI (6,79%) werd het minst vaak als vruchtbaarheidsprobleem geconstateerd.

V34.1

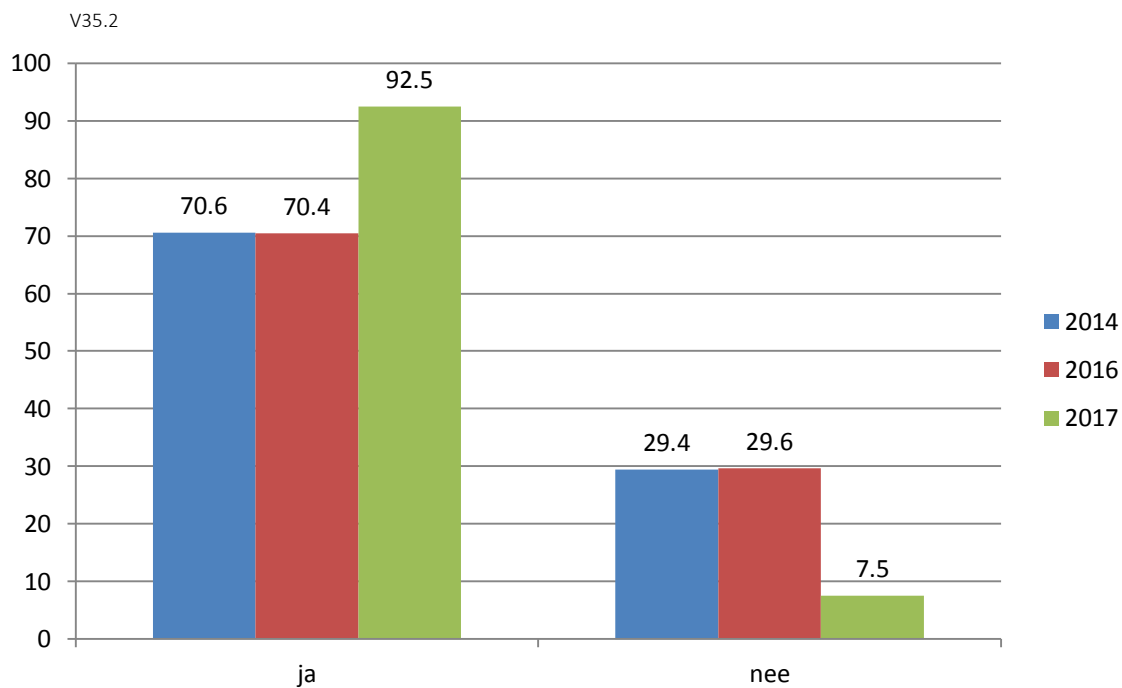
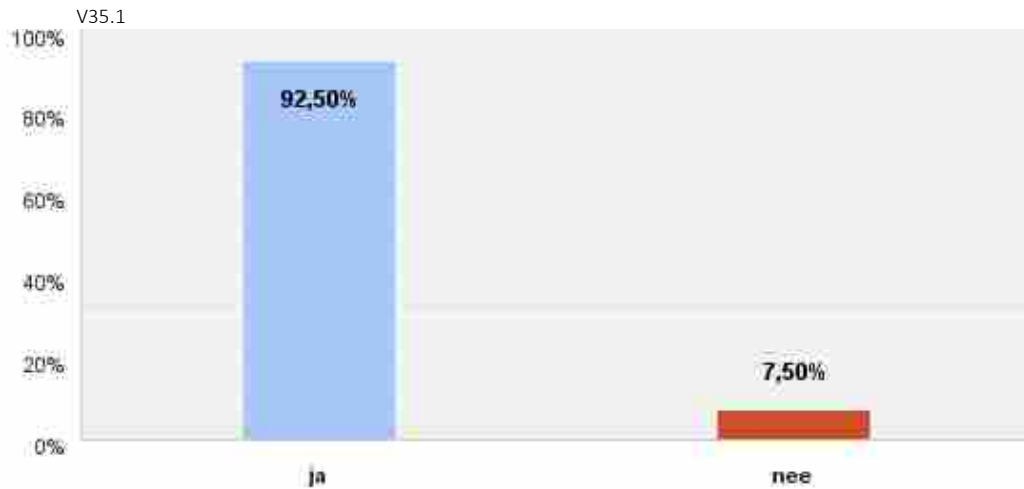
Antwoordkeuzen	Reacties	Aantal
1. onbegrepen verminderd vruchtbaar	32,11%	123
2. PCOS	32,11%	123
3. endometriose	15,40%	58
4. afgesloten eileiders	11,49%	44
5. geen eisprong / hormoonafwijking	11,23%	43
6. herhaalde miskramen	10,70%	41
7. overige	10,70%	41
8. leeftijd (38 of ouder)	8,09%	31
9. verminderde kwaliteit eicellen	6,79%	26
10. POF/POI	6,79%	26
Totale aantal respondenten: 383		

PCOS

35. Heeft de arts uitgelegd wat PCOS is?

Beantwoord: 120 Overgeslagen: 468

Ruim 92,50% heeft uitleg gekregen over wat PCOS is. Dit is ruim 22% hoger dan in 2016.

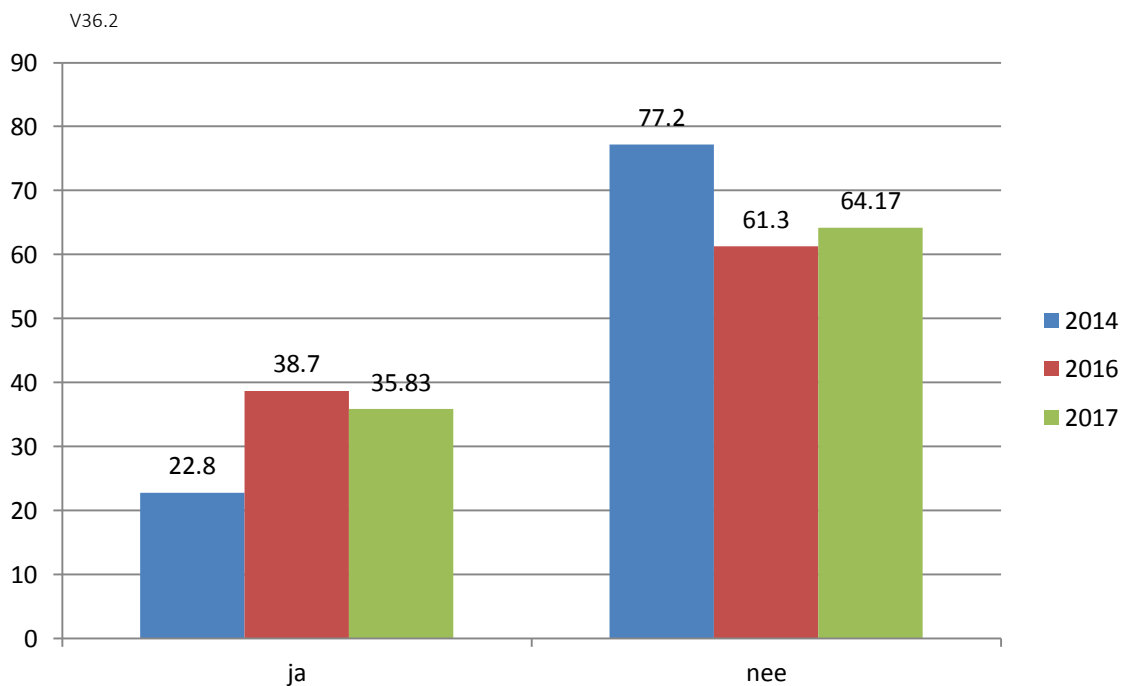
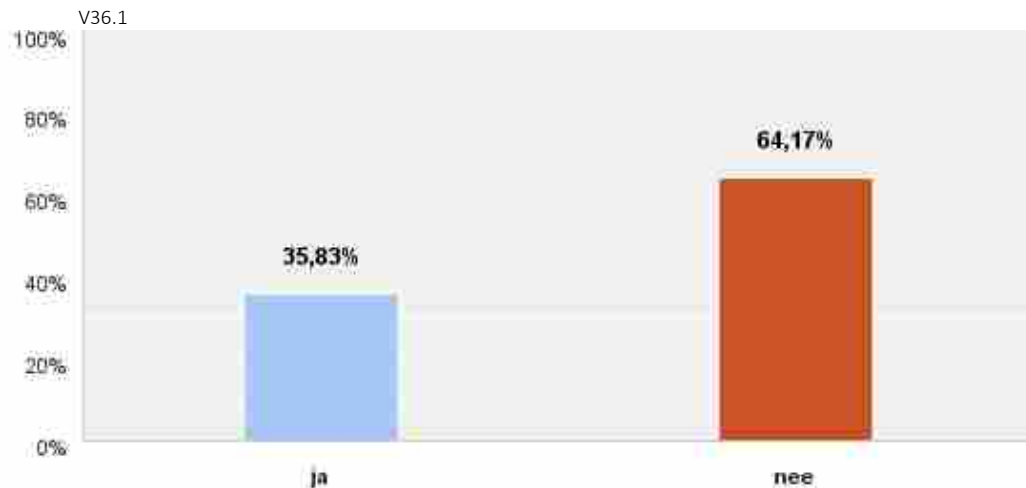
V35.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	70,6	70,4	92,50	-0,20	+22,10
nee	29,4	29,6	7,50	+0,20	-22,10

36. Heeft de arts uitleg gegeven over de lange termijn gezondheidsrisico's van PCOS?

Beantwoord: 120 Overgeslagen: 468

Slechts 35,83% heeft van de arts uitleg gekregen over de lange termijn gezondheidsrisico's van PCOS. Ten op zichte van 2016 is dit aantal met 2,87% gedaald.

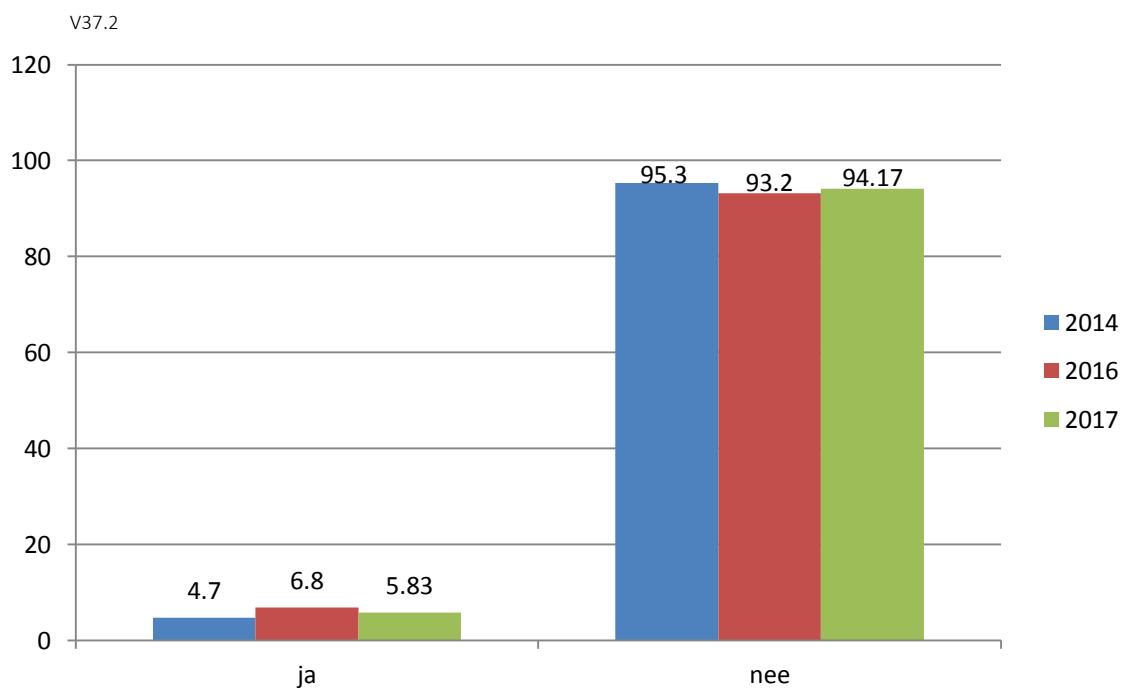
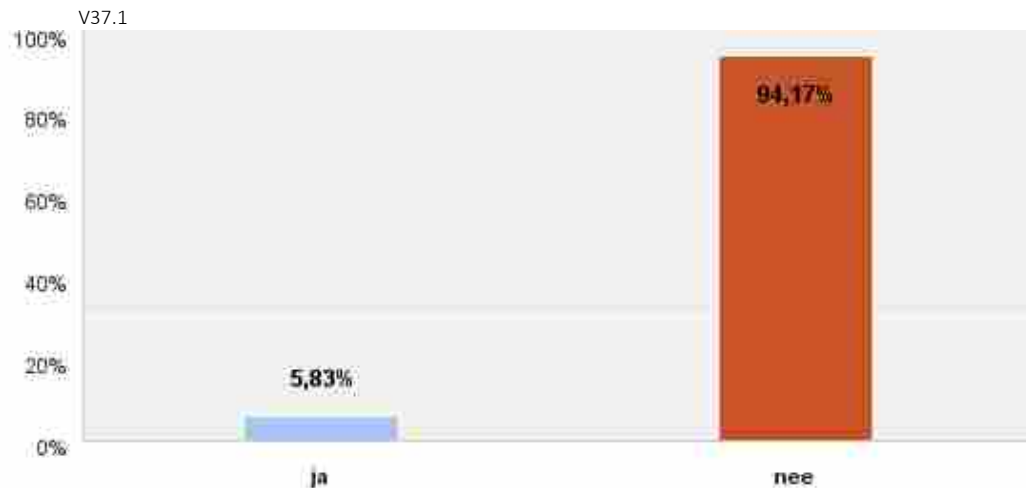

V36.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	22,8	38,7	35,83	+15,9	-2,87
nee	77,2	61,3	64,17	-15,9	+2,87

37. Worden er buiten de vruchtbaarheidsbehandeling om nog controles gedaan ivm PCOS?
Beantwoord: 120 Overgeslagen: 468

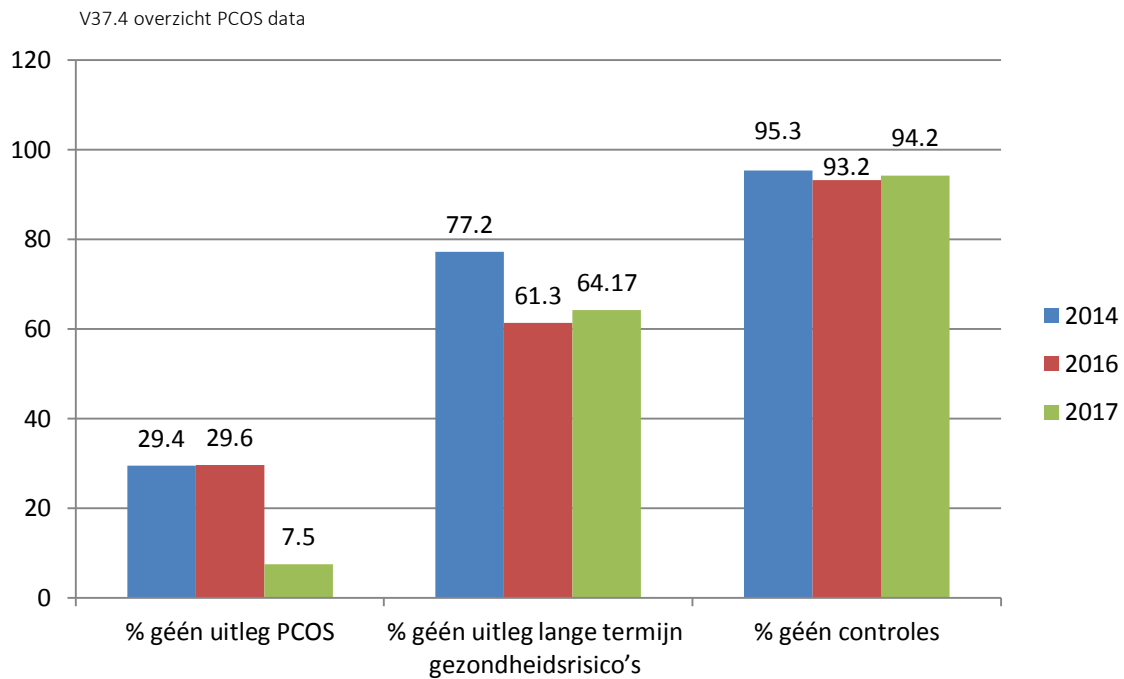
Bij een ruime meerderheid van de respondenten (94,17%) worden geen controles uitgevoerd in verband met PCOS. Dit aantal is licht gestegen ten op zichte van 2016 met 0,97%.

V37.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	4,7	6,8	5,83	+2,1	-0,97
nee	95,3	93,2	94,17	-2,1	+0,97

Alhoewel steeds meer respondenten uitleg krijgen over PCOS krijgt de meerderheid van de respondenten nog altijd geen uitleg over de lange termijn gezondheidsrisico's en geen controles. Hierbij wordt de richtlijn van de NVOG niet afdoende aangehouden.

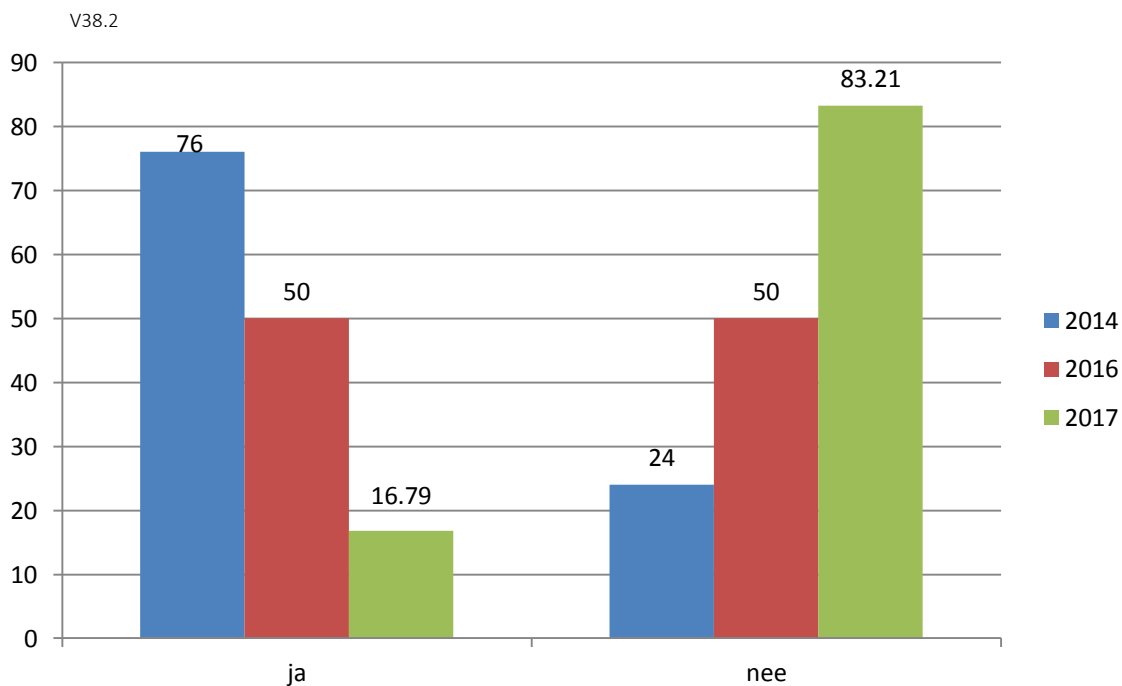
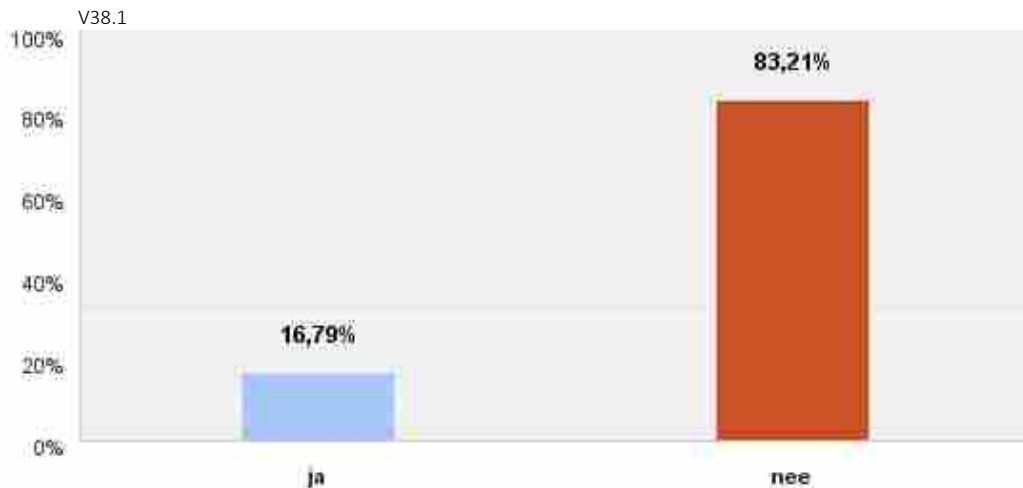

Prematuur Ovarieel Falen (POF) en Prematuur Ovariële Insufficiëntie (POI)

38. Heeft de arts uitgelegd wat POF/POI is?

Beantwoord: 137 Overgeslagen: 451

Ruim 83,21% heeft geen uitleg gekregen van de arts over POF/POI. Dit is 33,21% meer dan in 2016.

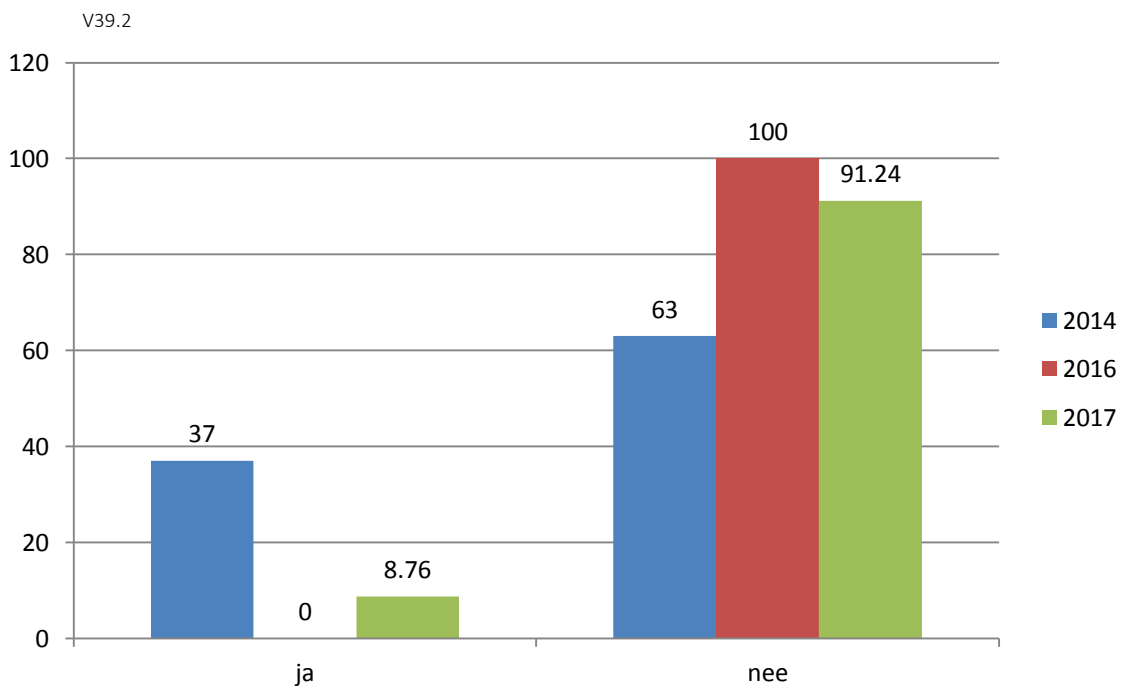
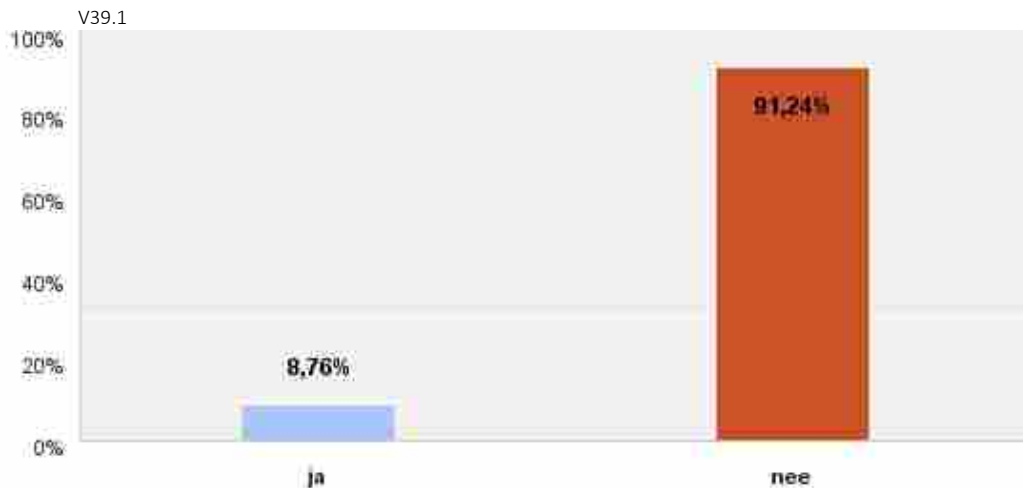
V38.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	76,0	50,0	16,79	-26,0	-33,21
nee	24,0	50,0	83,21	+26,0	+33,21

39. Heeft de arts uitleg gegeven over de lange termijn gezondheidsrisico's van POF/POI?

Beantwoord: 137 Overgeslagen: 451

Ruim 91,24% kreeg geen uitleg over de lange termijn gezondheidsrisico's van POF/POI. Dit ligt iets lager dan in 2016, toen had niemand deze uitleg van de arts gekregen.

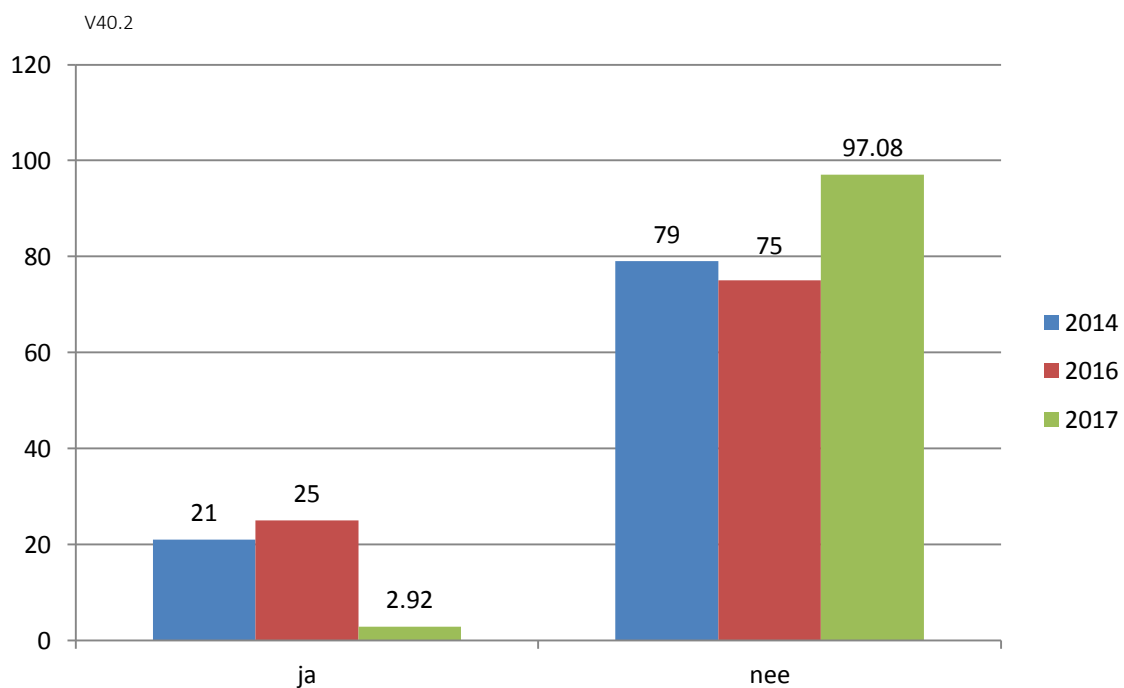
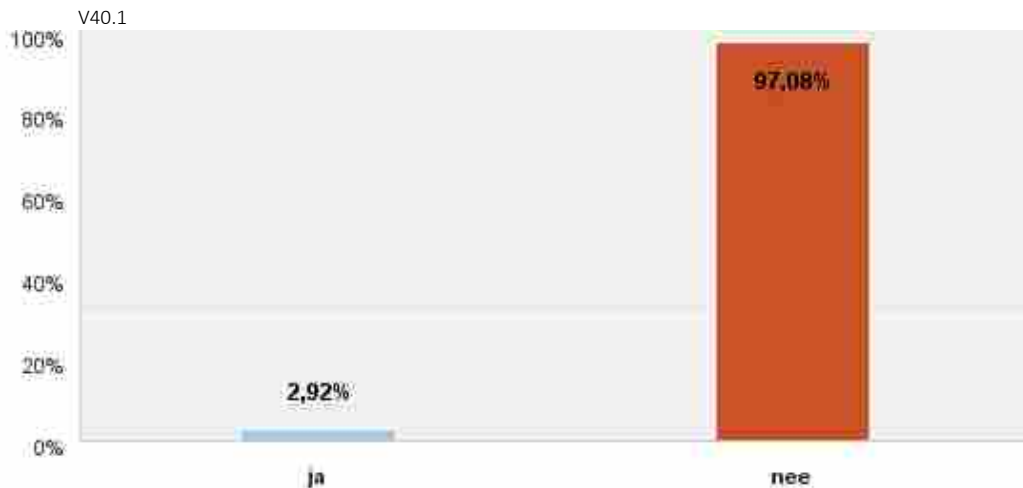
V39.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	37,0	0,0	8,76	-37,0	+8,76
nee	63,0	100,0	91,24	+37,0	-8,76

40. Is er een botmeting gedaan in verband met POF/POI?

Beantwoord: 137 Overgeslagen: 451

Bij de meerderheid van de respondenten (97,08%) is geen botmeting gedaan. Dit is ruim 22% meer dan in 2016.

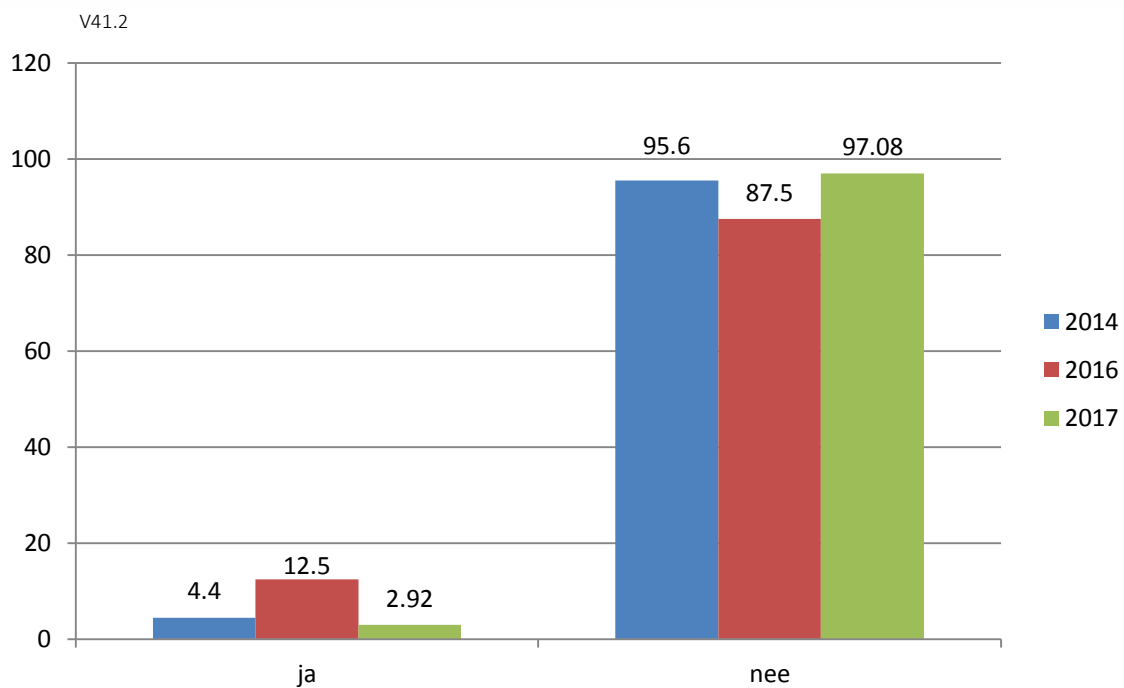
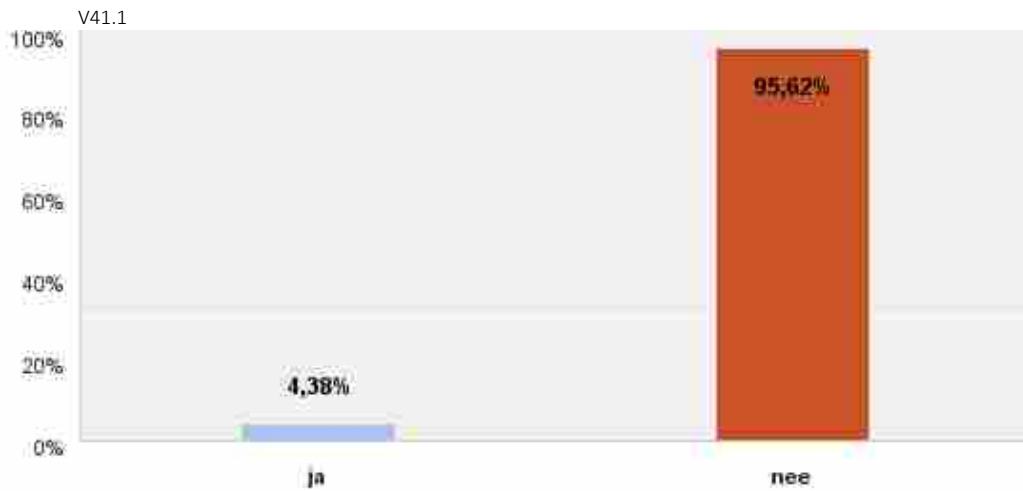

V40.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	21,0	25,0	2,92	-4,0	-22,08
nee	79,0	75,0	97,08	+4,0	+22,08

41. Heeft de arts de voor- en nadelen van hormoongebruik in verband met POF besproken?

Beantwoord: 137 Overgeslagen: 451

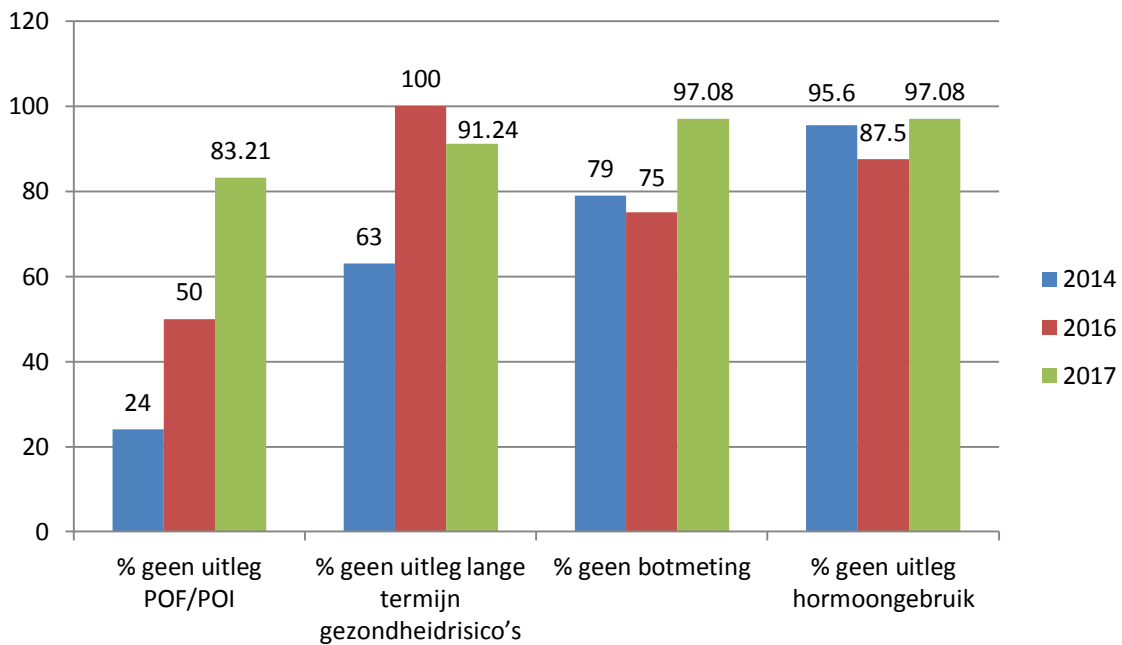

V41.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	4,4	12,5	2,92	+8,1	-9,58
nee	95,6	87,5	97,08	-8,1	9,58

We zien een negatieve ontwikkeling op het gebied van POF/POI bij de respondenten. Steeds meer respondenten ontvangen geen uitleg over hun diagnose of hormoongebruik, krijgen geen botmeting en een ruime meerderheid krijgt nog altijd geen uitleg over de lange termijn gezondheidsrisico's.

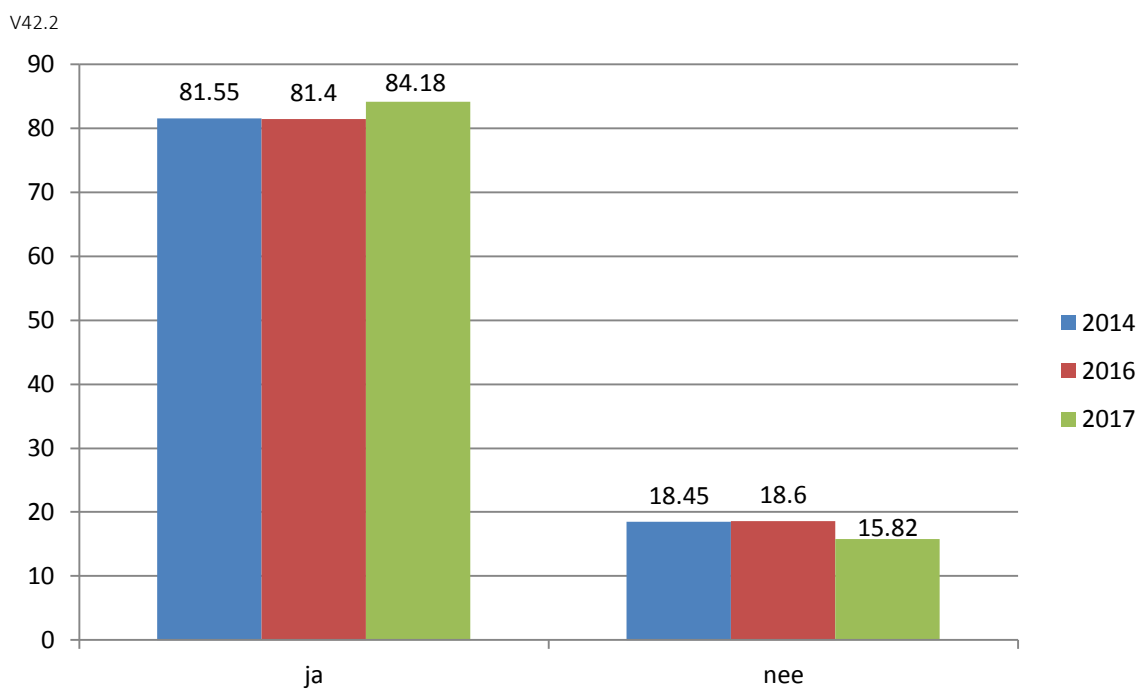
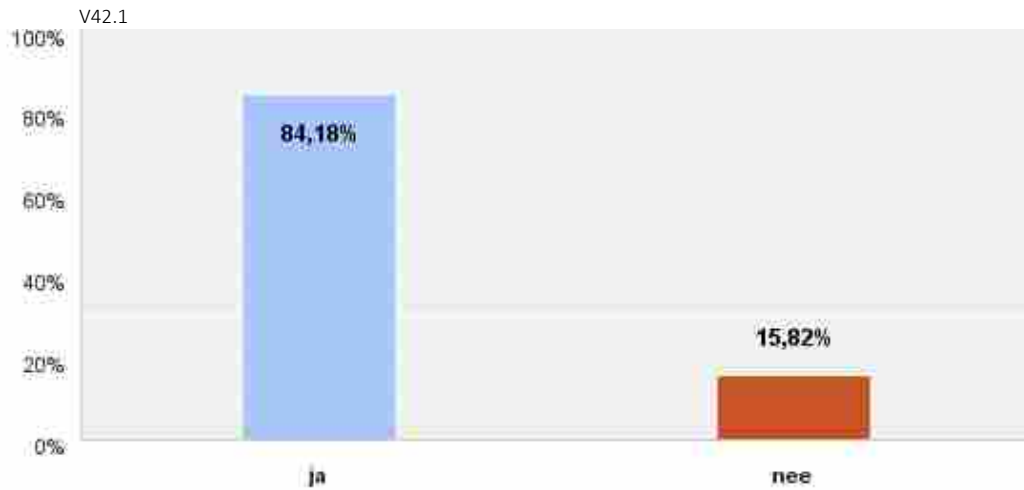
V41.3 overzicht POF/POI data

Vruchtbaarheidsbehandelingen

42. Heb je een of meerdere vruchtbaarheidsbehandelingen gehad?

Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

V42.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	81,55	81,4	84,18	-0,2	+2,78
nee	18,45	18,6	15,82	+0,2	-2,78

43. Welke behandelingen heb je gehad en/of ben je nu mee bezig?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

De grootste groep respondenten (44,04%) heeft een IUI behandeling gehad met hormoonstimulatie, daarna volgt ICSI (38,38%) en IVF (32,12%). De kleinste groep is embryodonatie (0,20%) en laag technologisch draagmoederschap (0,20%).

V43.1

Antwoordkeuzen	Reacties	
1. IUI met hormoonstimulatie	44,04%	218
2. ICSI	38,38%	190
3. IVF	32,12%	158
4. ovulatie inductie (opwekken eisprong) met clomifeen pillen	26,46%	131
5. ovulatie inductie (opwekken eisprong) met hormooninjecties	24,44%	121
6. ICSI Terugplaatsing cryo's	21,21%	105
7. IUI zonder hormoonstimulatie	15,35%	76
8. IVF terugplaatsing cryo's	15,35%	76
9. KID (inseminatie met donorzaad)	4,65%	23
10. TESE	4,24%	21
11. pipelle / baarmoederkrasjes / endometriumscratching	4,24%	21
12. eiceldonatie	3,64%	18
13. IVF/ICSI met assisted hatching	2,22%	11
14. eiceldonatie terugplaatsing cryo's	1,82%	9
15. IVF met donorzaad	1,62%	8
16. IVF met donorzaad terugplaatsing cryo's	1,62%	8
17. MESA	1,21%	6
18. embryodonatie	0,20%	1
19. draagmoederschap laag technologisch	0,20%	1
20. draagmoederschap hoog technologisch	0,00%	0
Totale aantal respondenten: 495		

Behandelingen in het ziekenhuis

44. In welk ziekenhuis vond je meest recente vruchtbaarheidsbehandeling plaats?

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

De top 5 van ziekenhuizen waren Isala Fertiliteits Centrum (7,47%), RadboudUMC (6,26%), Rijnstate Arnhem (3,84%), VU Medisch Centrum (3,84%), UMC Utrecht (3,64%).

De respondenten werden gevraagd om de volgende vragen over dit ziekenhuis in te vullen.

V44.1

Antwoordkeuzen	Reacties
1. Isala Fertiliteits Centrum	7,47% 37
2. Radboudumc	6,26% 31
3. Rijnstate Arnhem	3,84% 19
4. VU Medisch Centrum	3,84% 19
5. UMC Utrecht, loc. AZU	3,64% 18

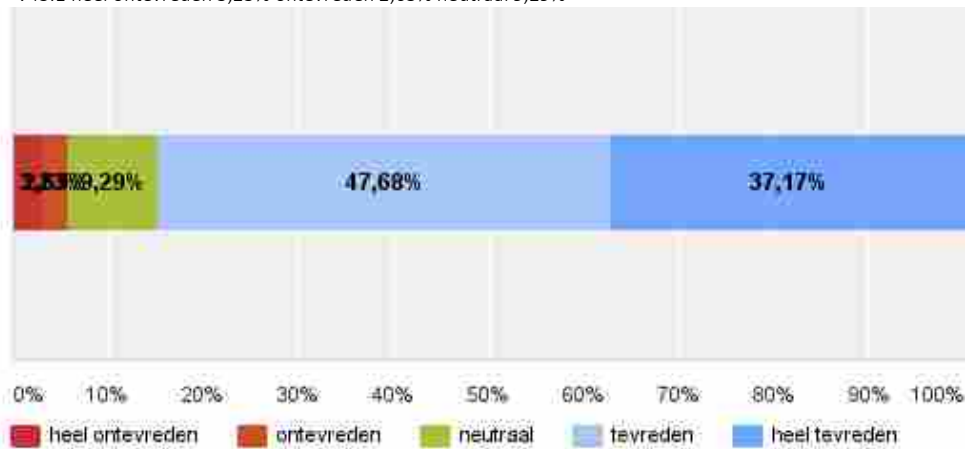
45. Hoe tevreden was je over het eerste bezoek bij de arts in het ziekenhuis?

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

Ruim 84,85% van de respondenten is tevreden over het eerste bezoek bij de arts in het ziekenhuis. Hiervan is 37,17% heel tevreden. Dit aantal ligt hoger dan voorgaande jaren. Zo zien we in de vergelijking (zie V45.3 & V45.4) dat de tevredenheid van de respondenten toeneemt en de ontevredenheid afneemt.

Als we dit vergelijken met de tevredenheid over het eerste bezoek aan de huisarts, zien we dat de arts in het ziekenhuis hoger scoort (zie V45,3).

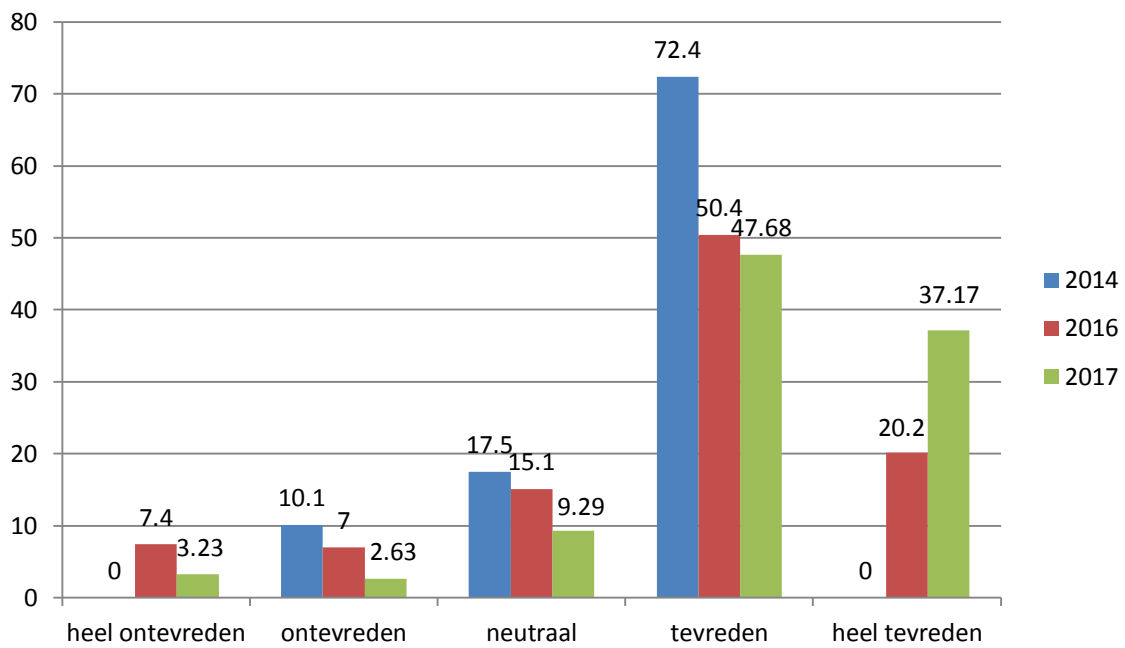
V45.1 heel ontevreden 3,23% ontevreden 2,63% neutraal 9,29%

V45.2 huisarts & ziekenhuis eerste consult

antwoorden	% huisarts	% ziekenhuis	% vergelijking
ontevreden	8,85	3,23	-5,62
niet zo tevreden	7,13	2,63	-4,50
neutraal	18,43	9,29	-9,14
tevreden	39,80	47,68	+7,88
heel tevreden	25,80	37,17	+11,37

V45.3

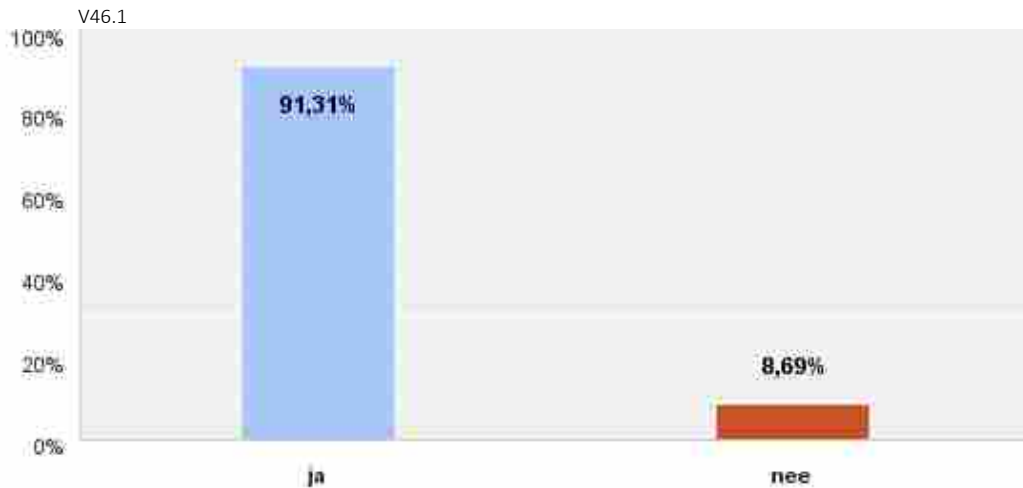
V45.4

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
heel ontevreden	onbekend	7,4	3,23	onbekend	-4,17
ontevreden	10,1	7,0	2,63	-3,1	-4,37
neutraal	17,5	15,1	9,29	-2,4	-5,81
tevreden	72,4	50,4	47,68	-22	-2,72
heel tevreden	onbekend	20,2	37,17	onbekend	+16,97

46. Heeft de arts voordat je startte met de behandelingen besproken welke behandelingen mogelijk waren voor jou?

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

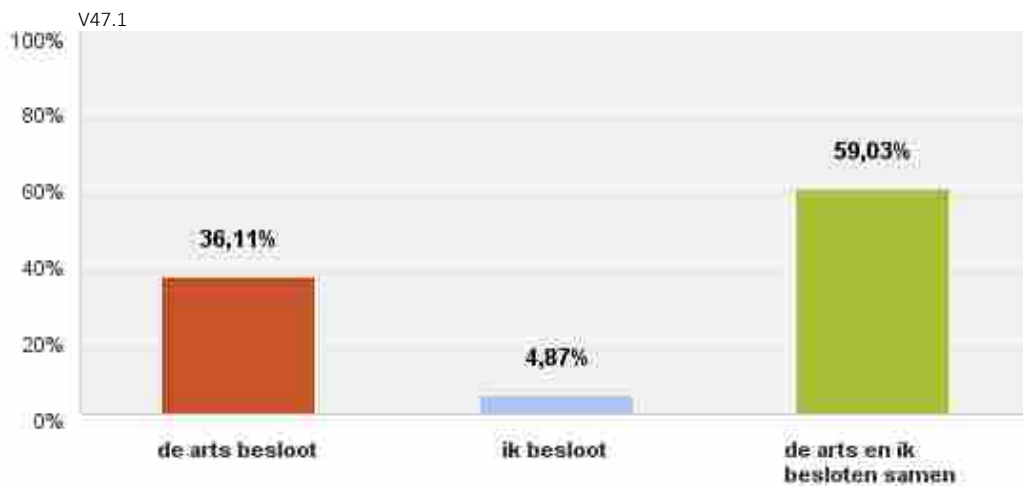
De meerderheid van de respondenten (91,31%) kreeg voor de start te horen welke behandelingen mogelijk waren.

47. Wie besloot met welke vruchtbaarheidsbehandeling je startte?

Beantwoord: 493 Overgeslagen: 95

Over het algemeen werd samen met de arts besloten met welke behandeling werd gestart (59,03%), toch besloot bij een grote groep de arts (36,11%) en een minderheid besloot zelf (4,87%).

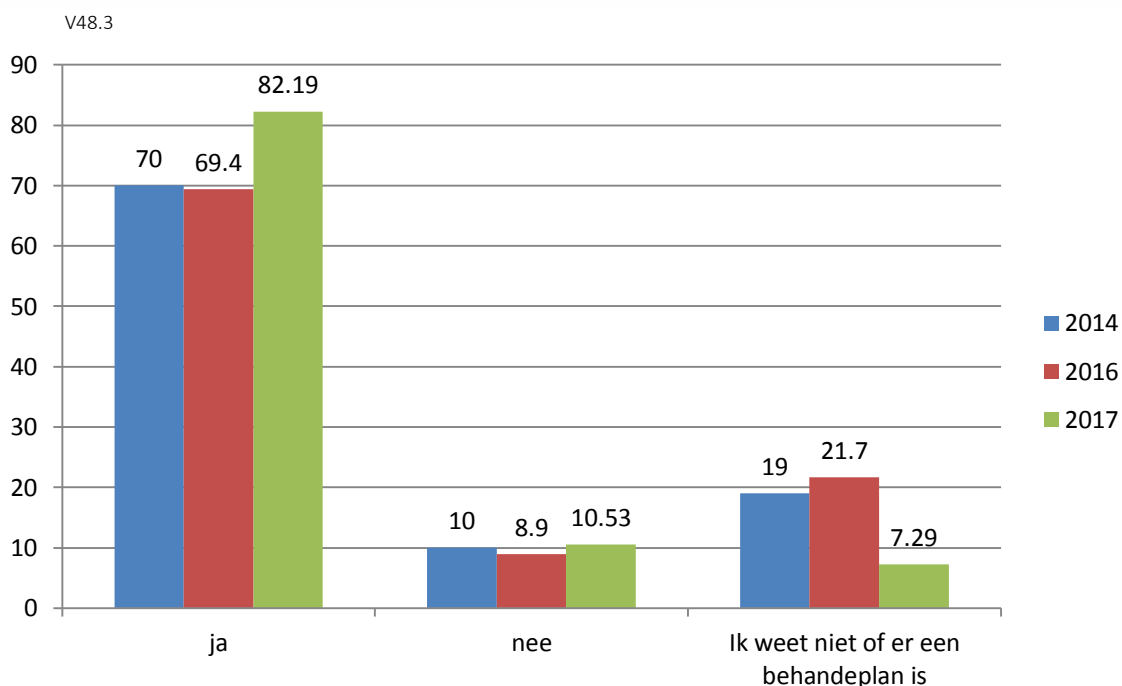
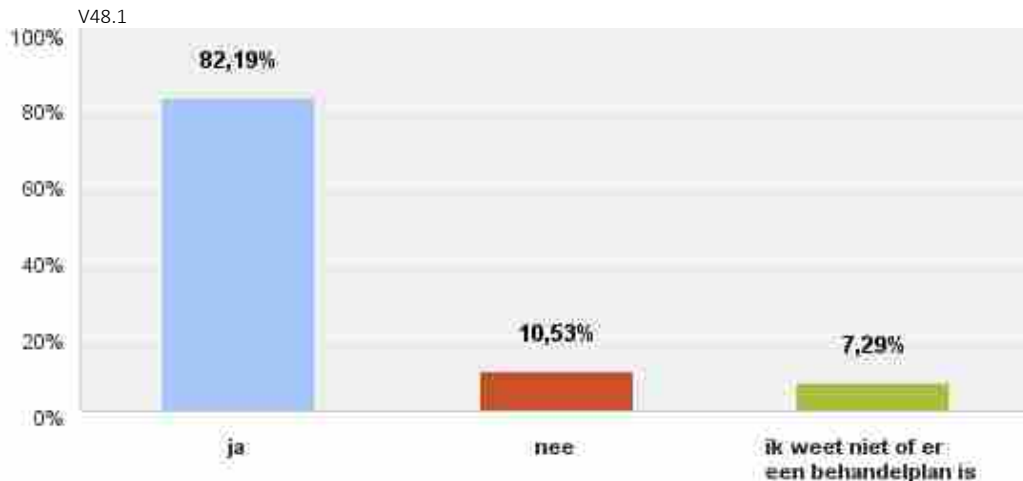

48. Is het behandelplan in detail met je besproken?

Beantwoord: 494 Overgeslagen: 94

Bij ruim 82,19% is het behandelplan in detail besproken. Bij slechts 10,53% werd dit niet besproken en 7,29% weet niet of er een behandelplan is.

In vergelijking met voorgaande jaren zien we een trend richting meer duidelijkheid. De groep die niet weet of er een behandelplan is, is fors gedaald met 14,41%. De groep waarmee het behandelplan wordt besproken stijgt met 12,79% en de groep waarmee geen behandelplan is besproken stijgt ook met 1,63%

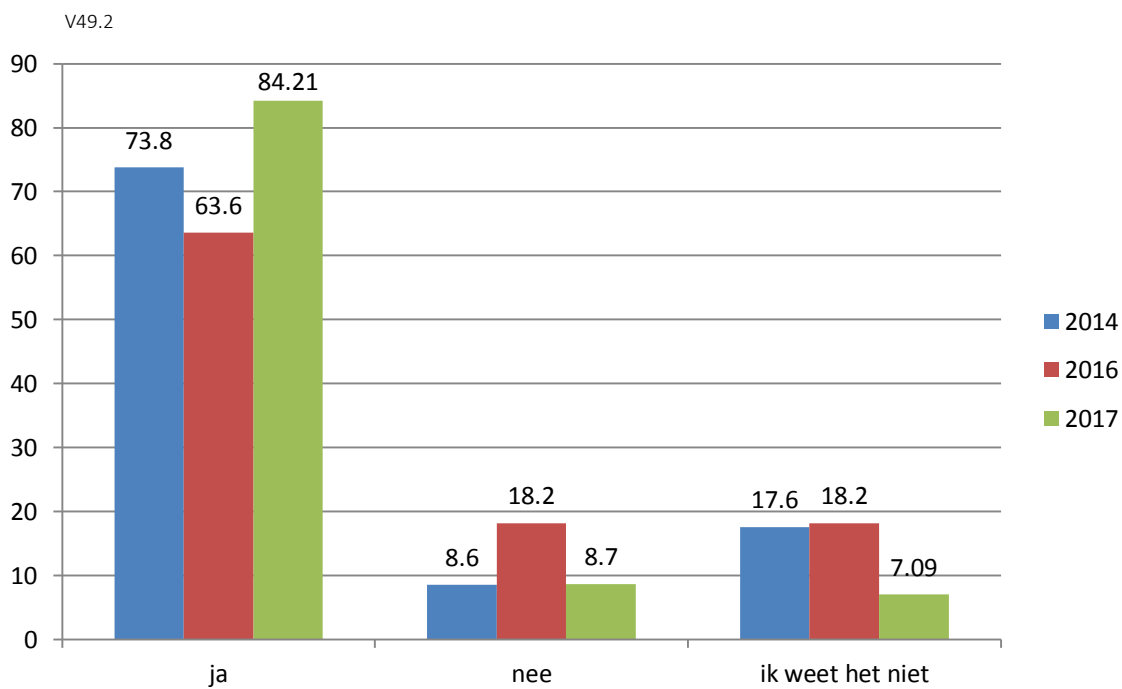
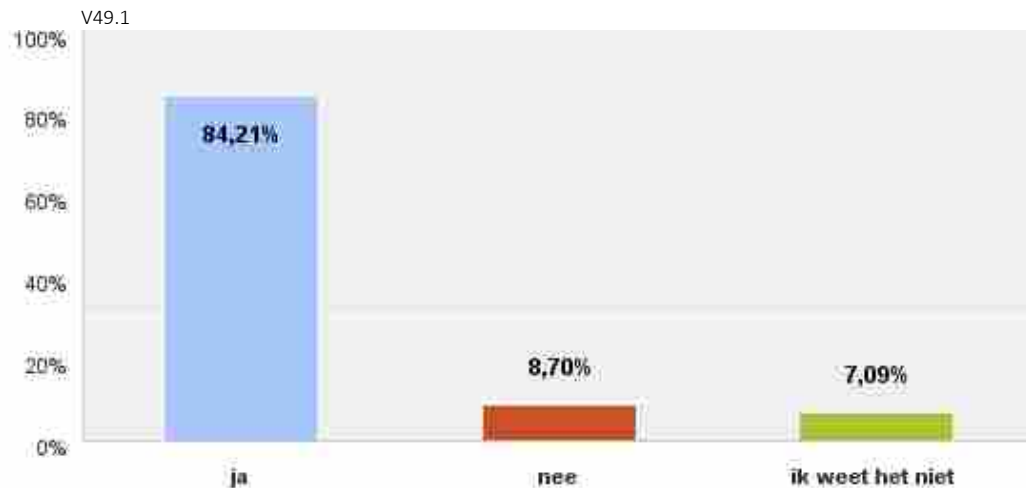
V48.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	70,0	69,4	82,19	-0,6	+12,79
nee	10,0	8,9	10,53	-1,1	+1,63
ik weet niet of er een behandelplan is	19,0	21,7	7,29	+2,7	-14,41

49. Wist je bij een acuut probleem hoe je de arts moest contacteren?

Beantwoord: 494 Overgeslagen: 94

Ook bij acute problemen zien we dat er meer duidelijkheid is voor de respondenten. Ruim 84% weet hoe de arts te contacteren bij een acuut probleem, dit is 20,61% meer dan in 2016.

V49.3

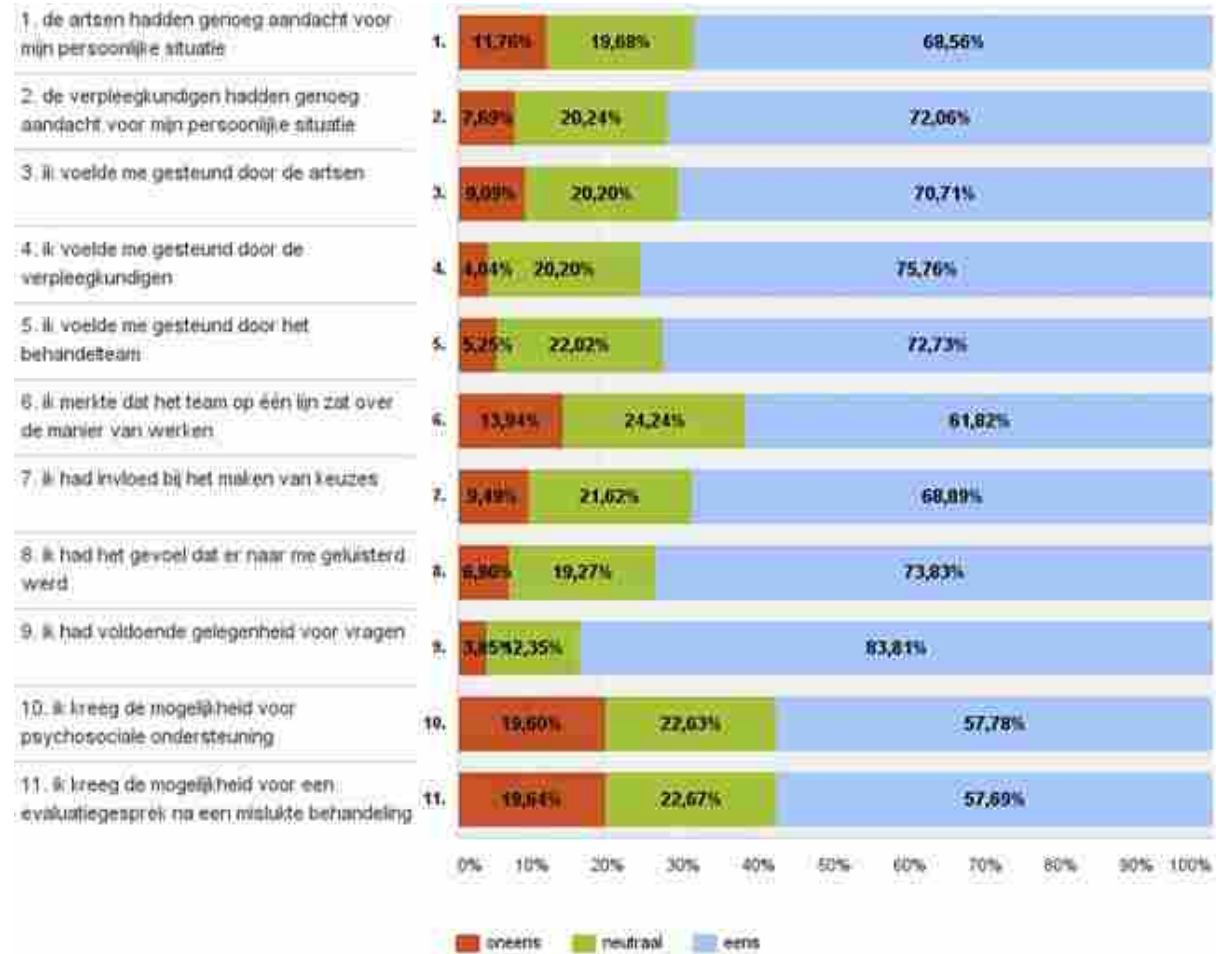
antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	73,8	63,6	84,21	-10,2	+20,61
nee	8,6	18,2	8,70	+9,6	-09,50
ik weet het niet	17,6	18,2	7,09	+0,6	-11,11

50. Ben je het eens met deze stellingen?

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

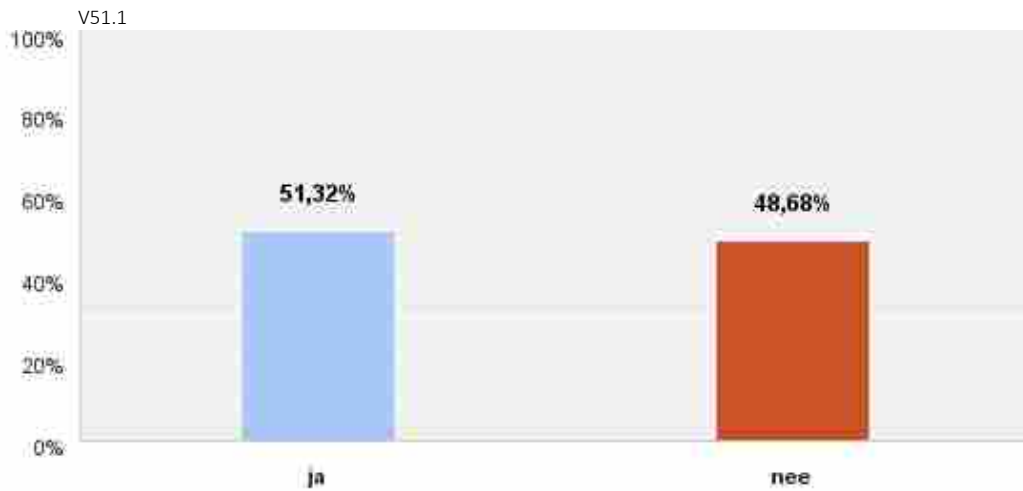
Door de stellingen te beantwoorden beoordelen de respondenten de begeleiding in het ziekenhuis. Hier zien we dat deze overwegend positief wordt beoordeeld en net als in voorgaande jaren dat er minder positief tegenover psychosociale ondersteuning (slechts 57,78% eens) en evaluatie (57,69% eens) wordt gestaan. Het meest positief zijn de respondenten over de ruimte om vragen te stellen (83,81% is het hiermee eens).

V50.1

51. Ben je door de behandeling(en) in dit ziekenhuis zwanger geworden?

Beantwoord: 491 Overgeslagen: 97

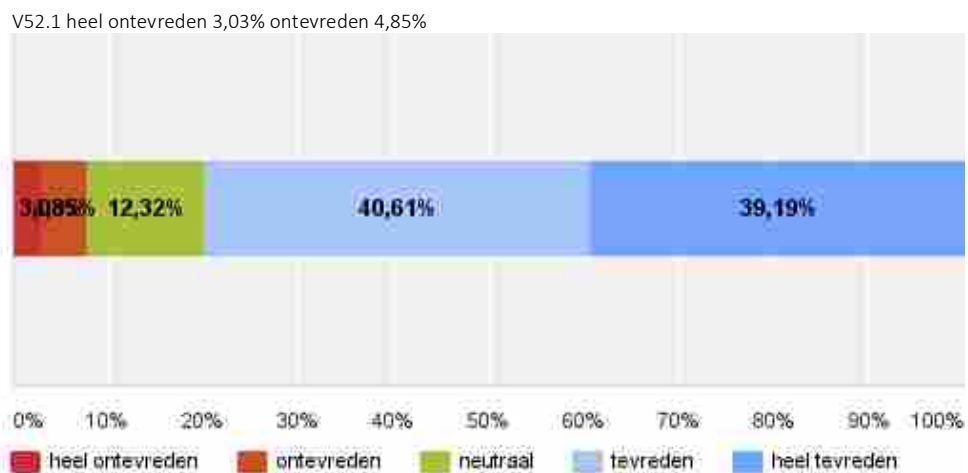

52. Hoe tevreden ben je over dit ziekenhuis?

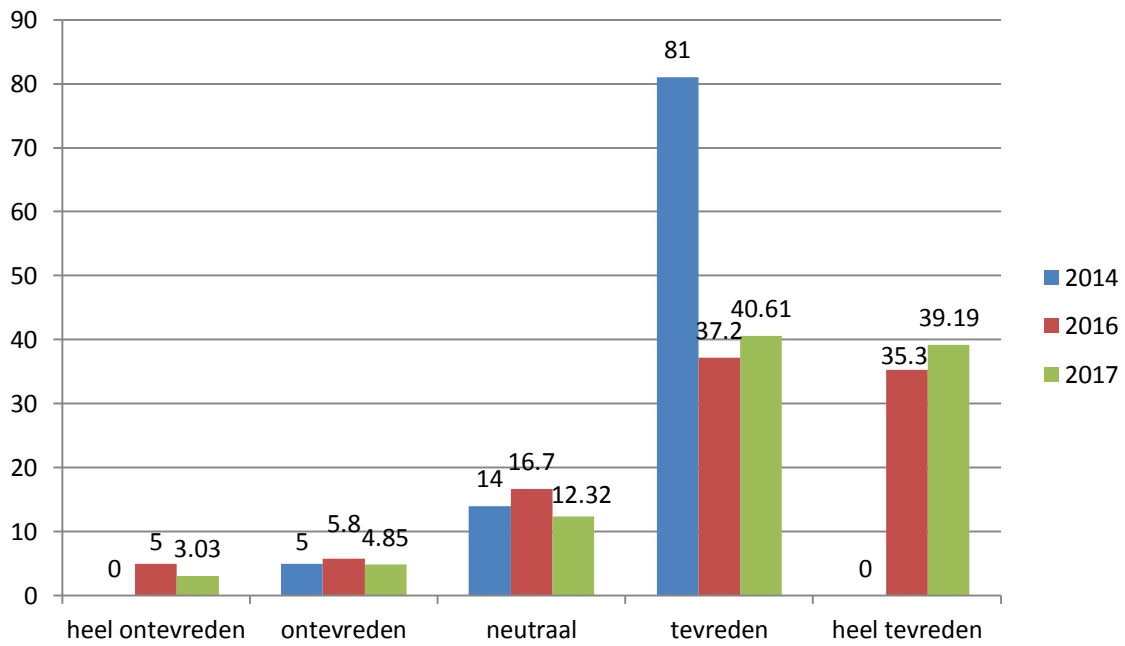
Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

Slechts 7,88% van de respondenten was ontevreden over het ziekenhuis en ruim 79,8% was tevreden. Van de ontevreden respondenten waren er 3,03% heel ontevreden. En van de tevreden respondenten waren er 39,19% heel tevreden.

Als we deze aantallen vergelijken met voorgaande jaren zien we dat de ontevredenheid afneemt en de tevredenheid gestaag toeneemt. In vergelijking met 2016 stijgt de tevreden groep met 3,41% en de heel tevreden groep met 3,89%.

V52.2

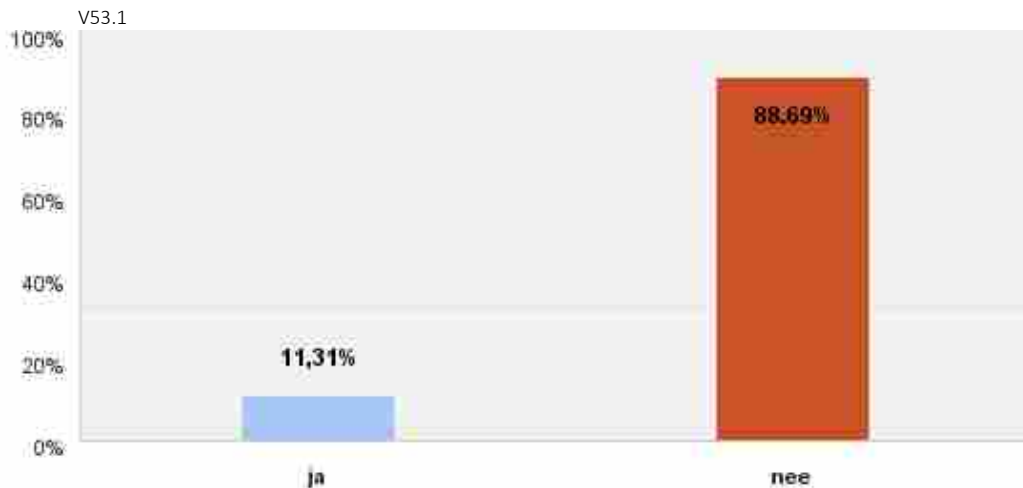
V52.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
heel ontevreden	onbekend	5,0	3,03	onbekend	-1,97
ontevreden	5,0	5,8	4,85	0,8	-0,95
neutraal	14,0	16,7	12,32	2,7	-4,38
tevreden	81,0	37,2	40,61	-43,8	+3,41
heel tevreden	onbekend	35,3	39,19	onbekend	+3,89

Behandelingen in het buitenland

53. Ben je onder behandeling geweest in het buitenland?

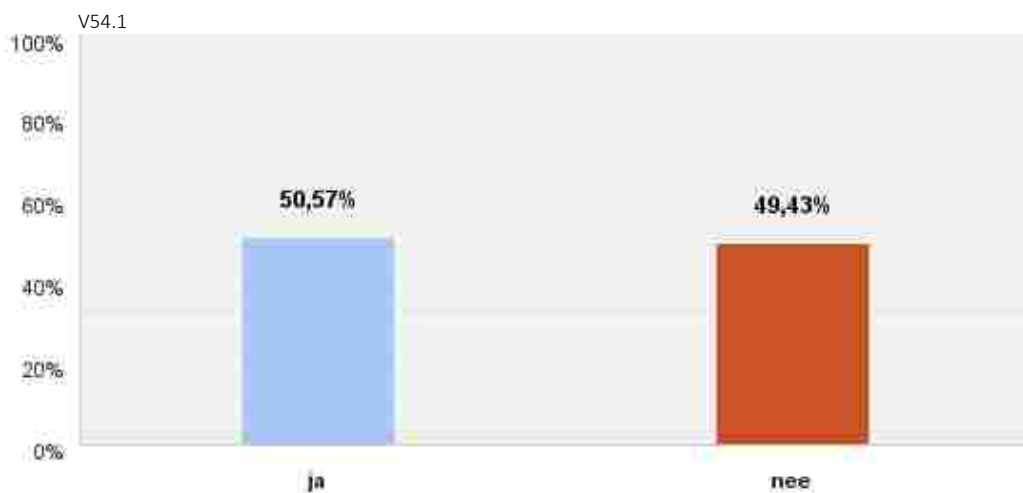
Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

54. Zou je een vruchtbaarheidsbehandeling in het buitenland overwegen?

Beantwoord: 439 Overgeslagen: 149

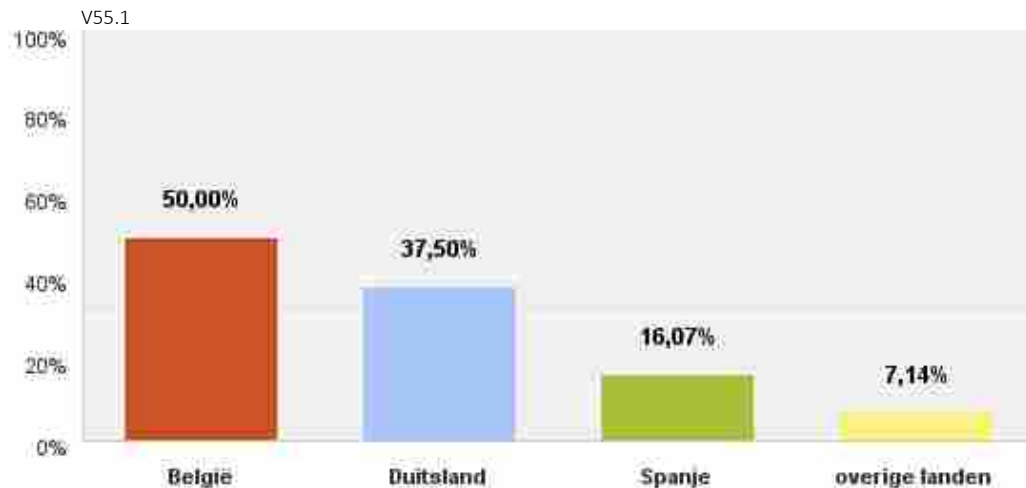
Van de 439 respondenten die niet onder behandeling zijn geweest in het buitenland zou ruim 50% een behandeling in het buitenland overwegen.

55. In welk land ben je behandeld? Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 56 Overgeslagen: 532

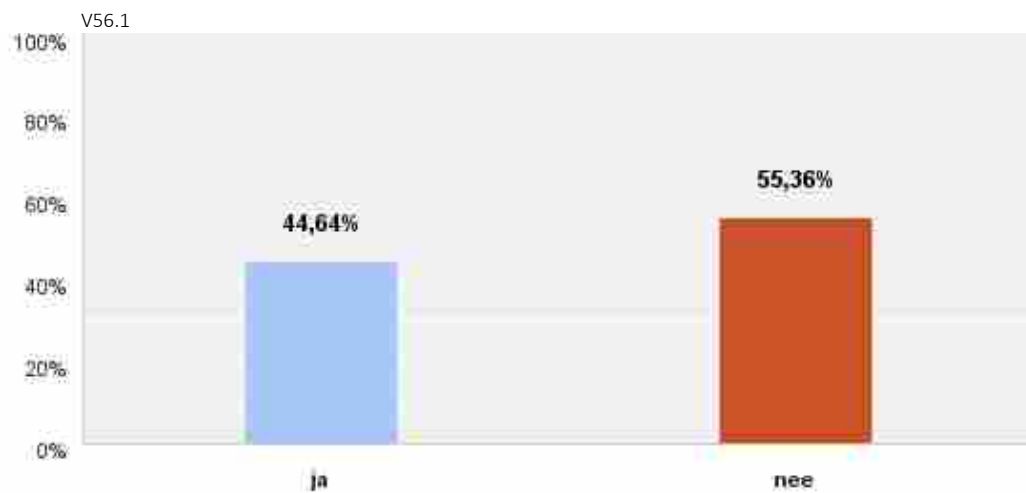
De meeste respondenten zijn in België behandeld (50%), daarna volgt Duitsland (37,50%) en Spanje (16,07%). Een kleine groep werd in overige landen (7,14%) behandeld.

56. Ben je door de behandeling in het buitenland zwanger geworden?

Beantwoord: 56 Overgeslagen: 532

In het buitenland werd 44,64% zwanger, dit aantal ligt iets hoger in Nederland waar 51,32% van de respondenten zwanger werd.

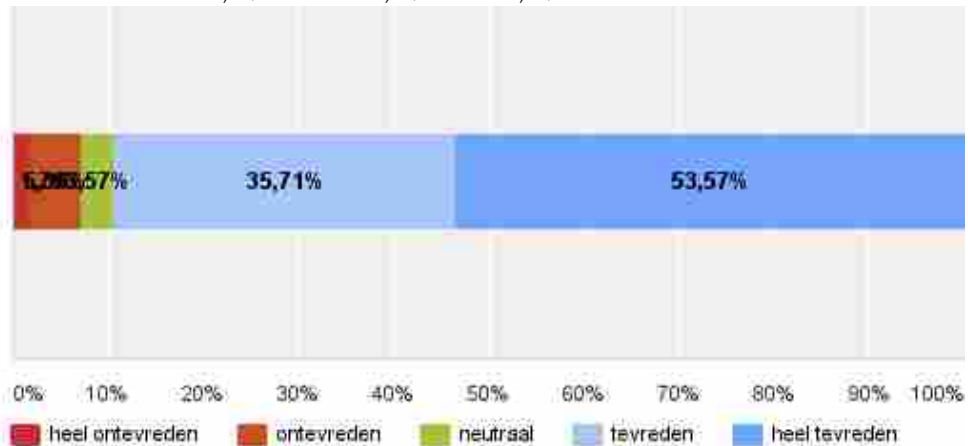
57. Hoe tevreden ben je over het (laatst bezochte) buitenlandse ziekenhuis?

Beantwoord: 56 Overgeslagen: 532

Ruim 89% van de respondenten is tevreden over het buitenlandse ziekenhuis, hiervan is 53,57% heel tevreden. Als we de tevredenheid vergelijken met hoe de respondenten de Nederlandse ziekenhuizen beoordeelden (V57.2), dan zien we dat de respondenten een stuk tevredener zijn over de buitenlandse ziekenhuizen (stijging van 14,38% heel tevreden). Ondanks dat er naar verhouding minder respondenten zwanger zijn geworden in het buitenland.

In vergelijking met 2016 zien we dat de tevredenheid lager ligt (V57.3 & 57.4). Dit kan komen doordat er toen maar 18 respondenten deze vraag beantwoord hebben en nu 56 respondenten, waardoor het beeld genuanceerder ligt.

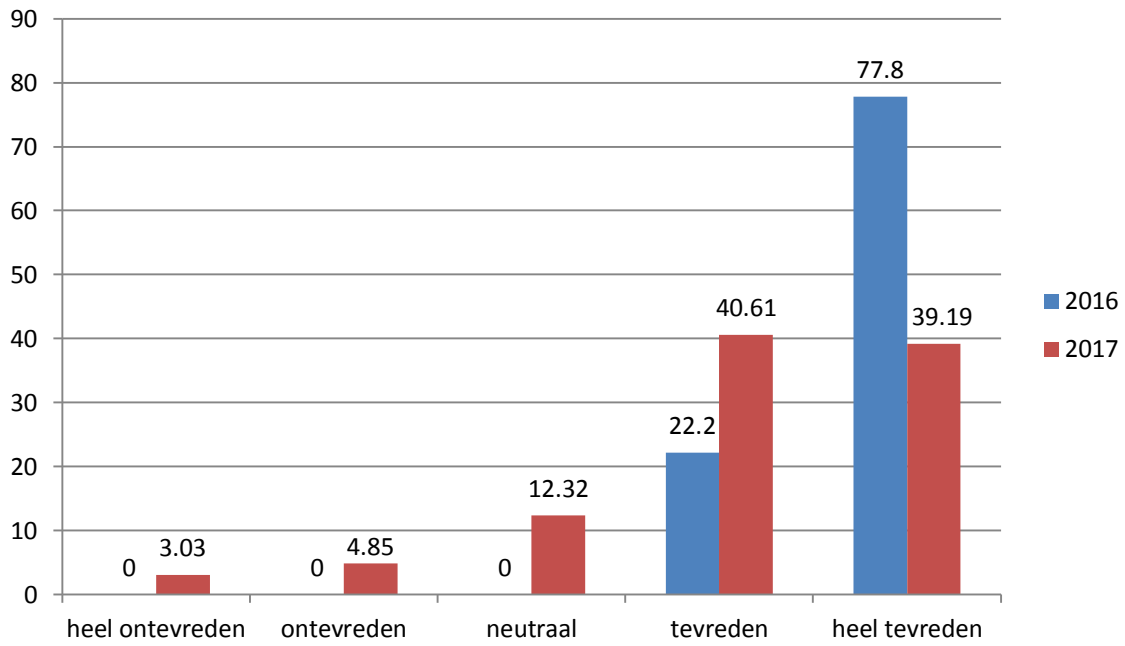
V57.1 heel ontevreden 1,79% ontevreden 5,36% neutraal 3,57%

V57.2

antwoorden	% Nederland	% buitenland	% vergelijking
heel ontevreden	3,03	1,79	-1,24
ontevreden	4,85	5,36	+0,51
neutraal	12,32	3,57	-8,75
tevreden	40,61	35,71	-4,9
heel tevreden	39,19	53,57	+14,38

V57.3

V57.4

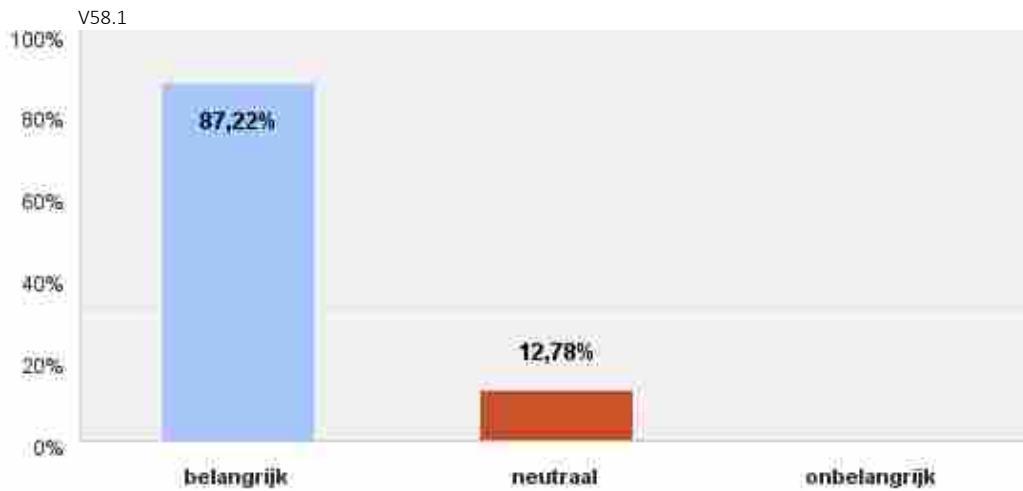
antwoorden	% 2016	% 2017	% 2016 - 2017
heel ontevreden	0,0	3,03	+3,03
ontevreden	0,0	4,85	+4,85
neutraal	0,0	12,32	+12,32
tevreden	22,2	40,61	+18,41
heel tevreden	77,8	39,19	-38,61

Leefstijl

58. Hoe belangrijk vind jij een gezonde leefstijl tijdens het behandeltraject?

Beantwoord: 493 Overgeslagen: 95

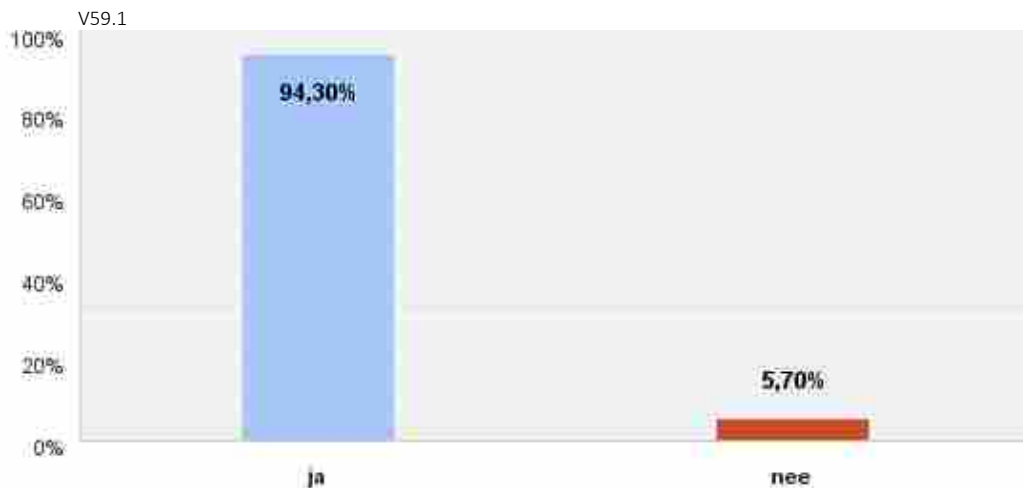
De ruime meerderheid van de respondenten (87,22%) vindt een gezonde leefstijl belangrijk tijdens het behandeltraject. Opvallend is dat niemand het onbelangrijk vindt.

59. Hou jij zelf een gezonde leefstijl aan tijdens het behandeltraject?

Beantwoord: 491 Overgeslagen: 97

Ruim 93,30% houdt een gezonde leefstijl aan tijdens het behandeltraject.

60. Wat is je BMI?

Beantwoord: 450 Overgeslagen: 138

Het gemiddelde BMI van de respondenten ligt op 28 wat wordt gezien als overgewicht. Als we de BMI resultaten opdelen in categoriën zien we dat minder dan de helft van de respondenten (49,11%) een gezond gewicht heeft met een BMI tussen de 20 en 25. Dat betekent dat de helft (50,89%) een ongezond BMI heeft. Hiervan heeft de grootste groep overgewicht (26,89% BMI 26-30), daarna ernstig overgewicht (15,78% BMI >30) en als laatste komt de groep met ondergewicht (8,22% BMI <20).

Ondanks dat 87,22% een gezonde leefstijl belangrijk vindt en ruim 93,30% een gezonde leefstijl aanhoudt heeft de helft van de respondenten (50,89%) een ongezond BMI.

V60.1

Antwoordkeuzen	Gemiddeld aantal	Totale aantal	Reacties
BMI	28	12.792	450
Totale aantal respondenten: 450			

V60.2

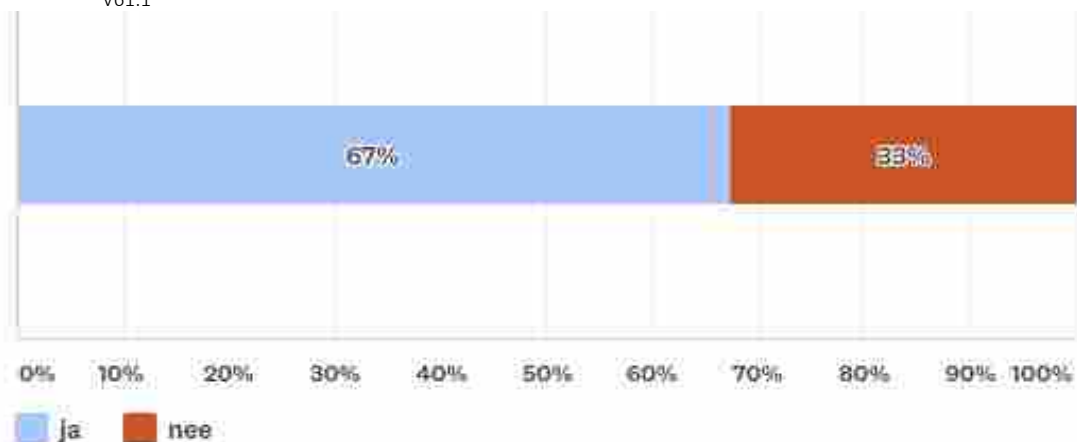
BMI	% 2017
ondergewicht (<20)	8,22
gezond gewicht (20-25)	49,11
overgewicht (26-30)	26,89
ernstig overgewicht (>30)	15,78

61. Heeft de arts leefstijlfactoren (bijv. voeding, roken of afvallen) met je besproken tijdens de behandelingen?

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

De arts heeft met de meerderheid van de respondenten (67,47%) leefstijlfactoren besproken. Bij bijna 1/3 van de respondenten worden leefstijlfactoren niet besproken.

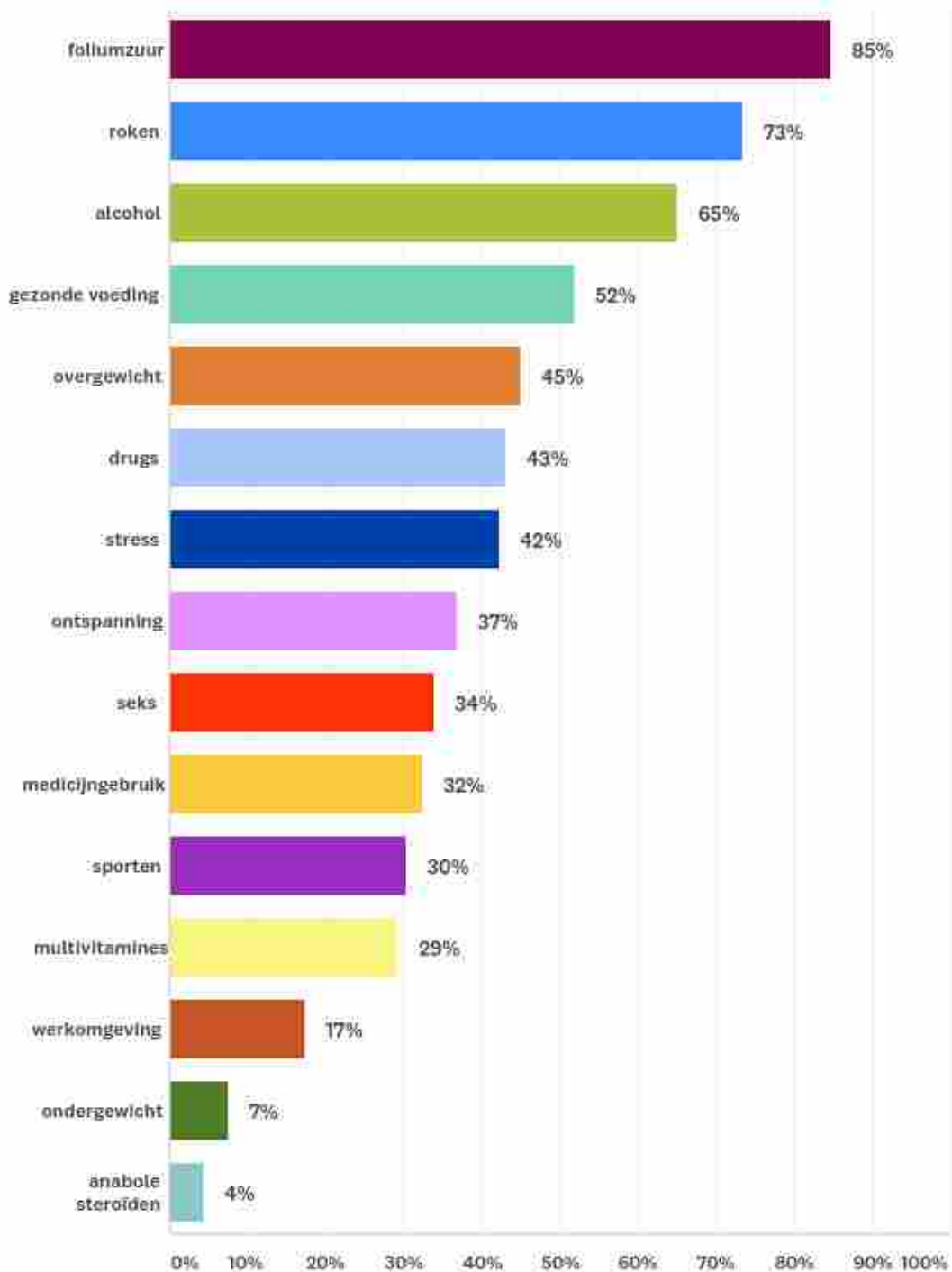
V61.1

62. Welke leefstijlfactoren heeft de arts met je besproken? Meerdere antwoorden mogelijk.
Beantwoord: 334 Overgeslagen: 254

De meeste besproken leefstijlfactoren zijn foliumzuur (84,73%), roken (73,35%) en alcohol (64,97%). Het minste werd de werkomgeving (17,37%), ondergewicht (7,49%) en anabole steroïden (4,49%) besproken.

V62.1

Kostenoverwegingen

63. Stel dat je de behandeling zelf moet betalen. Hoe belangrijk zijn de onderstaande criteria bij de keuze van een kliniek? Beoordeel de criteria met een cijfer tussen 1 en 10. Hierbij is 1 het laatste en 10 het hoogste cijfer.

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

Het belangrijkste vonden de respondenten de deskundigheid van de arts (9,25), terwijl de kosten (7,68) op de laagste plek kwamen te staan. Ten op zichte van 2016 is de top 5 hetzelfde gebleven met een aantal plaatsverschuivingen.

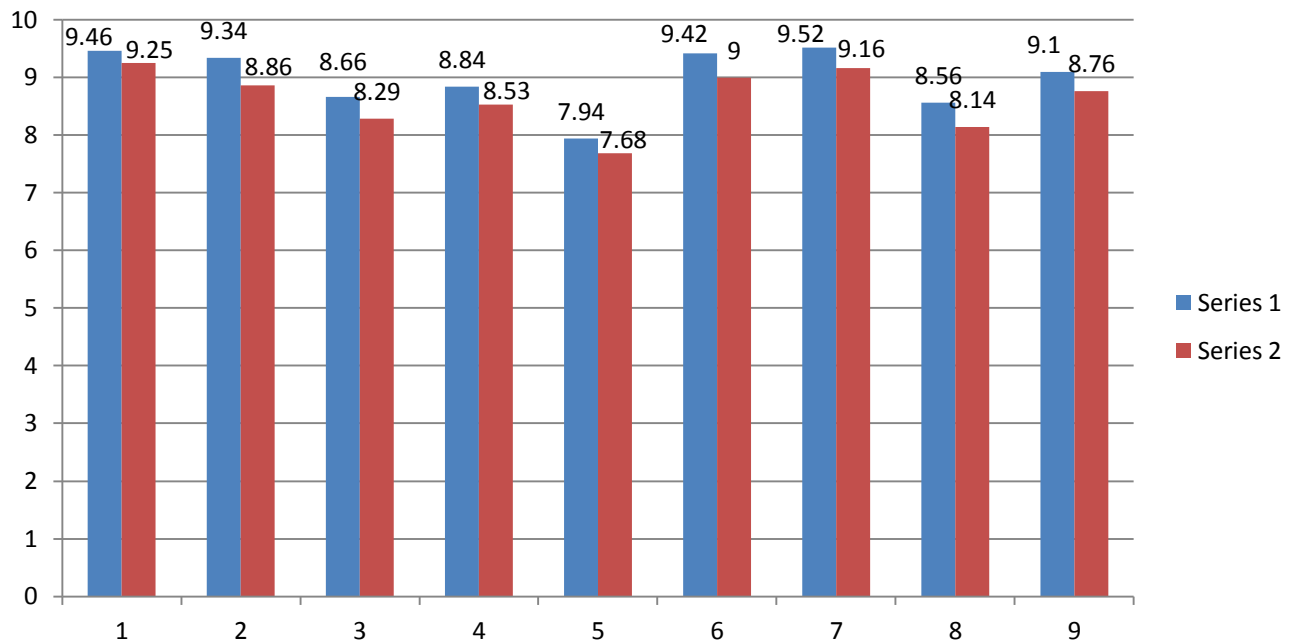
V63.1

criteria	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gewogen gemiddelde
1. deskundigheid van de arts	0	0	0	0	1	1	12	107	110	264	9,25
2. slagingskans	1	2	5	2	10	15	20	111	101	228	8,86
3. vriendelijkheid van het personeel	0	0	2	1	13	19	68	202	76	114	8,29
4. persoonlijke aandacht	1	0	0	4	7	16	55	174	83	155	8,53
5. kosten van de behandeling	10	6	5	11	43	45	84	111	41	139	7,68
6. vertrouwen	0	1	0	1	2	7	34	121	101	228	9,00
7. kwaliteit	0	0	0	0	1	5	23	108	108	250	9,16
8. breed scala aan behandelmogelijkheden	4	3	2	4	20	32	62	166	76	126	8,14
9. patiëntgerichtheid (jij/jouw wense centraal)	1	1	1	0	6	8	48	139	106	185	8,76

V63.2

Positie	Top 5 van 2014	Top 5 van 2016	Top 5 van 2017
1	slagingskans	kwaliteit	deskundigheid arts
2	kosten	deskundigheid arts	kwaliteit
3	breed scala aan behandelmogelijkheden	slagingskans	vertrouwen
4	deskundigheid arts	vertrouwen	slagingskans
5	niet te veel medicatie voorgeschreven krijgen	patiëntgerichtheid	patiëntgerichtheid

v63.3 Vergelijking gewogen gemiddelde 2016 en 2017

v63.4 Vergelijking gewogen gemiddelde 2016 - 2017

antwoorden	% 2016	% 2017	% 2016 - 2017
1. deskundigheid van de arts	9,46	9,25	-0,21
2. slagingskans	9,34	8,86	-0,48
3. vriendelijkheid van het personeel	8,66	8,29	-0,37
4. persoonlijke aandacht	8,84	8,53	-0,31
5. kosten van de behandeling	7,94	7,68	-0,26
6. vertrouwen	9,42	9,00	-0,42
7. kwaliteit	9,52	9,16	-0,36
8. breed scala aan behandelmogelijkheden	8,56	8,14	-0,42
9. patiëntgerichtheid (jij en jouw wensen staan centraal)	9,1	8,76	-0,34

Opties om de kinderwens te vervullen

64. Welke opties zou je benutten om een kindje te kunnen krijgen?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

IVF, ICSI, IUI, OI en afwachten zijn de vijf meest populaire mogelijkheden. Opvallend is dat ten op zichte van voorgaande jaren 'alle mogelijke opties' uit de top 5 is verdwenen. Deze wordt zelfs zeer laag gewaardeerd met maar 5,05% van de respondenten die hiervoor zouden gaan.

V64.1

Antwoordkeuzen	Reacties
1. ICSI	78,18% 387
2. IVF	77,17% 382
3. IUI	69,09% 342
4. Ovulatie inductie (OI) - hormoonstimulatie om een eisprong te krijgen	51,11% 253
5. afwachten, misschien raak ik spontaan zwanger	33,74% 167
6. adoptie	28,89% 143
7. MESA / PESA / TESE - het zaad van de man wordt via een punctie verkregen	25,86% 128
8. nieuwe experimentele behandelingen	24,85% 123
9. pleegzorg	19,19% 95
10. eiceldonatie met bekende donor (identiteit is later te achterhalen voor het kind)	16,36% 81
11. donorzaad met bekende donor (identiteit is later te achterhalen voor het kind)	15,35% 76
12. draagmoederschap	14,75% 73
13. eiceldonatie met anonieme (identiteit is NIET te achterhalen voor het kind)	11,11% 55
14. donorzaad met anonieme donor (identiteit NIET te achterhalen voor het kind)	10,30% 51
15. embryodonatie	7,27% 36
16. baarmoedertransplantatie	5,05% 25
17. alle mogelijke opties	5,05% 25
18. geen van deze opties	0,40% 2

V64.2

Positie	Top 5 2014	Top 5 2016	Top 5 2017
1	IVF	IVF	ICSI
2	ICSI	ICSI	IVF
3	afwachten	IUI	IUI
4	IUI	afwachten	OI
5	alle mogelijke opties	alle mogelijke opties	afwachten

Stoppen met behandelen

65. Hoe belangrijk vind je de volgende factoren bij het maken van de beslissing om te stoppen met behandelen?

“Misschien heb je er al mee te maken (gehad), misschien is het iets waar je eigenlijk nog niet over na wilt denken, maar er kan een moment komen dat je moet overwegen te stoppen met behandelen. Hoe belangrijk vind je de volgende factoren bij het maken van de beslissing om te stoppen met behandelen? Beoordeel deze factoren met een cijfer tussen 1 en 10. Hierbij is 1 het laagste en 10 het hoogste cijfer.”

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

We zien dat er weinig veranderd is ten op zichte van 2016. Alleen de mening van de arts is twee plekken gestegen en sluit daarmee de top 5 af. Als we de gewogen gemiddelden van 2016 met 2017 vergelijken, zien we wel dat de respondenten de factoren een minder hoog cijfer gaven.

V65.1

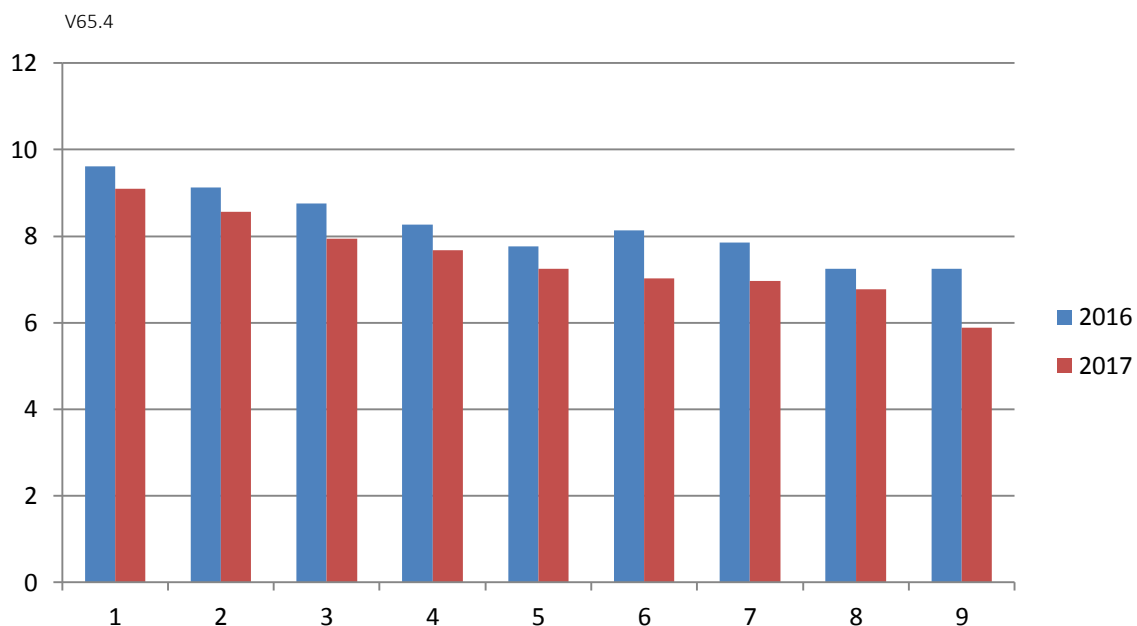
factoren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gewogen gemiddelde
mening van je partner	6	0	0	2	5	8	20	94	73	282	9,09
kans op een risico voor het kind	2	3	2	1	9	15	48	150	95	170	8,57
emotionele belasting	9	2	5	7	29	37	60	138	98	110	7,94
kans op een risico-zwangerschap	11	4	3	10	29	44	91	138	68	96	7,67
mening van de arts	13	4	6	11	36	47	115	173	47	43	7,25
fysieke belasting	18	7	6	20	58	57	90	121	53	62	7,03
mijn leeftijd	30	6	9	17	41	59	84	137	55	57	6,96
financiën	27	7	20	23	51	52	93	123	28	70	6,78
leeftijdsgrens van het ziekenhuis	68	10	15	29	68	65	78	101	20	39	5,89

v65.2 Top 5

Positie	Top 5 van 2014	Top 5 van 2016	Top 5 van 2017
1	Mening partner	Mening partner	Mening partner
2	Emotionele belasting	Kans risico voor kind	Kans risico voor kind
3	Fysieke belasting	Emotionele belasting	Emotionele belasting
4	Mening arts	Kans risico zwangerschap	Kans risico zwangerschap
5	Kans risico voor kind	Fysieke belasting	Mening arts
6	Kans risico zwangerschap	Leeftijd	Fysieke belasting
7	Financiën	Mening arts	Leeftijd
8	Leeftijd	Financiën	Financiën
9	Leeftijdsgrens	Leeftijdsgrens	Leeftijdsgrens

v65.3 Overzicht van stijgingen, dalingen en gelijkblijvers

antwoord	2014 – 2016	2016 - 2017
mening partner	gelijk	gelijk
kans risico kind	+4 (van 5 naar 2)	gelijk
emotionele belasting	-1 (van 2 naar 3)	gelijk
kans risico zwangerschap	+2 (van 6 naar 4)	gelijk
fysieke belasting	-2 (van 3 naar 5)	-1 (van 5 naar 6)
leeftijd	+2 (van 8 naar 6)	-1 (van 6 naar 7)
mening arts	-3 (van 4 naar 7)	+2 (van 7 naar 5)
financiën	-1 (van 7 naar 8)	gelijk
leeftijdsgrens	gelijk	gelijk

V65.5

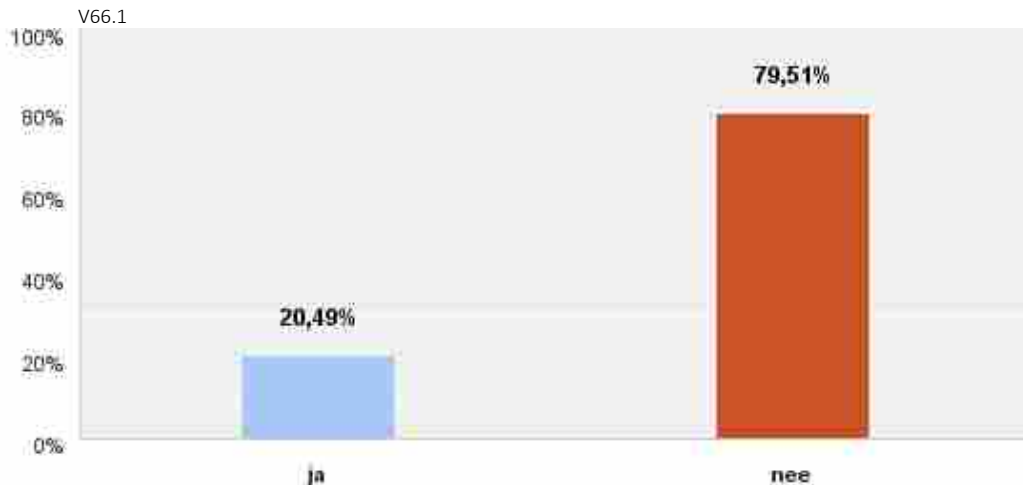
Stelling	% 2016	% 2017	% 2016 - 2017
mening van je partner	9,62	9,09	-0,53
kans op een risico voor het kind	9,12	8,57	-0,55
emotionele belasting	8,76	7,94	-0,82
kans op een risico zwangerschap	8,26	7,67	-0,59
mening van de arts	7,76	7,25	-0,51
fysieke belasting	8,14	7,03	-1,11
mijn leeftijd	7,86	6,96	-0,90
financiën	7,24	6,78	-0,46
leeftijdsgrens van het ziekenhuis	7,24	5,89	-1,35

Werk en vruchtbaarheidsbehandelingen

66. Heb jij wel eens problemen gehad om vrij te krijgen voor de behandelingen?

Beantwoord: 493 Overgeslagen: 95

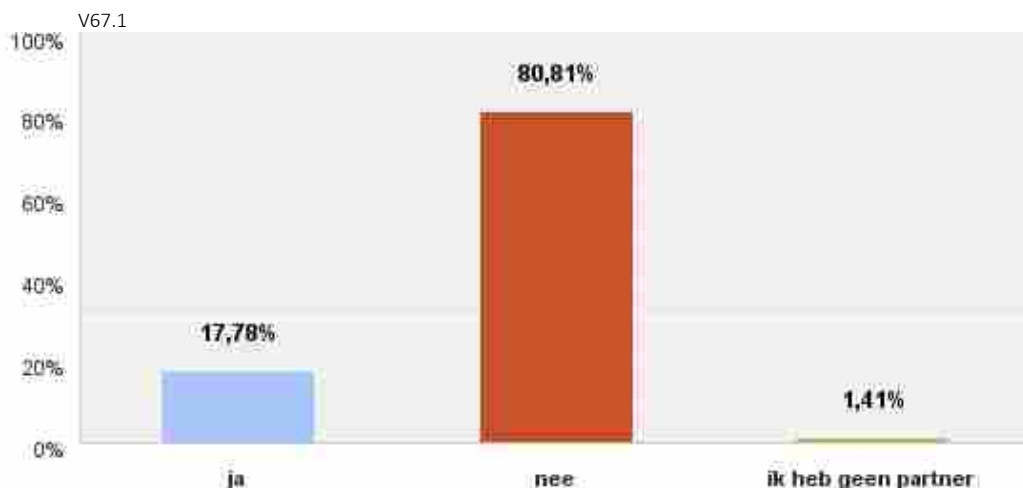
Ruim 20% van de respondenten heeft wel eens problemen gehad vrij te krijgen voor vruchtbaarheidsbehandelingen. In 2016 lag dit aantal lager met 15% voor de vrouwen en ruim 10% voor de mannen, een stijging van tussen de 5% en 10%.

67. Heeft je partner wel eens problemen gehad om vrij te krijgen voor de behandelingen?

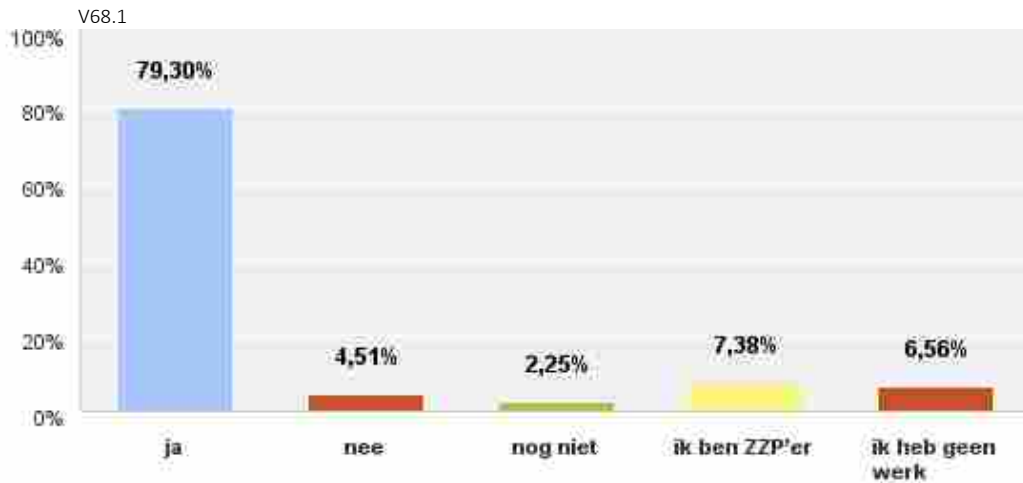
Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

De partner heeft minder problemen vrij te krijgen voor de behandelingen. Het aantal respondenten waarbij de partner problemen heeft gehad vrij te krijgen ligt 2,71% lager.

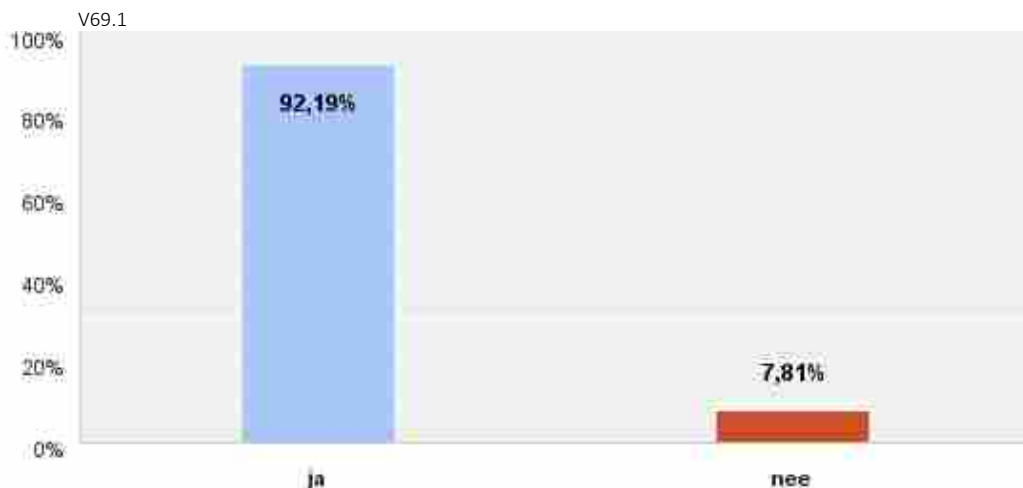
68. Is je werkgever op de hoogte van jouw vruchtbaarheidsprobleem?
Beantwoord: 488 Overgeslagen: 100

Bijna 80% van de respondenten heeft de werkgever op de hoogte gesteld van hun vruchtbaarheidsprobleem. In 2016 lag dit lager met 70,5% van de vrouwen en 66,3% van de mannen die hun werkgever op de hoogte stelden.

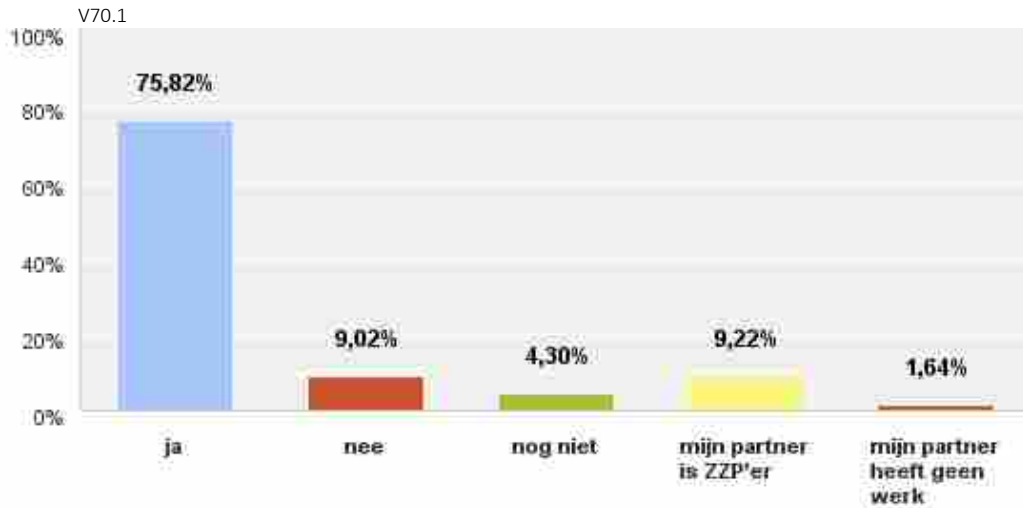
69. Heeft je werkgever begrip getoond voor je vruchtbaarheidsprobleem?
Beantwoord: 384 Overgeslagen: 204

De meeste werkgevers toonden begrip voor het vruchtbaarheidsprobleem (92%). Helaas toonde een kleine 8% geen begrip. In 2016 waren deze aantallen ongeveer gelijk. Ondanks dit begrip heeft toch ruim 20% wel eens problemen gehad vrij te krijgen voor behandelingen.

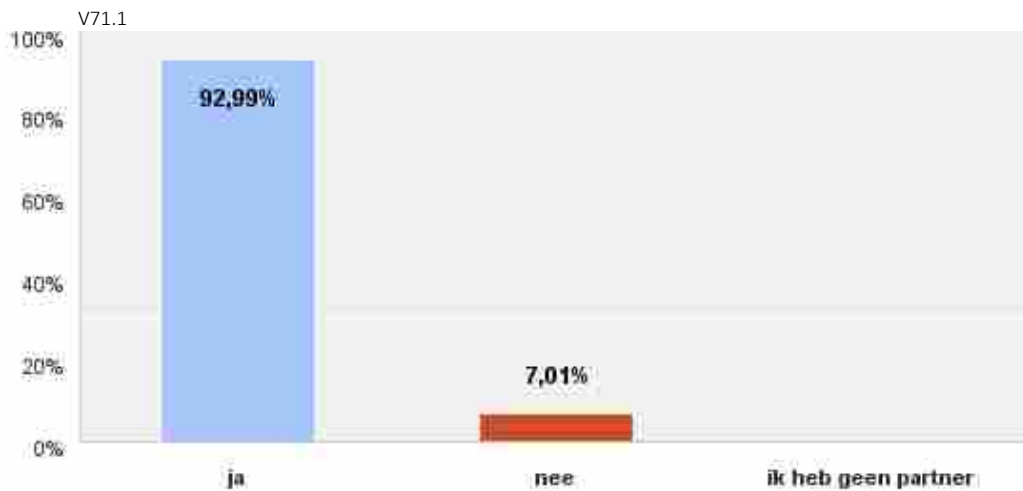
70. Is de werkgever van je partner op de hoogte van jullie vruchtbaarheidsprobleem?
Beantwoord: 488 Overgeslagen: 100

De partner heeft minder vaak de werkgever op de hoogte gesteld van het vruchtbaarheidsprobleem. Dit aantal ligt 3,48% lager.

71. Heeft de werkgever van je partner begrip getoond voor jullie vruchtbaarheidsprobleem?
Beantwoord: 371 Overgeslagen: 217

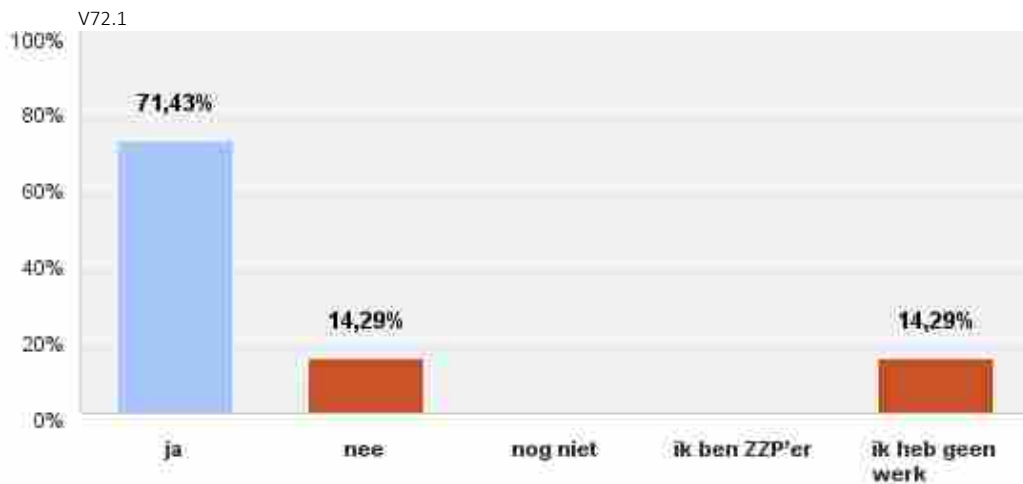
Het begrip van de werkgever blijkt bij de partner gelijk te zijn.

72. Is je werkgever op de hoogte van jouw vruchtbaarheidsprobleem?

Beantwoord: 7 Overgeslagen: 581

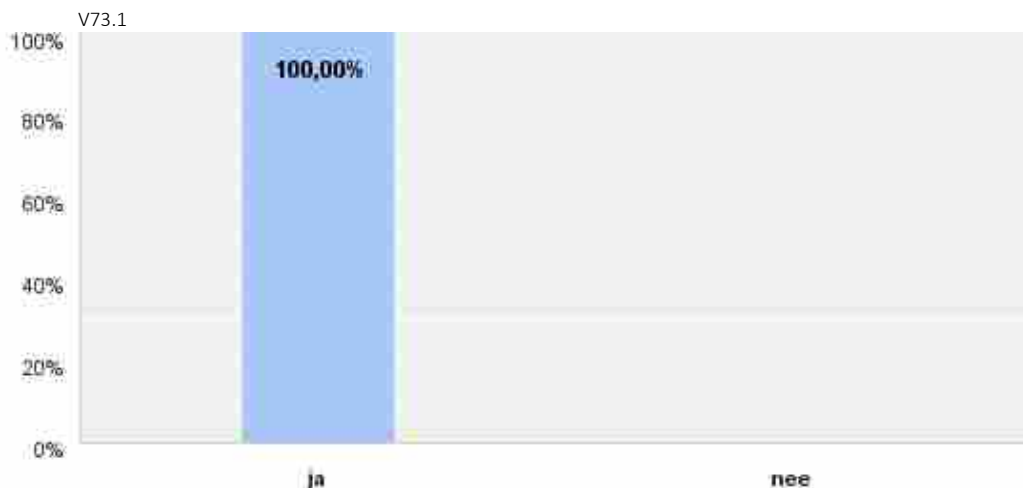
Dit betreft de antwoorden van de respondenten zonder partner. Hier zien we dat alleenstaanden minder vaak de werkgever op de hoogte stelden van het vruchtbaarheidsprobleem dan dat koppels dit doen.

73. Heeft je werkgever begrip getoond voor je vruchtbaarheidsprobleem? (alleenstaand)

Beantwoord: 5 Overgeslagen: 583

Dit betreft de antwoorden van de respondenten zonder partner. De alleenstaanden die de werkgever op de hoogte stelden van hun vruchtbaarheidsprobleem kregen begrip.

Impact op je dagelijks leven

74. Ben je het eens met de volgende stellingen?

Beantwoord: 495 Overgeslagen: 93

Een meerderheid van de respondenten is het eens met stelling 1, 9, 2, 14, 5, 7, 12 en 8. De stelling waar de meeste respondenten het mee eens waren was stelling 1 'de mensen om mij heen (familie, vrienden) doen hun best mij te steunen' (79%).

Een meerderheid van de respondenten is het oneens met stelling 4, 11, 13 en 3. De stelling waar de meeste respondenten het mee oneens waren was stelling 4 'ik vertel (bijna) niemand dat er sprake is van een vruchtbaarheidsprobleem'. De respondenten staan het meest neutraal tegenover stelling 6 (46%) 15 (38%) 2 (28%) en 7 (28%). De stelling waar de meeste respondenten neutraal tegenover stonden stelling 6 'ik heb steun gevonden bij Freya' (46%).

De grootste stijgers ten op zichte van 2016 zijn stelling 9 met 50% en 12 met 28%. Bij meer respondenten is hun kijk op het leven veranderd en bij meer respondenten stond het leven stil.

De grootste dalers ten op zichte van 2016 zijn stelling 11 met 38% en 8 met 19%. Minder respondenten schreven over hun gevoelens in een blog of dagboek en minder respondenten vonden dat er maar weinig mensen zijn die echt luisteren.

v74.1 Stellingen
1. de mensen om mij heen (familie, vrienden) doen hun best mij te steunen
2. ik vind steun in mijn omgeving
3. ik raak vrienden kwijt omdat ze geen begrip hebben voor mijn situatie
4. ik vertel (bijna) niemand dat er sprake is van een vruchtbaarheidsprobleem
5. ik heb lotgenoten gevonden waarmee ik gevoelens kan delen
6. ik heb steun gevonden bij Freya
7. familie en vrienden maken het me soms moeilijk omdat ze steeds met (goedbedoelde) adviezen komen
8. er zijn weinig mensen die echt kunnen luisteren
9. mijn kijk op het leven is veranderd
10. ik gebruik social media (zoals forums, Twitter of Facebook) om mijn gevoelens te delen
11. ik schrijf over mijn gevoelens in blogs of een dagboek
12. ik heb andere dingen opzij gezet om (eerst) mijn kinderwens te vervullen: mijn leven stond een tijdje stil
13. ik dacht voorheen dat ik alleen een kindje wilde als ik spontaan zwanger zou worden (dus zonder behandelingen)
14. mijn kinderwens beheerst(e) mijn leven
15. ik ga makkelijker om met mijn vruchtbaarheidsprobleem door de steun uit mijn omgeving

We zien ook een aantal ontwikkelingen als we alle jaren met elkaar vergelijken. Zo zien we dat stelling 1, 2, 14 en 15 geleidelijk dalen. Opmerkelijk is dat stelling 1, 2 en 15 allemaal over de omgeving gaan en respondenten dus gedurende de jaren minder steun ervaren vanuit die omgeving. Daarnaast zien we ook de daling van stelling 15 positief in: de kinderwens beheerst het leven telkens minder.

Ook zien we dat stelling 5, 10 en 12 geleidelijk stijgen. Dit houdt in dat de respondenten vaker lotgenoten vinden, meer gevoelens delen via social media en dat het leven vaker een tijdje stil stond vanwege de kinderwens.

Hier kunnen we een aantal observaties uit halen: Terwijl de kinderwens minder het leven beheerst, staat het leven vaker stil. En terwijl de steun uit de omgeving afneemt, zoeken de respondenten meer steun online.

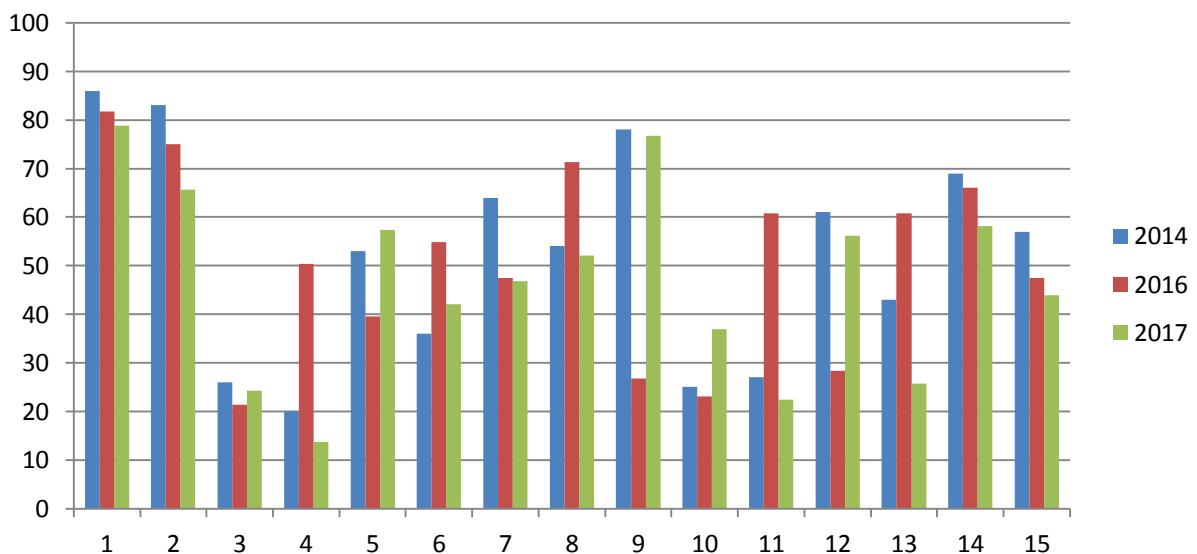
v74.2 Data

v74.1 Stellingen

1. de mensen om mij heen (familie, vrienden) doen hun best mij te steunen
2. ik vind steun in mijn omgeving
3. ik raak vrienden kwijt omdat ze geen begrip hebben voor mijn situatie
4. ik vertel (bijna) niemand dat er sprake is van een vruchtbaarheidsprobleem
5. ik heb lotgenoten gevonden waarmee ik gevoelens kan delen
6. ik heb steun gevonden bij Freya
7. familie en vrienden maken het me soms moeilijk omdat ze steeds met (goedbedoelde) adviezen komen
8. er zijn weinig mensen die echt kunnen luisteren
9. mijn kijk op het leven is veranderd
10. ik gebruik social media (zoals forums, Twitter of Facebook) om mijn gevoelens te delen
11. ik schrijf over mijn gevoelens in blogs of een dagboek
12. ik heb andere dingen opzij gezet om (eerst) mijn kinderwens te vervullen: mijn leven stond een tijdje stil
13. ik dacht voorheen dat ik alleen een kindje wilde als ik spontaan zwanger zou worden (dus zonder behandelingen)
14. mijn kinderwens beheerst(e) mijn leven
15. ik ga makkelijker om met mijn vruchtbaarheidsprobleem door de steun uit mijn omgeving

v74.3 % eens met de stellingen

v74.4 % eens met de stellingen

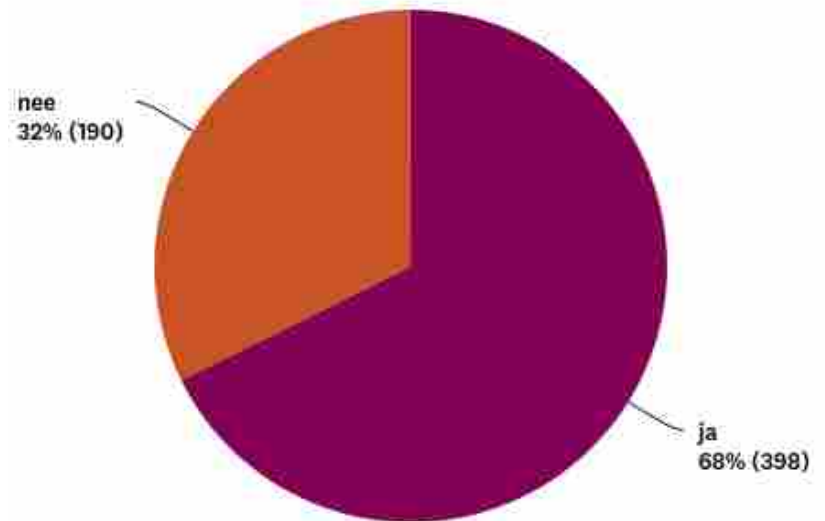
Stelling	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
1	86,0	81,7	78,79	-4,3	-2,91
2	83,0	75,0	65,66	-8,0	-9,34
3	26,0	21,3	24,24	-4,7	+2,94
4	20,0	50,4	13,74	+30,4	-36,66
5	53,0	39,6	57,37	-13,4	+17,77
6	36,0	54,9	42,02	+18,9	-12,88
7	64,0	47,4	46,77	-16,6	-0,63
8	54,0	71,3	52,12	-17,3	-19,18
9	78,0	26,8	76,77	-51,2	+49,97
10	25,0	23,1	36,97	-1,9	+13,87
11	27,0	60,8	22,42	+33,8	-38,38
12	61,0	28,3	56,16	-32,7	+27,86
13	43,0	60,8	25,66	+17,8	-35,14
14	69,0	66,1	58,18	-2,9	-7,92
15	57,0	47,4	43,84	-9,6	-3,56

Contact met lotgenoten

75. Heb je wel eens contact met lotgenoten?

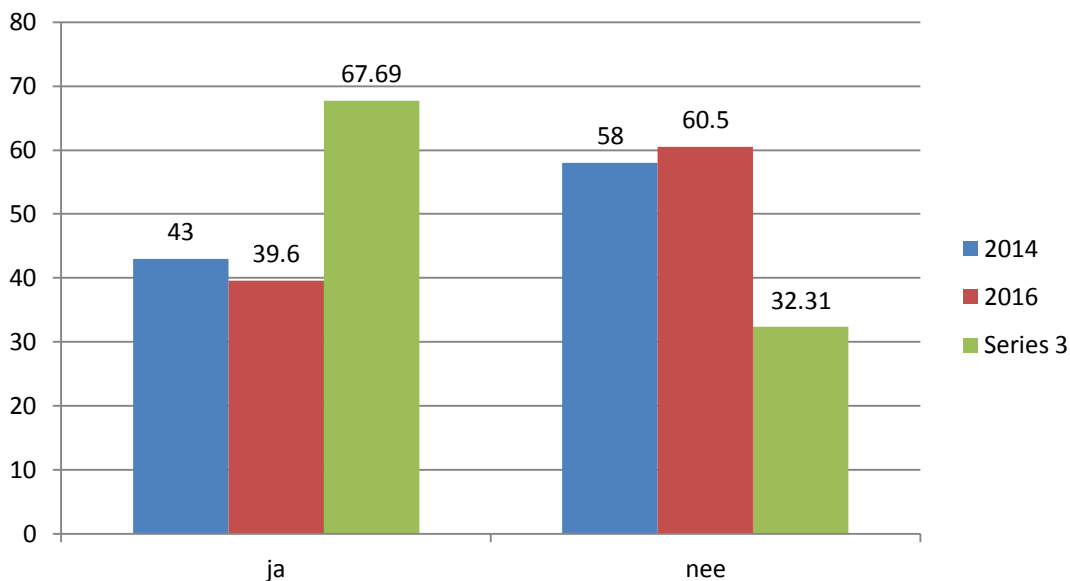
Beantwoord: 588 Overgeslagen: 0

V75.1

Een meerderheid van de respondenten (67,69%) heeft wel eens contact met lotgenoten. Als we dit vergelijken met voorgaande jaren zien we dat na een dip in 2016 het aantal respondenten dat wel eens contact heeft met lotgenoten flink is toegenomen.

V75.2

V75.3

antwoorden	% 2014	% 2016	% 2017	% 2014-2016	% 2016 - 2017
ja	43	39,6	67,69	-3,4	+28,09
nee	58	60,5	32,31	+2,5	-28,19

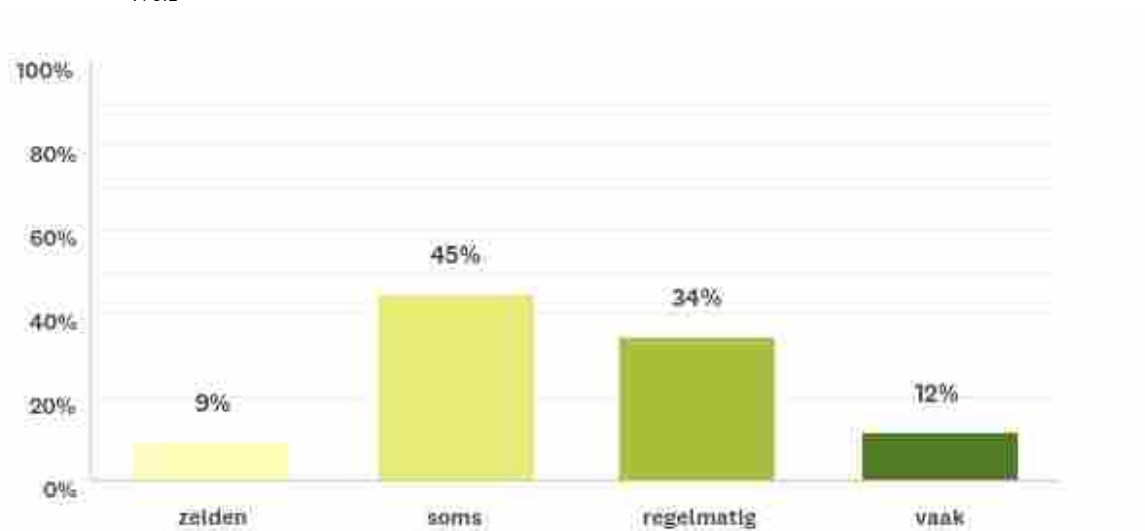
76. Hoe vaak heb je contact met lotgenoten?

Beantwoord: 397 Overgeslagen: 191

Deze vraag werd alleen gesteld aan de respondenten die eerder hebben aangegeven wel eens contact met lotgenoten te hebben.

De grootste groep respondenten heeft soms contact met lotgenoten (44,84%), daarna volgt een eveneens grote groep die regelmatig contact heeft met lotgenoten (34,26%). Slechts een kleine groep heeft vaak (11,59%) lotgenotencontact en een nog kleinere groep doet dit zelden (9,32%).

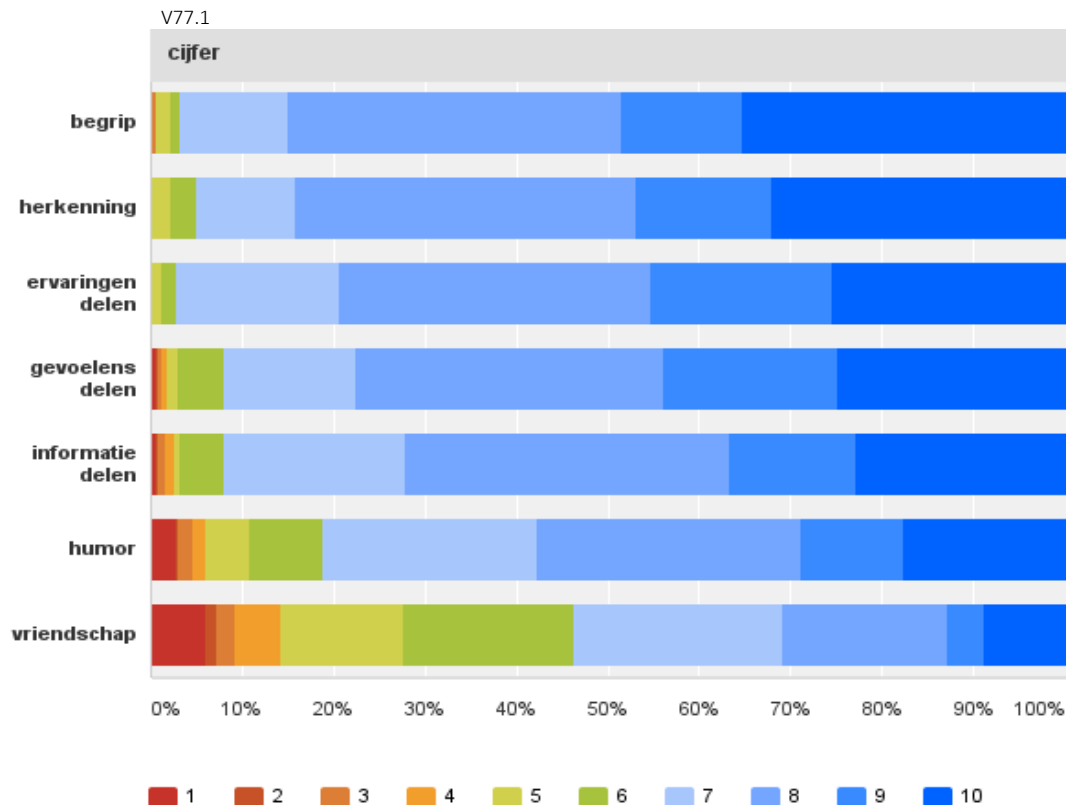
V76.1

77. Hoe belangrijk zijn onderstaande factoren voor jou bij lotgenotencontact? Beoordeel deze factoren met een cijfer tussen 1 en 10. Hierbij is 1 het laagste en 10 het hoogste cijfer.

Beantwoord: 398 Overgeslagen: 190

Alle factoren worden belangrijk geacht door de respondenten. Begrip wordt het hoogste gewaardeerd met een 8,62, daarna volgen herkenning (8,55) en ervaringen delen (8,46). Het minst belangrijk is vriendschap (6,42). Opvallend is dat ook humor relatief laag scoort met een 7,58.

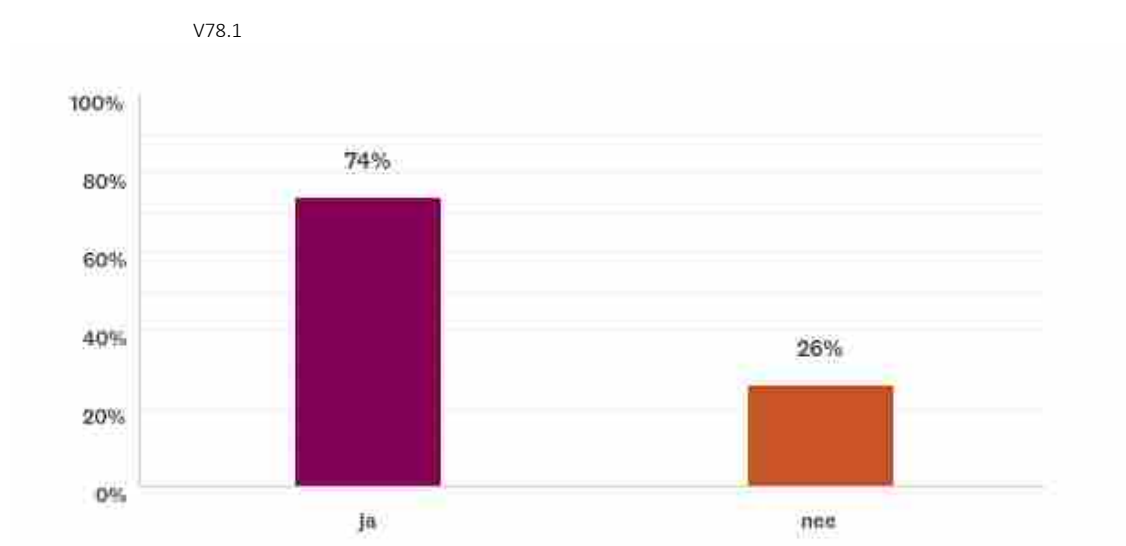
V77.2

factoren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gewogen gemiddelde
begrip	1	0	1	0	7	4	47	145	53	140	8,62
herkenning	1	0	0	0	8	11	43	148	59	128	8,55
ervaringen delen	0	0	0	1	4	6	71	136	79	101	8,46
gevoelens delen	2	1	2	2	5	20	57	134	76	99	8,31
informatie delen	2	1	3	4	3	19	79	141	55	91	8,15
humor	11	1	6	6	19	32	93	115	45	70	7,58
vriendschap	24	5	8	20	53	74	91	72	16	35	6,42

78. Heb je lotgenoten in je eigen omgeving (familie, vrienden of collega's)?

Beantwoord: 398 Overgeslagen: 190

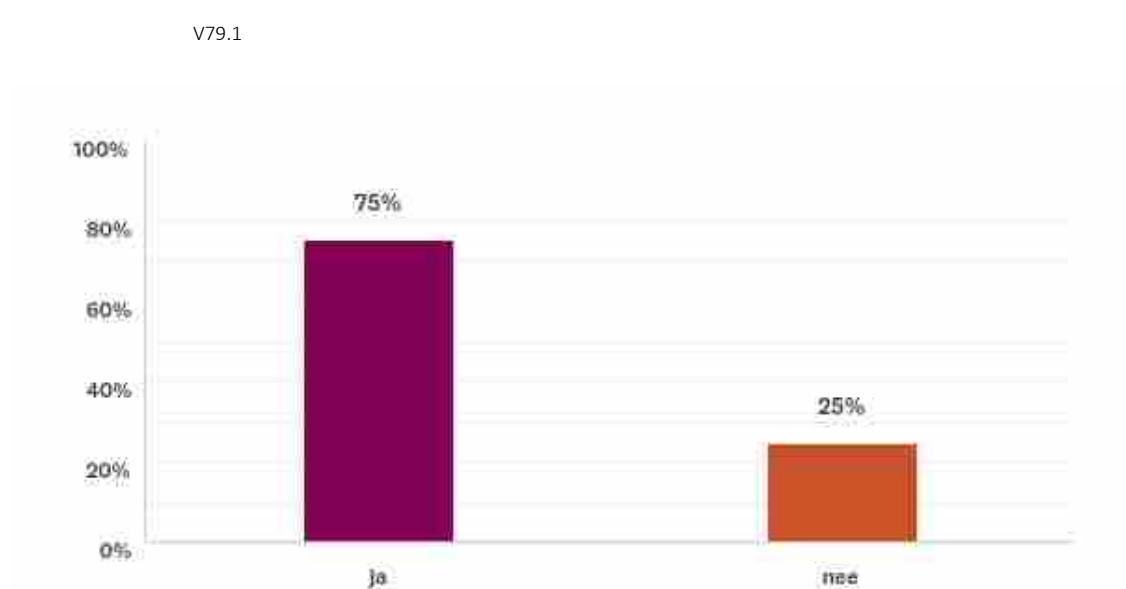
Een ruime meerderheid van de respondenten (74,12%) heeft lotgenoten in de eigen omgeving. Slechts 25,88% heeft dit niet.

79. Heb je wel eens online contact met lotgenoten?

Beantwoord: 398 Overgeslagen: 190

De meerderheid van de respondenten (75,38%) heeft wel eens online contact met lotgenoten.

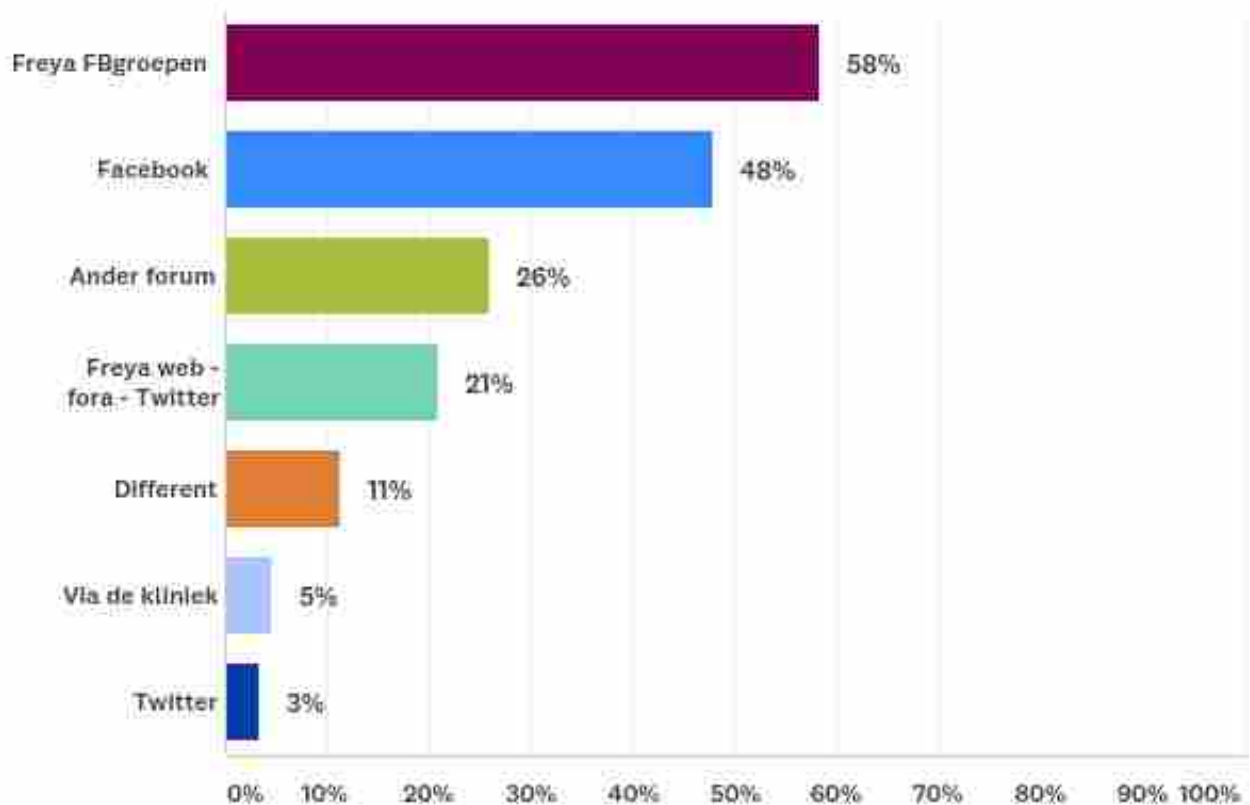

80. Hoe heb je online contact met lotgenoten? Meerdere antwoorden mogelijk.

Beantwoord: 300 Overgeslagen: 288

De meeste respondenten die online contact met lotgenoten hebben doen dit via een Freya besloten Facebookgroep (58%) of op een andere manier via Facebook (48%). Het minst hebben de respondenten online contact met lotgenoten via Twitter (3%).

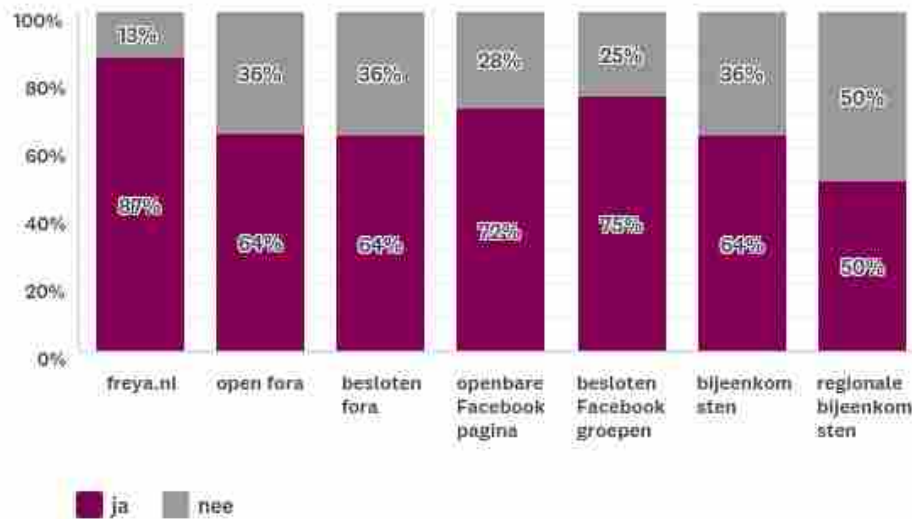
V80.1

81. Ben je bekend met de onderstaande manieren van lotgenotencontact die Freya aanbiedt?
Beantwoord: 398 Overgeslagen: 190

De meerderheid van de respondenten is bekend met alle manieren van lotgenotencontact. De grootste groep respondenten is bekend met de website en de kleinste groep met de regionale themabijeenkomsten.

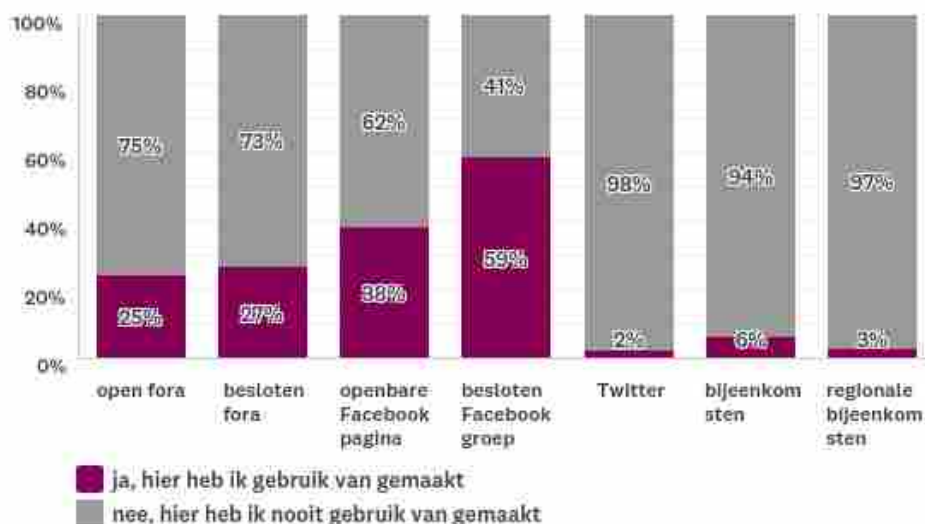
V81.1

82. Van welke manieren van Freya's lotgenotencontact heb je wel eens gebruik gemaakt?
Beantwoord: 398 Overgeslagen: 190

De respondenten maken het meeste gebruik van de Freya besloten Facebookgroepen en het minste van Twitter. Opvallend is dat 64% wel bekend is met Freya's bijeenkomsten, maar slechts 6% hier wel eens gebruik van maakt. Zo ook bij de regionale themabijeenkomsten waar 50% bekend mee is en slechts 3% gebruik van maakt.

V82.1

Afsluiting

83. Is er nog iets dat je graag met Freya wil delen? Wij zijn er voor jou!

Beantwoord: 110 Overgeslagen: 478

V83.1

Ziekenhuizen Dochter Alleen Prettig Nee
Blijf zo Doorgaan Bedankt Super Goed Vind ik
Graag Willen ik Heb Wereld Meer Stress
Met Het Niet Nodig Bij Jaar Geleden
Dat Jullie Vrij Krijgt Het Ziekenhuis Eerder
Ga zo Door Uiteindelijk Nvt Nergens Vooral
Onderzoek

84. Het komend jaar zal Freya een aantal keren dit soort vragenlijsten uitzetten. Wil je ook een uitnodiging ontvangen voor de andere vragenlijsten?

Zo ja, dan kun je hier je emailadres invullen en sturen we je een mail als de volgende lijst online is. Je emailadres wordt nergens anders voor gebruikt.

Beantwoord: 251 Overgeslagen: 337

Van de respondenten gaven 251 hun emailadres op.

Project VEEL2do

Deze achterbanraadpleging is verricht binnen een samenwerkingsproject, gesubsidieerd vanuit het Fonds PGO, Ministerie van VWS.

De deelnemende patiëntenorganisaties willen systematisch en structureel ervaringen van patiënten inzetten, onder meer om vroege herkenning en erkenning van de ziektebeelden te bevorderen en zo de kwaliteit van zorg en maatschappelijke participatie te verbeteren.

